

JBURUS วารสารบริหารธุรกิจ ราชมงคลสุวรรณภูมิ

JOURNAL of Business Administration
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2

พฤษภาคม - สิงหาคม 2569

Vol. 3 No. 2

May - August 2026

ISSN 3088-1242 (Online)

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

jburus2@gmail.com

035-242-213

JBURUS วารสารบริหารธุรกิจ ราชมงคลสุวรรณภูมิ
BA & IT
JOURNAL of Business Administration
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2569)
Vol. 3 No. 2 (May - August 2026)

วัตถุประสงค์

วารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ เป็นวารสารราย 4 เดือน ซึ่งเป็นวารสารวิชาการซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพเข้าสู่ฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) กลุ่มที่ 2 (TCI 2) ตั้งแต่ 1 มกราคม 2569 ถึง 31 ธันวาคม 2572 รับตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในมิติด้านบริหารธุรกิจ การจัดการองค์กรภารรัฐและภาคธุรกิจ การจัดการอุตสาหกรรม การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารการปฏิบัติการ การตลาด การตลาดดิจิทัล การบัญชี การเงินและการลงทุน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน การจัดการนวัตกรรมบริการ รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของบทความที่จะนำลงตีพิมพ์ ได้แก่ บทความพิเศษ (Special Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) บทความปริทรรศน์ (Review Article)

บทความที่ได้รับตีพิมพ์จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review) อย่างน้อย 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind Peer Review) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลังตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

วารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน
ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม
ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม

คณะกรรมการอำนวยการ

อาจารย์ธนธร	จงศิริฐิติศักดิ์	คณบดี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
อาจารย์อโณทัย	ทิพเนตร	รองคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา	เจริญกิจธนลาภ	รองคณบดี
อาจารย์ปราชญ์	พวงเงิน	รองคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา	ตันมณี	รองคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ	พัวประเสริฐ	รองคณบดี
อาจารย์ ดร.คณิต	เรืองขจร	รองคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศินันท์	ศาสตร์สาระ	ผู้ช่วยคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	ภาคีฉาย	ผู้ช่วยคณบดี

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญดา	รื่นสุข	บรรณาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์	สำราญ	รองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศินันท์	ศาสตร์สาระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพันธ์	มีมุข

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวพร	รัตนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	ภาคีฉาย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์	โพธิ์ประจักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ	วรรณารักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัชณา	ตรีมงคล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศินันท์	ศาสตร์สาระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพันธ์	มีมุข
นางสาวเกวรี	ทรัพย์ประเสริฐ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ศาสตราจารย์พิศิษฐ์ ดร.จำเนียร	จวงตระกูล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์	สังข์รักษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยารัตน์	ธีระธนชัยกุล	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร	บุญเลิศอุทัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนากร	ธนาธารชูโชติ	มหาวิทยาลัยชินวัตร
รองศาสตราจารย์ ดร.เนตรพัณณา	ยาวิราช	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์	ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาส	ทองสุทธิ์	วิทยาลัยนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์	วิจิตรพัชราภรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุวัฒน์	ภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
รองศาสตราจารย์ ภญ.ดร.อโณทัย	งามวิชัยกิจ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์	โสภณธรรมภาณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	ดำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตษณุ	ภักดีวานิช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุลีพร	ลักขณาพิพัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐนดม	ราศรีรัตนะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสพันธ์	เผ่าพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์	สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทนพ.นพดล	พันธุ์พานิช	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป	พืชทองหลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผกามาศ	บุตรสาลี	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม	สุธาทร	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณิภา	อนุรักษากรกุล	มหาวิทยาลยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวรรณ	นันทแพศย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทยา	ชินกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์	เจษฎาลักษณ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรักษ์	อธิคมสุวรรณ	มหาวิทยาลยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ	บุญเจริญ	วิทยาลัยนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ	ปรักทยานนท์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา	สายรวมญาติ	มหาวิทยาลยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ	เชื้อเมืองพาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา	อึงไพบูลย์กิจ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธินพ	ทองวาสนาส่ง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (ต่อ)

อาจารย์ ดร.ชูพงษ์	พันธุ์แดง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อาจารย์ ดร.เพ็ญศรี	บางบอน	มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร.เอกนรี	ทุมพล	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
Asst. Prof. Dr. Jonathan	Moss	Senior Lecturer, Quantitative Economics University of New England (UNE) Business School University of New England, Australia
Asst. Prof. Dr. Supawadee	Moss	Senior Lecturer, Quantitative Economics University of New England (UNE) Business School University of New England, Australia

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวิทย์	เจริญกิจธนลาภ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์	สำราญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	ภาคีฉาย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตต์	เลิศวิวัฒนพงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ	วรรณารักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์	โพธิ์ประจักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวพร	รัตนบุรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมพงค์	กุกแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัชณา	ตรีมงคล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ	แก้วเชื้อ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญดา	รื่นสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสุธิดา	นุริตมนต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์	สัยวุฒิ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนุช	รู้ปิติวิริยะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศัย	วรรธนะภูติ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศินันท์	ศาสตร์สาระ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพันธ์	มีมุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

จัดเตรียมต้นฉบับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสรยา	สุภาผล
นางสาวภาวิณี	นาคชุ่ม
นางสาวเกวรี	ทรัพย์ประเสริฐ

ตรวจสอบบทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ

อาจารย์ ดร.นพมัลลี เตชาวัชร์นานนท์
อาจารย์กันตวีร์ เวียงสิมา
อาจารย์รุจิกา ธรรมลักษมี

ตรวจสอบรูปแบบและพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสรยา สุภาผล
นางสาวภาวิณี นาคชุ่ม
นางสาวเกวรี ทรัพย์ประเสริฐ

ดูแลระบบวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพันธ์ มีมุข
นางสาวเกวรี ทรัพย์ประเสริฐ

ออกแบบปก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพันธ์ มีมุข
เจ้าของ : คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
19 หมู่ 3 ถนนอู่ทอง ตำบลท่าวาสุกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
โทร. 035-242213
https://www.bait.rmutsb.ac.th/

บทบรรณาธิการ

วารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เป็นวารสารวิชาการซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพเข้าสู่ฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) กลุ่มที่ 2 (TCI 2) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา บุคคลทั่วไป ในมิติด้านบริหารธุรกิจ การจัดการองค์กรภารรัฐและภาคธุรกิจ การจัดการอุตสาหกรรม การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารการปฏิบัติการ การตลาด การตลาดดิจิทัล การบัญชี การเงินและการลงทุน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน การจัดการนวัตกรรมบริการ รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ จัดทำขึ้นปีละ 3 ฉบับ ฉบับนี้เป็นฉบับที่สองของปีที่สสาม (ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569) มีบทความประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง การพิจารณาบทความวิชาการหรือบทความวิจัยวารสารมีผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกลั่นกรอง ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ที่มาจากมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลาย พิจารณาบทความไม่น้อยกว่า 3 ท่าน บทความที่ส่งเข้ามาต้องไม่มีความซ้ำซ้อนของข้อความไม่เกินร้อยละ 20 จากการตรวจสอบด้วยโปรแกรม CopyCatch ของระบบ Thaijo และผู้นิพนธ์ต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำบทความไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว

อนึ่ง ความคิดเห็นจากบทความวิชาการหรือบทความวิจัยแต่ละเรื่องที่นำเสนอในวารสารฉบับนี้ เป็นความเห็นจากผู้เขียนหรือผู้วิจัย กองบรรณาธิการมีหน้าที่เผยแพร่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการแก่สังคมเท่านั้น

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะมอบความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านและสามารถติดตามอ่านได้ทางเว็บไซต์ https://so14.tci-thaijo.org/index.php/JBURUS/index พร้อมนี้ ใคร่ขอเชิญผู้สนใจส่งบทความตีพิมพ์กับวารสารบริหารธุรกิจราชมงคลสุวรรณภูมิ (JBURUS Journal) ฉบับต่อไปเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเผยแพร่ความรู้ร่วมกัน กองบรรณาธิการจะยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของวารสารให้เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับในวงการวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญดา รื่นสุข
บรรณาธิการ

สารบัญ

วัตถุประสงค์ (ก)
บรรณาธิการ (ข)
บทบรรณาธิการ (ฉ)

บทความวิจัย : Research Article

- การพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน ในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1-24
  สุนิสา ภาคาแสวง และอภิชาติ พานสุวรรณ
- ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง 25-41
  กมลชนก วัสสา และอภิชาติ พานสุวรรณ
- แนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 42-67
  วลัยกร สุขประเสริฐ และอภิชาติ พานสุวรรณ
- Digital Media Innovation for Sustainable Economic Enhancement: A Case Study of Agricultural Flood-Retention Communities in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province 68-91
  Kanokporn Pakeechai, Adisak Sarathum, Sasinan Sastsara, Kanokkarn Klomklaw, and Choklap Mankong
- ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ นวัตกรรม และการเติบโตของกิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์จากวิสาหกิจไทยในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 92-114
  วิทวัส ขัดทาน และ อิทธิฤทธิ์ วงศ์ไชย

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 115

การพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน ในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THE DEVELOPMENT OF OPERATIONAL COMPETENCIES OF THE CHILD AND YOUTH COUNCIL IN BAN KROT MUNICIPALITY, BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

สุนิสา ภาคาแสวง และอภิชาติ พานสุวรรณ*
Sunisa Phakasawaeng, and Apichat Pansuwan*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Graduate School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
*Corresponding Author E-mail: apichat_asm@hotmail.com
Received April 3, 2026; **Revised** May 6, 2026; **Accepted** May 11, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด 2) ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด จำนวน 105 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) รวมทั้งการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านแรงจูงใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถ ($\bar{x}$ = 4.19, S.D. = 0.57) ด้านทักษะ ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.61) ด้านความรู้ ($\bar{x}$ = 4.08, S.D. = .63) และด้านคุณลักษณะ ($\bar{x}$ = 3.86, S.D. = 0.53) ตามลำดับ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างของความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) สำหรับแนวทางการพัฒนา พบว่า ควรส่งเสริมอย่างครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานจริง การเสริมสร้างคุณลักษณะที่เหมาะสม และการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สมรรถนะพลเมือง, สภาเด็กและเยาวชน, เทศบาลเมืองบ้านกรด

Abstract

This research entitled The Development of Operational Competencies of the Child and Youth Council in Ban Krot Municipality, Bang Pa-in District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province aimed to: 1) examine the civic competencies of the Children and Youth Council in Ban Krot Municipality; 2) compare the civic competencies of the Children and Youth Council in Ban Krot Municipality; and 3) explore guidelines for developing the civic competencies of the Children and Youth Council in Ban Krot Municipality. This study utilizes a mixed-methods research approach, integrating both quantitative and qualitative data. The sample group consisted of 105 members of the Children and Youth Council of Ban Krot Municipality, selected using purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using statistical methods, including percentage, mean, standard deviation, and One-Way ANOVA. In addition, qualitative data were collected from 13 key informants and analyzed using descriptive analysis.

The findings revealed that: 1) The overall performance competency of the Children and Youth Council was at a high level. Motivation had the highest mean ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.57), followed by ability ($\bar{x}$ = 4.19, S.D. = 0.57), skills ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.61), knowledge ($\bar{x}$ = 4.08, S.D. = 0.63), and personal attributes ($\bar{x}$ = 3.86, S.D. = 0.53), respectively. 2) personal factors, including gender, age, educational level, position, and length of service, showed no statistically significant differences in opinions toward civic competencies at the .05 level; and 3) development guidelines should comprehensively address all five dimensions: knowledge, skills, abilities, attributes, and motivation. Emphasis should be placed on enhancing practical working skills, fostering appropriate attributes, and continuously encouraging participation motivation, which will be beneficial for improving the civic competencies of the Children and Youth Council and can be further applied to effectively promote youth participation at the local level.

Keywords: Operational Competencies, Child and Youth Council, Ban Krot Municipality

บทนำ

ในบริบทของการบริหารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยยึดสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-Based Human Resource Management) ถือเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย

ขององค์กร บุคลากรที่มีสมรรถนะสูงย่อมสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จและความได้เปรียบเชิงการแข่งขันขององค์กร การนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้จึงครอบคลุมตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากร การพัฒนาศักยภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการวางแผนความก้าวหน้าในสายอาชีพ แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เพียงในองค์กรเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 (พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550, 2551) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนให้เกิดความเข้มแข็ง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560, 2560)

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะพลเมืองในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนสามารถทำงานร่วมกัน วางแผนกิจกรรม แก้ไขปัญหา และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากบริบทของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาระดับสมรรถนะพลเมืองและแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ พบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีบริบทด้านเด็กและเยาวชนที่สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างและสังคมอย่างชัดเจน โดยเยาวชนจำนวนหนึ่งประสบปัญหาการขาดจิตสำนึกในการแยกแยะพฤติกรรมที่เหมาะสม ขาดโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงเติบโตในสภาพแวดล้อมครอบครัวที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา ส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะพลเมืองไม่เป็นไปอย่างเต็มที่ แม้ว่าจะมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับท้องถิ่น แต่จากหลักฐานเชิงประจักษ์ในพื้นที่พบว่า สภาเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็น พื้นที่สาธารณะได้อย่างสมบูรณ์ โดยยังต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐ และยังมีข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก (ปฐมพงษ์ พุ่มพฤกษ์ และคณะ, 2565) ในบริบทของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับพื้นที่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาระดับสมรรถนะพลเมืองของสมาชิก รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา ทั้งในด้านแรงจูงใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด รวมถึงการเปรียบเทียบและเสนอแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่

สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ (Demography) คือศาสตร์ที่ศึกษาลักษณะและการเปลี่ยนแปลงของประชากรในด้านจำนวน โครงสร้าง การกระจายตัว และพลวัตของประชากร เช่น การเกิด การตาย การย้ายถิ่น และโครงสร้างอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส (Thomas Robert Malthus) ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคในบริบทต่าง ๆ (นภัส แสงอาทิตย์และปัญญวัฒน์ จุฑามาศ, 2568) นอกจากนี้ความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ยังสะท้อนถึงประสบการณ์ช่วงวัย และบริบทชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (กัญณภัทร ศิริกัณฑ์, 2561) ดังนั้น การพิจารณาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลในองค์กรหรือสังคม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

สมรรถนะ (competency) เป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์การ โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์การ องค์ประกอบของสมรรถนะ มี 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 2) ทักษะ คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือ เจตคติ ค่านิยม 4) บุคลิกลักษณะประจำตัว

ของบุคคล เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น 5) แรงจูงใจ เป็นแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร, (ม.ป.ป.) นอกจากนี้สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากทัศนคติ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้มีผลการปฏิบัติงานที่ดีมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (นิตยา เติมเทียน และศิริพร เลิศยิ่งยศ, 2565) ดังนั้น สมรรถนะจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรและความเข้มแข็งขององค์กรในภาพรวม

ความสำคัญของหน้าที่พลเมือง

พลเมืองมีความแตกต่างจากคำว่าประชาชนและราษฎร ตรงที่ว่าพลเมืองจะแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตน รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการแสดงออกซึ่งสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แนวคิดดังกล่าวมุ่งเน้นให้บุคคลตระหนักถึงบทบาท สิทธิ เสรีภาพ และความรับผิดชอบของตนในฐานะสมาชิกของสังคม โดยเฉพาะในระบอบประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนมีความเท่าเทียมกันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป.) นอกจากนี้ความเป็นพลเมือง หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีการแสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจ ความคิดหรือเจตคติ และการปฏิบัติตนในทางที่ดีงามต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ว่าเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม และมีความเคารพผู้อื่น ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตร่วมกันใน สังคมอย่างสันติสุข (ดวงนภา ทาปลัด, 2565)

องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติมีการจัดตั้งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ สืบเนื่องมาจากการสัมมนาในวันเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2547 ในหัวข้อเรื่อง เสียง สะท้อนจากประชาชน ซึ่งได้มีการเสนอความต้องการของเยาวชนในการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน แห่งชาติขึ้น คณะกรรมการจัดงานวันเยาวชนแห่งชาติจึงมีมติให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นกรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนำร่อง ทั้งหมด 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย สุรินทร์ ปราจีนบุรี และสตูล ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้สานต่อนโยบายดังกล่าว โดยมอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขยายการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน เพิ่มขึ้นให้ครบทั้ง 76 จังหวัด ภายใต้หลักการ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 จังหวัดขอนแก่น, ม.ป.ป.) บริบทสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด 1) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ด้านวิชาการและกิจกรรมเกี่ยวกับ การศึกษา กีฬาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของ เด็กและเยาวชน 2) จัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถและจริยธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิสมัย ชัยมหา (2558) ได้ศึกษา สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้อง ชอบธรรมและจริยธรรม ด้านการทำงาน เป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1 พบว่า บุคลากรหน่วยงานสังกัด สำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1 ที่มีเพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน อัตราเงินเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และบุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ภาค 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีการมุ่งผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน

แสงทอง แป้นประโคน (2558) ได้ศึกษา สมรรถนะการปฏิบัติงานของนายช่างโยธาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะในการปฏิบัติงานของ นายช่างโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ด้านการบริการทีดีด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและ จริยธรรม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ตามลำดับ 2) นายช่างโยธา ที่มีประเภทบุคลากรต่างกัน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และนายช่างโยธาที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานของนายช่างโยธาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต จังหวัดนครพนม 1) ควรจะสนับสนุนเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการ ให้บริการประชาชน 3) นายช่างโยธาควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อสมรรถนะในการปฏิบัติงาน 4) ในการปฏิบัติงานควรปฏิบัติเหมือนเพื่อนร่วมงาน และต้องให้ทุกคน

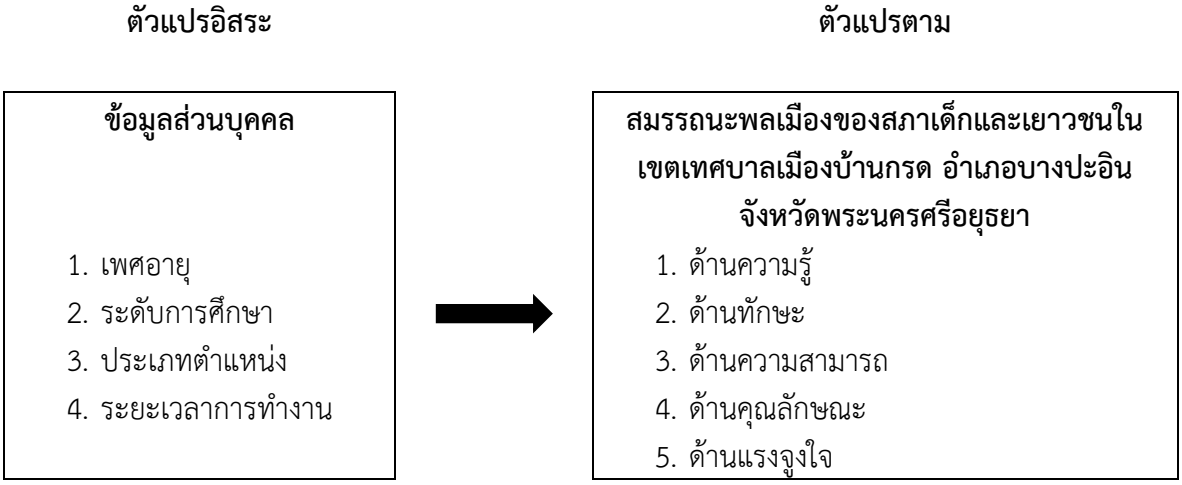
ศักดิ์ชาย สุริยา และศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี (2561) ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของบุคลากรเทศบาลตำบลคูคต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเพื่อเปรียบสบสมรรถนะหลักของบุคลากรเทศบาลตำบลคูคต จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และหน่วยงานที่สังกัด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลคูคต จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะหลักของบุคลากร เทศบาลตำบลคูคต รายด้านและโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2) บุคลากรเทศบาลตำบลคูคต มีเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน มีสมรรถนะหลักรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มีอายุ ระยะเวลาการทำงาน และหน่วยงานภายในที่ต่างกังกันมีสมรรถนะหลัก รายด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยสรุป การทบทวนวรรณกรรมชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ สมรรถนะ และบทบาทของพลเมือง ล้วนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพของบุคคลและการมีส่วนร่วมในสังคม ขณะที่สภาเด็กและเยาวชนเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้เยาวชนได้พัฒนาสมรรถนะและมีบทบาทในสังคมอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น การศึกษาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และแนวทางในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมือง และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด ประกอบด้วยเด็กและเยาวชนโรงเรียนวัดขนอนบ้านกรด 50 คน และโรงเรียนวัดสุทธิรุจิราราม 55 คน รวมทั้งสิ้น 105 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารเทศบาลเมืองบ้านกรด จำนวน 4 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองบ้านกรด 1 คน รองนายกเทศมนตรีเมืองบ้านกรด 2 คน และประธานสภาเทศบาลเมืองบ้านกรด 1 คน กลุ่มที่ 2 คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด จำนวน 4 คน ได้แก่ ประธานสภาเด็กและเยาวชน 1 คน รองประธานสภาเด็กและเยาวชน 2 คน และเลขานุการ 1 คน และกลุ่มที่ 3 สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถามที่เป็นการใช้คำถามแบบปลายปิดโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณดังที่กล่าวไปแล้ว จำนวน 105 ชุด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นแบบสอบถามปลายปิดมี 5 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามตามวิธีของโรวิเนลลีและแฮมเบลตัน (Rowinelli & Hambeciom, 1977 อ้างถึงใน พิศิษฐ ตัณฑวนิช, และพนา จินดาศรี, 2561, หน้า 4) โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป นอกจากนี้มีการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบ pre-test จากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากค่า Cronbach's Alpha Coefficient โดยนำผลทดสอบที่ได้ไปทดสอบในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS Statistics เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามซึ่งต้องมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.70 - 1.00 และจากการทดสอบ พบว่า แบบสอบถามครั้งนี้ มีค่า Cronbach's Alpha 0.83

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 105 ฉบับ จากนั้นจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding Sheet) ตามที่กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า

3) ทำการกรอกข้อมูลตามรหัสลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4) ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการกรอกข้อมูล

5) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังต่อไปนี้

1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ยของประชากร (Population Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (Population Standard Deviation)

3) ผู้วิจัยใช้สถิติ One - Way ANOVA เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน และตัวแปรตาม คือ การพัฒนาสมรรถนะพลเมือง เพื่อทดสอบว่าเมื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน แตกต่างกันจะมีการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

4) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 7-12 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 มีระดับการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 เป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 93.30 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน/สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน 1 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความรู้	4.08	0.63	มาก
2. ด้านทักษะ	4.15	0.61	มาก
3. ด้านความสามารถ	4.19	0.57	มาก
4. ด้านคุณลักษณะ	3.86	0.53	มาก
5. ด้านแรงจูงใจ	4.20	0.57	มาก
ภาพรวม	**4.09**	**0.30**	**มาก**

จากตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.09, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ด้านความสามารถ ($\bar{\mathbf{X}}$ = 4.19, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านคุณลักษณะ ($\bar{x}$ = 3.86, S.D. =0.53) โดยสามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละด้านได้ดังนี้

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.08, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับความรู้ที่ได้ศึกษา หรือฝึกฝนมา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.14, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ สามารถประเมินสถานการณ์ปัจจุบันและวางแผนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ล่วงหน้าเสมอ ($\bar{x}$ = 4.12, S.D. = 0.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน ($\bar{x}$ = 4.04, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความรู้

ด้านความรู้	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน	4.04	0.82	มาก
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสภาเด็กและเยาวชน	4.08	0.79	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการสภาเด็กและเยาวชน	4.05	0.81	มาก
4. สามารถประเมินสถานการณ์ปัจจุบันและวางแผนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ล่วงหน้าเสมอ	4.12	0.76	มาก
5. งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับความรู้ที่ได้ศึกษาหรือฝึกฝนมา	4.14	0.82	มาก
ภาพรวม	**4.08**	**0.63**	**มาก**

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านทักษะ

ด้านทักษะ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. มีการเจรจาต่อรอง การโน้มน้าว อย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	.82	มาก
2. มีการเข้าใจผู้อื่น และรู้จักตนเอง ส่งผลต่อหน้าที่พลเมืองที่ดี	4.25	.83	มากที่สุด
3. มีทักษะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในปัจจุบัน ส่งผลต่อหน้าที่การมีพลเมืองที่ดี	4.14	.81	มาก
4. มีทักษะในการสื่อสารกับแกนนำสภาเด็กและเยาวชน เป็นอย่างดี	4.11	.71	มาก
5. มีความชำนาญในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.12	.73	มาก
ภาพรวม	**4.15**	**.61**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านทักษะอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการเข้าใจผู้อื่น และรู้จักตนเอง ส่งผลต่อหน้าที่พลเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 0.83) รองลงมา คือ มีทักษะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในปัจจุบัน ส่งผลต่อหน้าที่การมีพลเมืองที่ดี ($\bar{x}$ = 4.14, S.D. = 0.81)

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีทักษะในการสื่อสารกับแกนนำสภาเด็กและเยาวชน เป็นอย่างดี ($\bar{x}$ = 4.11, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถ

ด้านความสามารถ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. สามารถนำหลักการ ความรู้ หรือเทคโนโลยี ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำหน้าที่พลเมืองได้	4.37	0.69	มากที่สุด
2. การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาสภาเด็กและยาวชนให้แข็งแกร่ง และเป็นแก่นนำที่เติบโต อย่างกว้างขวาง	4.04	0.70	มาก
3. มีความรู้เกี่ยวกับบริบทแต่ละช่วงวัยของสภาเด็กและเยาวชน	4.14	0.67	มาก
4. ความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากแกนนำของสภาเด็กและเยาวชน และแก้ไขปัญหาในหน้าที่พลเมืองได้	4.22	0.73	มากที่สุด
5. สามารถทำงานที่รับมอบหมายสำเร็จตามเป้าหมาย	4.19	0.77	มาก
ภาพรวม	**4.19**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.19, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สามารถนำหลักการ ความรู้ หรือเทคโนโลยี ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำหน้าที่พลเมืองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.37, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากแกนนำของสภาเด็กและ เยาวชน และแก้ไขปัญหาในหน้าที่พลเมืองได้ ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = 0.73) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาสภาเด็กและเยาวชน ให้แข็งแกร่ง และเป็นแก่นนำที่เติบโต อย่างกว้างขวาง ($\bar{x}$ = 4.04, S.D. =0.70)

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.86, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรมส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 3.99, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ การทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี ($\bar{x}$ = 3.93, S.D. = 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีภาวะผู้นำและการแสดงออกของผู้นำส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี ($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านคุณลักษณะ

ด้านคุณลักษณะ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. การมีพลเมืองแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลต่อการทำงาน	3.77	0.57	มาก
2. ความเสียสละ อุทิศตนในการทำงาน ส่งผลต่อมีหน้าที่พลเมืองที่ดี	3.88	0.73	มาก
3. การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม ส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี	3.99	0.79	มาก
4. การทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี	3.93	0.72	มากที่สุด
5. มีภาวะผู้นำ และการแสดงออกของผู้นำส่งผลต่อการมีหน้าที่พลเมืองที่ดี	3.76	0.62	มาก
ภาพรวม	**3.86**	**0.53**	**มาก**

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านแรงจูงใจ

ด้านแรงจูงใจ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. มีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน	4.38	0.69	มากที่สุด
2. มีการสนับสนุน ยกย่อง ให้รางวัล แก่สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนที่มีการ พัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	4.05	0.71	มาก
3. คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนยอมรับใน ความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน	4.15	0.67	มาก
4. มีการจัด โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตและกายที่ดีแก่สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ	4.23	0.73	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.20**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.38, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ มีการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตและกายที่ดีแก่สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ ($\bar{x}$ = 4.23, S.D. = 0.73) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการสนับสนุน ยกย่อง ให้รางวัล แก่สมาชิกสภา

เด็กและเยาวชนที่มีการ พัฒนาการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{x}$ = 4.05, S.D. = 0.71)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังนี้ พลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	.588	2	0.29	0.72	0.48
	ภายในกลุ่ม	41.640	102	0.40		
	รวม	**42.229**	**104**			
ด้านทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	.956	2	0.47	1.28	0.28
	ภายในกลุ่ม	37.966	102	0.37		
	รวม	**38.922**	**104**			
ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	.075	2	0.03	0.11	0.89
	ภายในกลุ่ม	33.839	102	0.28		
	รวม	**33.914**	**104**			
ด้านคุณลักษณะ	ระหว่างกลุ่ม	.106	2	0.05	0.18	0.83
	ภายในกลุ่ม	29.227	102	0.28		
	รวม	**29.333**	**104**			
ด้านแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	.657	2	0.32	1.00	0.36
	ภายในกลุ่ม	33.230	102	0.32		
	รวม	**33.887**	**104**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.033	2	0.01	0.17	0.84
	ภายในกลุ่ม	9.731	102	0.09		
	รวม	**9.764**	**104**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า เพศ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	**อายุ**				**t**	**Sig.**
	7 - 12 ปี N=55		**13 – 18 ปี N=50**			
	$\bar{x}$	**S.D.**	$\bar{x}$	**S.D.**		
ด้านความรู้	4.01	0.66	4.16	0.59	-0.12	0.56
ด้านทักษะ	4.14	0.64	4.16	0.58	-0.12	0.20
ด้านความสามารถ	4.19	0.62	4.18	0.51	0.07	0.26
ด้านคุณลักษณะ	3.96	0.50	3.75	0.53	0.20	0.95
ด้านแรงจูงใจ	4.23	0.63	4.16	0.49	0.64	0.10
โดยภาพรวม	4.11	0.32	4.08	0.28	0.25	0.14

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า อายุ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 พบว่า ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ประถมศึกษา N = 55		มัธยมศึกษาตอนต้น N = 50			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านความรู้	4.01	0.66	4.16	0.59	-0.12	0.56
ด้านทักษะ	4.14	0.64	4.16	0.58	-0.12	0.20
ด้านความสามารถ	4.19	0.62	4.18	0.51	0.07	0.26
ด้านคุณลักษณะ	3.96	0.50	3.75	0.53	2.06	0.95
ด้านแรงจูงใจ	4.23	0.63	4.16	0.49	0.64	0.10
โดยภาพรวม	4.11	0.32	4.08	0.28	0.42	0.14

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประเภทตำแหน่งในสภาเด็กและเยาวชน

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	.553	2	0.27	0.67	0.51
	ภายในกลุ่ม	41.676	102	0.40		
	รวม	**42.229**	**104**			
ด้านทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	.046	2	0.02	0.06	0.94
	ภายในกลุ่ม	38.876	102	0.38		
	รวม	**38.922**	**104**			

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประเภทตำแหน่งในสภาเด็กและเยาวชน (ต่อ)

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	.028	2	0.01	0.04	0.95
	ภายในกลุ่ม	33.885	102	0.33		
	รวม	**33.914**	**104**			
ด้านคุณลักษณะ	ระหว่างกลุ่ม	.437	2	0.21	0.77	0.46
	ภายในกลุ่ม	28.896	102	0.28		
	รวม	**29.333**	**104**			
ด้านแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	.482	2	0.24	0.73	0.48
	ภายในกลุ่ม	33.405	102	0.32		
	รวม	**33.887**	**104**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.052	2	0.02	0.27	0.76
	ภายในกลุ่ม	9.712	102	0.09		
	รวม	**9.764**	**104**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ประเภทตำแหน่งในสภาเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีประเภทตำแหน่งในสภาเด็กและเยาวชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 พบว่า ระยะเวลาในการเป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน/สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน/สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถ ด้านคุณลักษณะ และด้านแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชน/สมาชิกสภาเด็กและเยาวชน

สมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	.451	2	0.22	0.55	0.57
	ภายในกลุ่ม	41.778	102	0.41		
	รวม	**42.229**	**104**			
ด้านทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	.227	2	0.11	0.29	0.74
	ภายในกลุ่ม	38.695	102	0.37		
	รวม	**38.922**	**104**			
ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	.196	2	0.09	0.29	0.74
	ภายในกลุ่ม	33.718	102	0.33		
	รวม	**33.914**	**104**			
ด้านคุณลักษณะ	ระหว่างกลุ่ม	.484	2	0.24	0.85	0.42
	ภายในกลุ่ม	28.849	102	0.28		
	รวม	**29.333**	**104**			
ด้านแรงจูงใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.334	2	0.66	2.09	0.12
	ภายในกลุ่ม	32.553	102	0.31		
	รวม	**33.887**	**104**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.228	2	0.11	1.21	0.30
	ภายในกลุ่ม	9.536	102	0.09		
	รวม	**9.764**	**104**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแสดงรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 11	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 12	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 13	รวม
ด้านความรู้														
ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพลเมืองและสิทธิหน้าที่ของเยาวชนในสังคมรวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการทำงานของเทศบาลผ่านการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับการวางแผนและการจัดทำโครงการเพื่อสังคม และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน														
ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนผ่านการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการนำเสนอแนวคิด ฝึกทักษะการวางแผนและการดำเนินโครงการ รวมถึงสนับสนุนการฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาและการคิดอย่างสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓		10
ด้านความสามารถในการทำงาน														
เปิดโอกาสให้สภาเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยให้เยาวชนมีบทบาทในการเสนอโครงการพัฒนาท้องถิ่นจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง			✓		✓	✓		✓		✓			✓	6

ตารางที่ 12 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 11	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 12	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 13	รวม
ด้านคุณลักษณะ ส่งเสริมการปลูกฝังจิตสาธารณะและการทำงานเพื่อส่วนรวม โดยสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำในกลุ่มส่งเสริมความสามัคคีและการทำงานอีกทั้งยังต้องส่งเสริมให้เยาวชนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความคิดสร้างสรรค์	√		√	√	√	√	√			√	√	√	√	11
ด้านแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างแรงจูงใจผ่านการยกย่องชื่นชมหรือการให้กำลังใจ ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่สนุกและเป็นกันเองระหว่างสมาชิก	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	13

จากตารางที่ 12 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 13 คน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพลเมืองและสิทธิหน้าที่ของเยาวชนในสังคมรวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการทำงานของเทศบาลผ่านการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับการวางแผนและการจัดทำโครงการเพื่อสังคม และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ด้านแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสร้างแรงจูงใจผ่านการยกย่องชื่นชม หรือการให้กำลังใจ ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่สนุกและเป็นกันเองระหว่างสมาชิก ด้านคุณลักษณะ ส่งเสริมการปลูกฝังจิตสาธารณะและการทำงานเพื่อส่วนรวม โดยสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำในกลุ่มส่งเสริมความสามัคคีและการทำงานอีกทั้งยังต้องส่งเสริมให้เยาวชนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนผ่านการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการนำเสนอแนวคิด ฝึกทักษะการวางแผนและการดำเนินโครงการ รวมถึงสนับสนุนการฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาและการคิดอย่างสร้างสรรค์ และด้านความสามารถในการทำงานเปิดโอกาสให้สภาเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ชุมชน โดยให้เยาวชนมีบทบาทในการเสนอโครงการพัฒนาท้องถิ่น จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

สรุป

1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงศักยภาพของสมาชิกในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองได้อย่างเหมาะสมในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านแรงจูงใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ สมาชิกมีความสอดคล้องระหว่างความรู้ที่ได้รับกับการปฏิบัติงาน และสามารถวางแผนกิจกรรมได้ดี ด้านทักษะ มีจุดเด่นด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมถึงการใช้เทคโนโลยี ด้านความสามารถ มีศักยภาพในการนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ ด้านคุณลักษณะ มีจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และความเสียสละในระดับสูง ด้านแรงจูงใจ มีการสนับสนุนด้านสวัสดิการและกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งช่วยเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างของความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมือง สะท้อนถึงความเท่าเทียมในการพัฒนาและการได้รับโอกาสในการเสริมสร้างสมรรถนะภายในองค์กร 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองควรมุ่งเน้นการบูรณาการทั้งด้านความรู้ แรงจูงใจ คุณลักษณะ ทักษะ และความสามารถ ควบคู่กับการเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมจริงในระดับชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานของสภาเด็กและเยาวชนครอบคลุม 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ และแรงจูงใจ ซึ่งล้วนมีบทบาทต่อการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น โดยด้านความรู้ พบว่า สมาชิกสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและวางแผนกิจกรรมได้อย่างดี ในด้านความรู้ ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาและการฝึกฝนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการวางแผนกิจกรรม การตัดสินใจ และการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เชิงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกระบวนการที่เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการพัฒนาชุมชนและสังคม ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ นิตยา เติมเทียน และศิริพร เลิศยิ่งยศ (2565) ที่อธิบายว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เกิดจากการบูรณาการองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ ทัศนคติ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่าการที่สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนมีระดับสมรรถนะด้านความรู้ในระดับที่ดี

เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

การเปรียบเทียบสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่ได้เป็นตัวกำหนดสมรรถนะโดยตรง แต่สมรรถนะเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และประสบการณ์ร่วมภายในองค์กร ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ชัยมหา (2558) ที่พบว่าปัจจัยด้านเพศ อายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่ทำให้สมรรถนะแตกต่างกัน ขณะที่ในด้านตำแหน่งมีความแตกต่างจากงานของ แสงทอง แป้นประโคน (2558) ซึ่งพบความแตกต่างในบางบริบท ทั้งนี้อาจเนื่องจากลักษณะการทำงานของสภาเด็กและเยาวชนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ส่งผลให้สมาชิกได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน และนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศักดิ์ชาย สุริยา และศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี (2561) ที่พบว่า บุคลากรเทศบาลตำบลคูคต มีเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีสมรรถนะหลักรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยสรุปสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันเป็นสำคัญ

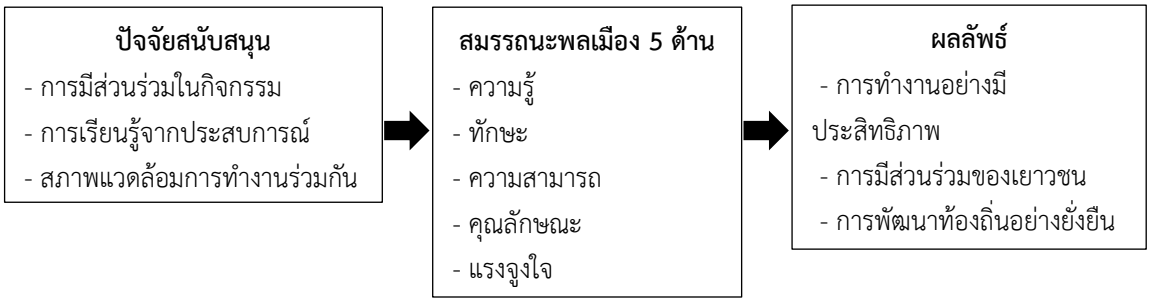
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพลเมืองของสภาเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ และแรงจูงใจ สะท้อนว่าการพัฒนาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและบูรณาการ ทั้งการเสริมสร้างความรู้ พัฒนาทักษะ เพิ่มโอกาสในการปฏิบัติจริง ปลูกฝังคุณลักษณะที่เหมาะสม และสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของเยาวชน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ชัยมหา (2558) ที่ชี้ว่าการพัฒนาสมรรถนะต้องอาศัยการฝึกอบรม การสนับสนุนทรัพยากร และการสร้างประสบการณ์จริงโดยสรุป แนวทางดังกล่าวมุ่งพัฒนาเยาวชนอย่างรอบด้าน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาสามารถพัฒนาเป็นแผนภาพสมรรถนะพลเมืองเชิงบูรณาการของสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่าสมรรถนะพลเมืองไม่ได้เกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ หรือการศึกษา แต่เกิดจากปัจจัยเชิงกระบวนการ ได้แก่ การมีส่วนร่วม การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาใน 5 มิติสำคัญ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ และแรงจูงใจ เมื่อองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลจะนำไปสู่ผลลัพธ์ คือการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสภาเด็กและเยาวชน การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชน และการ

พัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้องค์ความรู้ใหม่นี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะที่สนับสนุนว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านเป็นปัจจัยกำหนดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลที่พบว่าทุกด้านมีบทบาทต่อประสิทธิภาพ ความแตกต่างจากงานวิจัยเดิม พบว่า องค์ความรู้ใหม่ไม่ได้มุ่งศึกษาเพียงองค์ประกอบของสมรรถนะเป็นรายด้าน แต่ได้บูรณาการทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกันภายใต้บริบทของสภาเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเชื่อมโยงไปสู่แนวทางการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมขณะเดียวกัน องค์ความรู้ดังกล่าวมีฐานรองรับจากการอภิปรายผลที่เชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลการวิจัยเชิงประจักษ์ ทำให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างมีเหตุผลและมีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

แผนภาพที่ 2 แสดงสมรรถนะพลเมืองเชิงบูรณาการของสภาเด็กและเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

กัญณภัทร ศิริกัณฑ์. (2561). *ลักษณะประชากรที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ใช้บริการกับองค์ประกอบการบริหารธุรกิจร้านค้าปลีกในโรงพยาบาล กรณีศึกษา โรงพยาบาลพญาไท นวมินทร์* (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, นนทบุรี.

ดวงนภา ทาปลัด.(2565). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

นภัส แสงอาทิตย์ และปัญญวัฒน์ จุฑามาศ. (2568). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรของประชากรแฝงในจังหวัดปัตตานี, *วารสารวิชาการรัตนบุศย์*, 7(2), 388-402. https://so07.tci-thaijo.org/index.php/rtnb/article/view/8418

นิตยา เติมเทียน และศิริพร เลิศยิ่งยศ. (2565). สมรรถนะหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 1(2), 27-44. https://so08.tci-thaijo.org/index.php/jmsnrru/article/view/996

ปฐมพงษ์ พุ่มพฤกษ์, โสภัทร นาสวัสดิ์, และสมสุข หินวิมาน. (2565). การสร้างพื้นที่สาธารณะและการสร้างเครือข่ายเพื่อการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนจิตอาสาเพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนในชุมชนผ่านสภาเด็กและเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, 16*(2), 370-402. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/dpuca/article/view/255042

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550. (2551, 14 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 9 ก. หน้า 1-15.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560, 13 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 63 ก. หน้า 1-15.

พิศิษฐ ตัณฑวณิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,* 24(2), 3-12. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/174521

พิสมัย ชัยมหา. (2558). สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดภาค 1. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า,* 2(3), 55-62. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/174521

ศักดิ์ชาย สุริยา และศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี. (2561). การศึกษาสมรรถนะหลักของบุคลากรเทศบาลตำบลคูคต. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 7(3), 625-637. https://www.dpu.ac.th/grad/admin/upload/content/files/ปีที่%207%20ฉบับที่%203/7-3-59.pdf

แสงทอง แป้นประโคน. (2558). *สมรรถนะการปฏิบัติงานของนายช่างโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (ม.ป.ป.). *ความเป็นพลเมืองในวิถีรอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สืบค้น 16 มกราคม 2569 จาก https://web.parliament.go.th/assets/portals/1/files/004_ความเป็นพลเมืองฯ.pdf

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 จังหวัดขอนแก่น. (ม.ป.ป.). *เอกสารวิชาการสภาเด็กและเยาวชนตำบล*. สืบค้น 16 มกราคม 2569 จาก http://tpso-5.m-society.go.th/images/pdf/anyflip_output_3_1.pdf

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร. (ม.ป.ป.). *สรุปการประเมินสมรรถนะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร*. สืบค้น 16 มกราคม 2569 จาก https://www.np.go.th/index/add_file/gPzHycYMon42007.pdf

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

LEADERSHIP THAT AFFECTS THE EFFICIENCY OF PUBLIC SERVICE DELIVERY OF THE ADMINISTRATORS OF BANG CHAO CHA SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PHO THONG DISTRICT, ANG THONG PROVINCE

กมลชนก วัสสา และอภิชาติ พานสุวรรณ*
Kamonchanok Wassa, and Apichat Pansuwan*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Graduate School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
*Corresponding Author E-mail: apichat_asm@hotmail.com
Received April 7, 2026; **Revised** April 30, 2026; **Accepted** May 6, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า 2) ศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า 3) ศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางเจ้าฉ่า จำนวน 8 หมู่บ้าน รวม 356 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถและด้านวิสัยทัศน์ รองลงมาคือด้านการมีอิทธิพล ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการสร้างความร่วมมือ ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความชัดเจนของการบริการ ด้านความพร้อมของการบริการ และด้านความเท่าเทียม รองลงมาคือด้านการให้บริการและด้านความรวดเร็ว 3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำด้านการสร้างแรงจูงใจและด้านวิสัยทัศน์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า Sig = 0.00 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะได้ร้อยละ 54.00 (R^2 = 0.54) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ โดยเฉพาะด้านการสร้างแรงจูงใจและการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ประสิทธิภาพ, บริการสาธารณะ

Abstract

This article aims to: 1) study the leadership of the administrators of Bang Chao Cha Subdistrict Administrative Organization, 2) examine the efficiency of public service delivery of the administrators, and 3) analyze the leadership factors that affect the efficiency of public service delivery of the administrators. This study employed a quantitative research design. The sample consisted of 356 residents from 8 villages in Bangchaocha Subdistrict. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings reveal that: 1) overall leadership of the executives is at a high level. The highest mean scores are found in competence and vision, followed by influence, motivation, role modeling, and collaboration, respectively. 2) The overall efficiency of public service delivery is also at a high level. The highest mean scores are in service clarity, service readiness, and equity, followed by service provision and timeliness. 3) The results of multiple regression analysis indicate that leadership factors related to motivation and vision significantly affect the efficiency of public service delivery at the 0.05 level of statistical significance (Sig = 0.00). These factors show a moderate level of correlation and can jointly predict 54.00% of the variance in public service delivery efficiency (R^2 = 0.54). The findings highlight the crucial role of leadership in enhancing the efficiency of public service delivery, particularly in terms of motivation and vision. These aspects should be further strengthened to improve the effectiveness of public sector management.

Keywords: Leadership, Efficiency, Public Service

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีบทบาทสำคัญในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ซึ่งครอบคลุมภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข การศึกษา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (คลังสารสนเทศรัฐสภา, 2565)

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาวะผู้นำจึงถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติภายในของตนหรือเรียกได้ว่ามีบุคลิกภาพพิเศษหลายอย่าง สามารถที่จะบังคับบัญชาผู้อื่นได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่จากตำแหน่งและอำนาจบารมีที่มีอยู่ในตนเอง อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเชื่อถือ

ยอมร่วมมือหรือยอมรับในตัวของผู้นำได้ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพลักษณะของความเป็นผู้นำ ความสามารถความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และการตัดสินใจ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มหรือขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (ศิริวรรณ วิเศษชาติ, 2567)

อย่างไรก็ตามการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้านประสิทธิภาพและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า พบว่าแม้จะมีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่านดีและบรรลุค่าเป้าหมาย (คะแนน 98.27) แต่ยังมีข้อเสนอแนะให้พัฒนาในด้านการสื่อสารการให้บริการ และการส่งเสริมวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการให้มีความโปร่งใสและตอบสนองต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2568)

จากรายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า ชี้ให้เห็นทั้งจุดแข็งด้านการบริหารจัดการและประเด็นที่ยังควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม ความโปร่งใส การสื่อสาร และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ดังนั้นการศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจปัจจัยด้านภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการให้บริการ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร ปรับปรุงกระบวนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริการ สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน และส่งเสริมการพัฒนาการบริหารงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์มุ่งอธิบายลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนความแตกต่างของบุคคลในสังคม (ศศิพร บุญชู, 2560) ดังนั้นปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จึงถือเป็นตัวแปรพื้นฐานที่ช่วยอธิบายความแตกต่างของประชาชนและมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมในบริบทของการรับบริการสาธารณะ นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ ระดับตำแหน่ง และรายได้ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อรูปแบบพฤติกรรมและการตัดสินใจของบุคคล โดยส่งผลต่อระดับความเสี่ยง วิธีคิด และกระบวนการเลือกทางเลือกที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการอธิบายและพยากรณ์พฤติกรรม รวมถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Rebellow & Suri, 2019)

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ผู้นำคือบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและความอยู่รอดขององค์กรหรือสังคม หากองค์กรมีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ เสียสละ น่าเชื่อถือ และมีคุณธรรม จะช่วยให้องค์กรดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีความสงบ และสามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้ แต่หากขาดผู้นำที่ดี องค์กรหรือสังคมก็อาจเกิดความสับสนและขาดทิศทางได้ (วสันต์ ธานิสพงษ์, 2565) จึงกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การ โดยเฉพาะในหน่วยงานภาครัฐที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์การ ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างและนำพาสมาชิกในองค์การให้ดำเนินการพัฒนาและปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิผล ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ทรงพล วงศ์พระราม, 2568)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งได้รับมอบหมายงาน โดยที่บุคคลนั้นต้องมีความสามารถและทุ่มเทรวมถึงมีทักษะในงานดังกล่าว และทั้งหมดกระทำภายใต้ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่องค์กรนั้นวางไว้ ซึ่งจะส่งผลให้งานดังกล่าวที่ได้รับมอบหมายก่อเกิดประสิทธิภาพของงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ (กัลยกร สิทธิวงษ์, 2566) ในด้านขององค์ประกอบสำคัญของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ประสิทธิภาพของบุคคล หมายถึงการทำงานเสร็จโดยสูญเสียเวลาและพลังงานน้อยที่สุด เป็นการทำงานได้เร็วและได้งานดี 2) ประสิทธิภาพขององค์กร คือการที่องค์กรสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากร ปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงกำลังคนอย่างคุ้มค่า มีลักษณะการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์โดยประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากรและกำลังคน (ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต, 2563) นอกจากนี้ยังมีการอธิบายว่าประสิทธิภาพในองค์กรสมัยใหม่ต้องแยกออกจาก

ประสิทธิผลอย่างชัดเจน โดยเน้นที่การบรรลุเป้าหมายโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดผ่าน 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำ บริบท บุคลากร และระบบเทคโนโลยี (Lebedev, 2025)

แนวคิดการบริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะ หมายถึง การให้บริการของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย และได้รับการคุ้มครองดูแลจากรัฐอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชุติธรพงษ์, 2560) โดยมีการกล่าวถึงประโยชน์ของการบริการสาธารณะต่อประชาชนว่าการบริการสาธารณะที่ดีช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพของประชาชนลดภาระและเวลาที่ต้องใช้ในการติดต่อราชการ ทำให้ประชาชนสามารถนำเวลาไปใช้ในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความมั่นใจและความไว้วางใจในระบบราชการ เมื่อประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในสังคมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตามการให้บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นโดยภาครัฐในกรอบของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อตอบสบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการศึกษา ด้านสาธารณูปโภคชั้นพื้นฐาน เป็นต้น (อรทิณี ทวยนาค และคณะ, 2568)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Chau et al. (2022) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) กับ ประสิทธิภาพขององค์กรบริการสาธารณะ โดยใช้กรอบแนวคิดของ New Public Management (NPM) และข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐจำนวน 205 แห่งในประเทศกำลังพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ โดยทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางองค์กรและสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำกับผลการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐ นอกจากนี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยังมีบทบาทในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารภาครัฐสมัยใหม่ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลของภาวะผู้นำอาจขึ้นอยู่กับลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร โดยเฉพาะการมุ่งเน้นผลลัพธ์ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากกว่าการมุ่งเน้นนวัตกรรมในบางบริบท

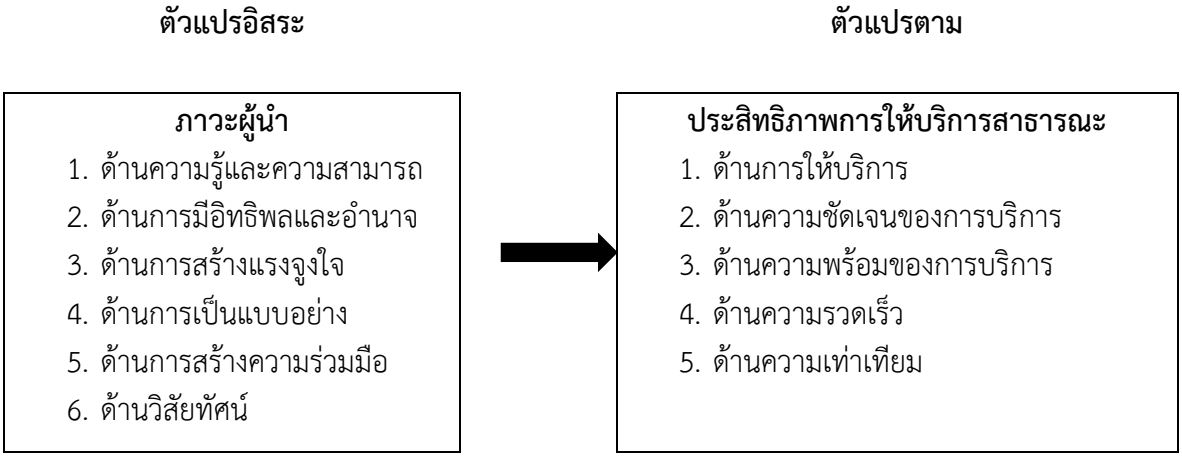
วีระยุทธ สายบุญ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจก รองลงมาคือ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ และพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 34.40 (Adjusted R^2 = .344)

สมพร วัชรภูษิต (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา 2) ประสิทธิผลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และ ด้านการพัฒนาตนเองการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส แ ล ะ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อประสิทธิผลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลได้ ร้อยละ 80.30

กรอบแนวคิด

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำที่ส่งผลกับการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ได้ศึกษาจาก เอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ได้แก่แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำและตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ รวมถึงการศึกษาตัวแปรส่วนบุคคลที่อาจมีผลต่อความแตกต่างของทั้งสองตัวแปรหลักเพื่อสังเคราะห์และสรุปภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นแนวคิด ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลบางเจ้าฉ่า จำนวน 3,223 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีระดับความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ (e = .05) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน สูตรในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

แทนค่า $n = \frac{3,223}{1 + 3,223\ (0.05)^2}$

= 356.13

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถามที่เป็นการใช้คำถามแบบปลายปิดโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณดังที่กล่าวไปแล้ว จำนวน 356 ชุด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน เป็นแบบสอบถาม (Check list) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีลักษณะข้อคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า จำนวน 25 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามตามวิธีของโรวิเนลลีและแฮมเบลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน พิศิษฐ ตัณฑวนิช , และพนา จินดาศรี, 256) โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อถือได้จากการตรวจสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบ Pre-Test จากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิครอนแบ็ช อัลฟ่า (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยนำผลทดสอบที่ได้ไปทดสอบในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS Statistics เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งต้องมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.70 - 1.00 และจากการทดสอบ พบว่า แบบสอบถามครั้งนี้ มีค่า Cronbach's Alpha 0.83

การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามการวิจัย และวิธีเก็บข้อมูลแก่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลตลอดจนถึงการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม มาตรวจความสมบูรณ์ในแต่ละข้อ และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าพบว่าแบบสอบถามชุดใดผู้ตอบแบบสอบถามทำไม่ครบทุกข้อ ก็จะทำการเก็บแบบสอบถามเพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลแบบสอบถามครบ 356 ชุดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Frequency and Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน

2. ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample mean) เพื่อใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้อธิบายค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถติ ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีช่วงอายุ 21 - 40 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 มีระดับการศึกษาปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 มีรายได้ 5,001 - 15,000 บาท ทั่วไป จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 64.90

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความรู้/ความสามารถ	4.21	0.57	มากที่สุด
2. ด้านการมีอิทธิพล/อำนาจ	4.05	0.67	มาก
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.15	0.59	มาก
4. ด้านการเป็นแบบอย่าง	4.01	0.54	มาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
5. ด้านการสร้างความร่วมมือ	4.17	0.52	มาก
6. ด้านวิสัยทัศน์	4.23	0.54	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.14**	**0.26**	**มาก**

จากตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.14, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.23, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความรู้/ความสามารถ ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่าง ($\bar{x}$ = 4.01, S.D. = 0.54**)** ผู้วิจัยสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านความรู้/ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและทันต่อสถานการณ์ ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{x}$ = 4.16, S.D. = 0.79)

ด้านการมีอิทธิพล/อำนาจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.05, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.12, S.D. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าใช้อำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ($\bar{x}$ = 3.99, S.D. = 0.79)

ด้านการสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.05, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่ายกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ความสามารถ ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความกระตือรือร้น ($\bar{x}$ = 4.12, S.D. = 0.76)

ด้านการเป็นแบบอย่างอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$ = 4.01, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{x}$ = 4.06, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่ามีความขยันหมั่นเพียร ทุ่มเทให้กับการทำงาน ($\bar{x}$ = 3.91, S.D. = 0.78)

ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.17, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่ามีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.40, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ ($\overline{x}$ = 4.24, S.D. = 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่ามีแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ($\overline{x}$ = 4.15, S.D. = 0.70)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

ประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	$\overline{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการให้บริการ	4.10	0.59	มาก
2. ด้านความชัดเจนของการบริการ	4.21	0.53	มากที่สุด
3. ด้านความพร้อมของการบริการ	4.25	0.24	มากที่สุด
4. ด้านความรวดเร็ว	4.15	0.59	มาก
5. ด้านความเท่าเทียม	4.23	0.54	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.19**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.19, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความพร้อมของการบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.25, S.D. = 0.24) รองลงมา คือ ด้านความเท่าเทียม ($\overline{x}$ = 4.22, S.D. = 0.34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการให้บริการ ($\overline{x}$ = 4.10, S.D. = 0.59) ผู้วิจัยสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.10, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.26, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร ($\overline{x}$ = 4.20, S.D. = 0.74) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ($\overline{x}$ = 3.93, S.D. =0 .84)

ด้านความชัดเจนของการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.21, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.26, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการบริการได้สะดวก ($\overline{x}$ = 4.25, S.D. = 0.75) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($\overline{x}$ = 4.16, S.D. = 0.78)

ด้านความพร้อมของการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.25, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.33, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ สถานที่ให้บริการมีความสะอาด เป็นระเบียบ ($\overline{x}$ = 4.31, S.D. = 0.68) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย (เช่น ออนไลน์, ที่สำนักงาน) ($\overline{x}$ = 4.20, S.D. = 0.70)

ด้านความรวดเร็วอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.15, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแก้ไขปัญหาหรือข้อร้องเรียนมีความรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.22, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ สามารถติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ได้สะดวก ($\overline{x}$ = 4.15, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในการให้บริการ ($\overline{x}$ = 4.12, S.D. = 0.76)

ด้านความเท่าเทียมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.23, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.40, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ การให้บริการมีความเป็นธรรมและโปร่งใส ($\overline{x}$= 4.24, S.D. = 0.74) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าคำนึงถึงความต้องการของประชาชนทุกกลุ่ม ($\overline{x}$ = 4.15, S.D. = 0.70)

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แสดงรายละเอียด ในตารางที่ 3 ซึ่งมีสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังนี้

H_0 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

H_1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีค่า p-value อยู่ที่ 0.00 และด้านวิสัยทัศน์ มีค่า p-value อยู่ที่ 0.00 จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยภาวะผู้นำ ทั้ง 2 ด้านนี้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมสมมติฐาน H_1 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำสามารถทำนายประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทองได้ร้อยละ 54.00 (R^2 = 0.54) ส่วนที่เหลือขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ จึงกล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนปัจจัยภาวะผู้นำ ด้านความรู้/ความสามารถ ด้านการมีอิทธิพล/อำนาจ ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการสร้างความร่วมมือไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยด้านภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	2.48	0.14		17.58	0.00
ด้านความรู้/ความสามารถ	0.00	0.01	0.00	0.01	0.99
ด้านการมีอิทธิพล/อำนาจ	-0.01	0.01	-0.03	-0.80	0.42
ด้านการสร้างแรงจูงใจ	0.19	0.01	0.48	13.07	**0.00***
ด้านการเป็นแบบอย่าง	-0.01	0.01	-0.03	-0.89	0.37
ด้านการสร้างความร่วมมือ	-0.01	0.01	-0.03	-0.91	0.36
ด้านวิสัยทัศน์	0.24	0.01	0.55	15.23	**0.00***
R Square = 0.54 Adjusted R-Square = 0.53 F = 69.88 Sig = .00*					

สรุป

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า โดยรวมอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด โดยมีจุดเด่นด้านความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ ความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น การใช้อำนาจอย่างเป็นธรรม การสร้างบรรยากาศการทำงานที่กระตือรือร้น และการจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น 2. ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า โดยรวมอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด สะท้อนถึงคุณภาพการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองประชาชนได้ดีในหลายด้าน โดยมีจุดเด่น ได้แก่ การให้บริการที่รวดเร็ว สุภาพ การสื่อสารข้อมูลที่ชัดเจน การเตรียมความพร้อมของสถานที่และทรัพยากร รวมถึงการให้บริการอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ การตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ตรงจุดมากขึ้น การเพิ่มช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้กว้างขวางยิ่งขึ้น 3. ภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจ

และด้านวิสัยทัศน์ มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิภาพการให้บริการได้ร้อยละ 54.60 แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ขณะที่ด้านความรู้/ความสามารถ ด้านการมีอิทธิพล/อำนาจ ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการสร้างความร่วมมือ ไม่พบว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านความรู้ความสามารถและด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการบริหารงาน การตัดสินใจ และการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ขณะที่ด้านการมีอิทธิพล การสร้างแรงจูงใจการเป็นแบบอย่าง และการสร้างความร่วมมือก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น ยกย่องบุคลากร ปฏิบัติตนตามระเบียบ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของทรงพล วงศ์พระราม (2568) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์การ โดยผู้นำที่มีศักยภาพจะสามารถสร้างความแตกต่างในการบริหารจัดการ และนำพาสมาชิกในองค์การให้ดำเนินการพัฒนาและปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิผล ทั้งนี้ในบริบทของสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาวะผู้นำยิ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง การปรับตัว และการสร้างความพร้อมขององค์กรให้สามารถเผชิญกับความท้าทายและความไม่แน่นอนได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

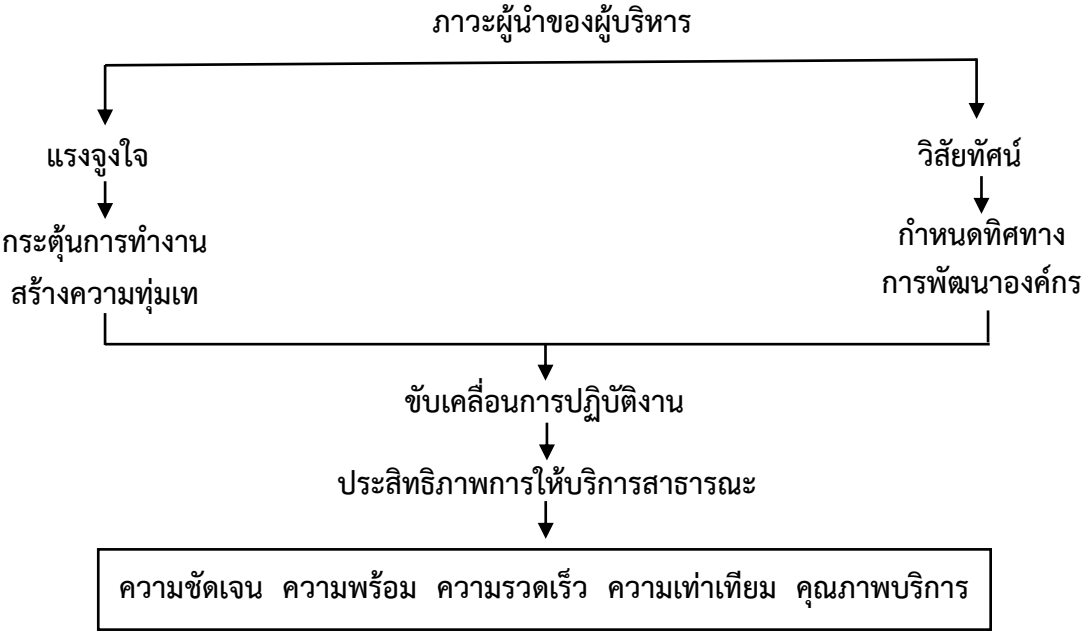
ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านความชัดเจนของการบริการ ความพร้อม และความเท่าเทียมอยู่ในระดับสูงสุด สะท้อนถึงการจัดบริการที่มีข้อมูลชัดเจน เข้าถึงง่าย มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอย่างเหมาะสม รวมถึงมีความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์ ขณะที่ด้านการให้บริการและความรวดเร็วอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างสุภาพ เป็นมิตร และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Lebedev (2025) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพในองค์กรสมัยใหม่ต้องแยกออกจากประสิทธิผลอย่างชัดเจน โดยเน้นที่การบรรลุเป้าหมายโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดผ่าน 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำ บริบท บุคลากร และระบบเทคโนโลยี

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำด้านการสร้างแรงจูงใจและด้านวิสัยทัศน์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพได้ร้อยละ 54.60 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการให้บริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจที่ช่วยกระตุ้นการทำงานของบุคลากรและวิสัยทัศน์ที่ช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรอย่างชัดเจน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ สมพร วัชรภูษิต (2562) ที่พบว่าภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับสูง และยังสอดคล้องกับ วีระยุทธ สายบุญ (2563) ที่ระบุว่าภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับ Chau et al. (2022) ที่พบว่า

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ โดยทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางองค์กรและสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยดังกล่าวเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีอยู่ในระดับใกล้เคียงกันในองค์กร จึงไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนในเชิงสถิติ ขณะที่องค์ประกอบด้านการสร้างแรงจูงใจและวิสัยทัศน์เป็นปัจจัยเชิงพลวัตที่สามารถสร้างความแตกต่างในการปฏิบัติงานได้มากกว่า

องค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาสามารถพัฒนาเป็นแผนภาพภาวะผู้นำด้านการสร้างแรงจูงใจและวิสัยทัศน์เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ ซึ่งอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดง “แรงจูงใจ” และ “วิสัยทัศน์” เป็นแกนหลักของภาวะผู้นำ

จากแผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่าโมเดลภาวะผู้นำแบบใหม่ที่พัฒนาในลักษณะเชิง “แรงจูงใจและวิสัยทัศน์” มีความแตกต่างจากแนวคิดเดิมอย่างมีนัยสำคัญในเชิงโครงสร้างและการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร กล่าวคือ โมเดลเดิมมุ่งอธิบายภาวะผู้นำในลักษณะองค์ประกอบหลายด้านที่มีความสำคัญในระดับใกล้เคียงกัน แต่ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ไม่ใช่ทุกองค์ประกอบของภาวะผู้นำที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสะท้อนกลไกการทำงานของภาวะผู้นำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแสดงให้เห็นว่าการสร้างแรงจูงใจมีบทบาทในการกระตุ้นให้

บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นและทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ขณะที่วิสัยทัศน์ช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กร ส่งผลให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น เมื่อทั้งสองปัจจัยทำงานร่วมกัน จึงก่อให้เกิดการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการให้บริการสาธารณะในมิติต่าง ๆ ดังนั้น โมเดลภาวะผู้นำเชิงแรงจูงใจ–วิสัยทัศน์จึงเป็นการต่อยอดองค์ความรู้เดิม โดยช่วยชี้ให้เห็น “แกนหลัก” ของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อผลลัพธ์อย่างแท้จริง ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยกร สิทธิวงษ์. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร: กรณีศึกษาศาลแขวงนครสวรรค์* (รายงานทางวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรผู้อำนวยการระดับต้น รุ่นที่ 10). วิทยาลัยข้าราชการศาลยุติธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, กรุงเทพมหานคร

คลังสารสนเทศรัฐสภา. (2565). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริการส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538, (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542, (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546, (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546, พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546.* สืบค้นจาก https://prt.parliament.go.th/items/5495174e-fc49-4198-a2fe-86115ae7e6e7

ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต. (2563). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 14*(1), 251-265. https://so08.tci-thaijo.org/index.php/jhusocbru/article/view/1601

ทรงพล วงศ์พระราม. (2568). *ภาวะผู้นำแบบเหนือชั้นของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

พิศิษฐ ตัณฑวณิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 24*(2), 3-12.

วสันต์ ธานิสพงษ์. (2565). การศึกษาบทบาท*ของผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา ร.ต.ท.คมพชญ์ ทักขิณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีย์ และนายเสรี สาราญจิตร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด* (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

วีระยุทธ สายบุญ. (2563). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริการ สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี* (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

ศศิพร บุญชู. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวของโครงการบ้านจัดสรร ในพื้นที่เขตอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1632/1/57602418.pdf

ศิริวรรณ วิเศษชาติ. (2567). ภาวะผู้นำส่งผลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, 2*(3), 46-57. https://so11.tci-thaijo.org/index.php/JARLD/article/view/1543

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชุติธรพงษ์. (2560). บทบาทของการจัดการความรู้กับการพัฒนาการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4*(2), 21-44.

สมพร วัชรภูษิต. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 13*(1), 383-401.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2568). *ผลการประเมินรายหน่วยงาน.* สืบค้นจาก https://itas.nacc.go.th/report/rpt0202?IsPublic=True

อรทิณี ทวยนาค, วิจิตร วิชัยสาร, กรีฑา ไขแสง และประภัสสร ทองยินดี. (2568). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 28*(2), 231-244.

Chau, Thao Hong Phuong Tran, Yen Thi Le, Truc Dinh (2022). How does transformational leadership influence the performance of public service organizations in a developing country? The interventional roles of NPM cultural orientations. *Cogent Business & Management, 9*(1), 2140746.

Lebedev, L. V. (2025). Modern concepts of organizational management efficiency and its assessment. *Journal of Public Administration*, *12*(2), 237-244.

Rebellow, A. M., & Suri, P. (2019). Role of demographic factors on decision-making styles of Indian corporate executives-public and private sectors. *Journal of Management Information and Decision Sciences, 22*(3), 308-321.

แนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR SOCIAL WELFARE SERVICE PROVISION OF THA KHAM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KHAI BANG RACHAN DISTRICT, SING BURI PROVINCE

วลัยกร สุขประเสริฐ และอภิชาติ พานสุวรรณ*
Walaikorn Sukprasoet, and Apichat Pansuwan*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Graduate School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
*Corresponding Author E-mail: apichat_asm@hotmail.com
Received April 9, 2026; **Revised** April 30, 2026; **Accepted** May 6, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม โดยการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำนวน 400 คน และกลุ่มตัวอย่างของข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน One - Way ANOVA และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ 2) ปัจจัยด้านอาชีพและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ในด้านสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาที่เสนอครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนเป็นมิติสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การพัฒนา, งานสวัสดิการสังคม, การให้บริการ

Abstract

This article aims to: 1) study the social welfare service provision of the Tha Kham Subdistrict Administrative Organization. 2) compare opinions regarding social welfare service provision of the Tha Kham Subdistrict Administrative Organization, classified by personal factors; and 3) propose guidelines for developing social welfare services of the Tha Kham Subdistrict Administrative Organization. This study utilizes a mixed-methods research approach, integrating both quantitative and qualitative data. Quantitative Sample: The study surveyed 400 residents living within the jurisdiction of the Tha Kham. Qualitative Sample: In-depth insights were gathered from 9 key informants. The primary research instrument was a comprehensive questionnaire. Quantitative data were analyzed using statistical measures including percentage, mean, and standard deviation, alongside One-Way ANOVA for comparative analysis. Qualitative data were synthesized and presented through descriptive analysis.

The findings reveal that: 1) Opinions regarding the social welfare services provided by the Tha Kham Subdistrict Administrative Organization in Khai Bang Rachan District, Sing Buri Province, were at the highest level overall. When categorized by dimension, Education yielded the highest mean score, followed by Social Welfare, Environment, and Economy respectively. 2 Disparities in occupation and educational attainment resulted in statistically significant differences in opinions regarding social welfare services in the social dimension, at the .05 significance level. 3) The proposed development guidelines encompass education, economics, social aspects, and the environment, all crucial dimensions for improving the quality of life of people in the area. They emphasize systematic planning, appropriate resource allocation, human resource development, creating opportunities for public participation, and continuous monitoring and evaluation of the implementation.

Keywords: Development, Social Welfare Services, Service Delivery

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงจากระบบราชการส่วนกลางสู่การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้บริการสาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะภารกิจด้านการจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรา 67 (6) ที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556)

ในบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมครอบคลุมทั้งการขึ้นทะเบียนและจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยความพิการ การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) การสนับสนุนสวัสดิการเด็กและเยาวชน ตลอดจนการส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพผ่านหน่วยบริการในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะมีความสะดวกมากขึ้นผ่านช่องทางต่าง ๆ แต่ยังคงพบปัญหาการเข้าถึงข้อมูลไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการและประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งอาจขาดความเข้าใจในขั้นตอนการรับสิทธิ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างเต็มที่ โดยพบว่าในตำบลท่าข้าม มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 18 ของประชากรในพื้นที่ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2569) และด้วยสภาวการณ์สังคมสูงวัยและการขยายตัวของนโยบายสวัสดิการภาครัฐในปัจจุบันจึงไม่ได้เพียงเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสิทธิของประชาชนเท่านั้น แต่ยังสร้างแรงกดดันเชิงโครงสร้างต่อการทำงานของ อบต.ท่าข้ามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในมิติของภาระงาน ทรัพยากร และความสามารถในการบริหารจัดการซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร การพัฒนาระบบข้อมูล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่ เพื่อให้การจัดสวัสดิการสังคมสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามจึงควรมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุม การอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเปราะบาง การพัฒนาระบบบริการให้เข้าถึงง่าย รวมถึงการลงพื้นที่เชิงรุกเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และในบริบทของการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ความพึงพอใจในการรับบริการของประชาชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของระบบบริการเพียงด้านเดียว แต่มีความสอดคล้องปัจจัยส่วนบุคคลของผู้รับบริการ ซึ่งส่งผลต่อทั้งการรับรู้ การเข้าถึง และการประเมินคุณภาพบริการในแต่ละขั้นตอน และนำไปสู่การยกระดับความพึงพอใจในการรับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จากมุมมองของผู้รับบริการจำนวน 1,248 คน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์

จิรวัฒน์ วงศ์ธงชัย และกาญจนา สุคุณธสิริกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่องประชากรศาสตร์ไว้ว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ที่แตกต่างส่งผลต่อการรับรู้และการยอมรับเทคโนโลยี สอดคล้องกับศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2533) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ประกอบด้วย อายุ เพศ รายได้ การศึกษา เหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้ในการแบ่งงานวิจัย ลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นลักษณะที่สำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรที่ช่วยกำหนดตัวแปรด้านทางประชากรศาสตร์ที่สำคัญ และคนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกัน นอกจากนี้โมรีอาห์ ขาวสังข์ (2566) ได้อธิบายได้ว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ว่ามีความสำคัญในการพิจารณากำหนดกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่นอายุ เพศ ลักษณะครอบครัว ระดับการศึกษา และสถานะทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนและปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้รับบริการได้

สรุปได้ว่า ปัจจัยพื้นฐานของบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งความต่างจะส่งผลต่อพฤติกรรมในสังคม และสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างกัน ในด้าน เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ จึงแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานราชการต้องมีมาตรฐานที่ชัดเจน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) กระบวนการและระยะเวลาในการให้บริการที่แน่นอน 2) ขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ซับซ้อน 3) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความรู้

ความสามารถและมีจิตบริการ 4) สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่เหมาะสมและ 5) ช่องทางการให้บริการที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย หน่วยงานต้องประกาศมาตรฐานการให้บริการให้ประชาชนทราบและสามารถตรวจสอบได้

ประสพพร ยิ่งประเสริฐ (2567) กล่าวว่า คุณภาพบริการ คือ สิ่งที่ผู้ใช้บริการชี้วัดหรือประเมินทั้งก่อนการรับบริการและหลังรับบริการ เพื่อพิจารณาการเข้าใช้บริการในครั้งต่อไป โดยเป็นการเปรียบเทียบจากสิ่งที่ได้สัมผัส หรือได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจและข้อตกลงร่วมกันในความสัมพันธ์ระยะยาว โดยเกิดจากความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

สรุปได้ว่า คุณภาพการให้บริการ หมายถึง การบริการที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการ การเข้าถึงบริการได้ง่าย ทำเลที่ตั้งที่สะดวก เวลาทำการที่เหมาะสม และมีช่องทางการติดต่อที่หลากหลาย ความรวดเร็วในการให้บริการ โดยลดขั้นตอนที่ซับซ้อนและระยะเวลารอคอย ความถูกต้องครบถ้วน ของข้อมูลและเอกสารที่ออกให้ ความเป็นธรรม ในการปฏิบัติต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ ความเอาใจใส่และเป็นมิตร ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการต้อนรับและให้ความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ได้รับความพึงพอใจในการบริการมากที่สุด

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ

กรชุลี จันทะรัง (2563) ได้กล่าวว่า ระบบการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่ต้องประพฤติและปฏิบัติให้มีความเชื่อถือไว้วางใจที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ โดยต้องมีความเข้าใจและมีความเสมอภาคในการให้การบริการมีความสนใจและให้ความสำคัญต่อผู้ใช้บริการ มีการให้คำแนะนำเอาใจใส่ผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอและมีบุคลากรที่มีคุณภาพ

ณิชกุล ทัศนโกวิท (2566) กล่าวว่า ข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวดที่ 14 การปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (มาตรา 250) โดยการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควร ให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก

สรุปได้ว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง การบริการที่เป็นการดำเนินการของภาครัฐเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เข้าถึงบริการได้อย่าง สะดวก รวดเร็วและเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด ในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านความเป็นอยู่ ด้านสาธารณสุข ด้านคุณภาพชีวิตและด้านการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (2566) กล่าวว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม

คือ ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหาการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน การมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

ตวงพร จงโปร่งกลาง (2564) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมเป็นการดำเนินการเพื่อมีแนวทางการป้องกัน การพัฒนาการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อตอบสนองให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยหลักการในการจัดสวัสดิการสังคม คือ การคำถึงถึงความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

สรุปได้ว่า งานสวัสดิการสังคมหมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ทั่วถึง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บวรเดช อนุชา และกฤตวรรณ สาหร่าย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสวัสดิการสังคมที่ได้รับกับการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสวัสดิการที่ได้รับ, การดูแลตนเองและความต้องการสวัสดิการสังคมเพิ่มเติมของผู้สูงอายุซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุ จำนวน 389 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษา พบว่า 1. ในภาพรวมผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.73) ด้านการดูแลตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16) และด้านความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82) 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ทำให้สวัสดิการสังคมที่ได้รับแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

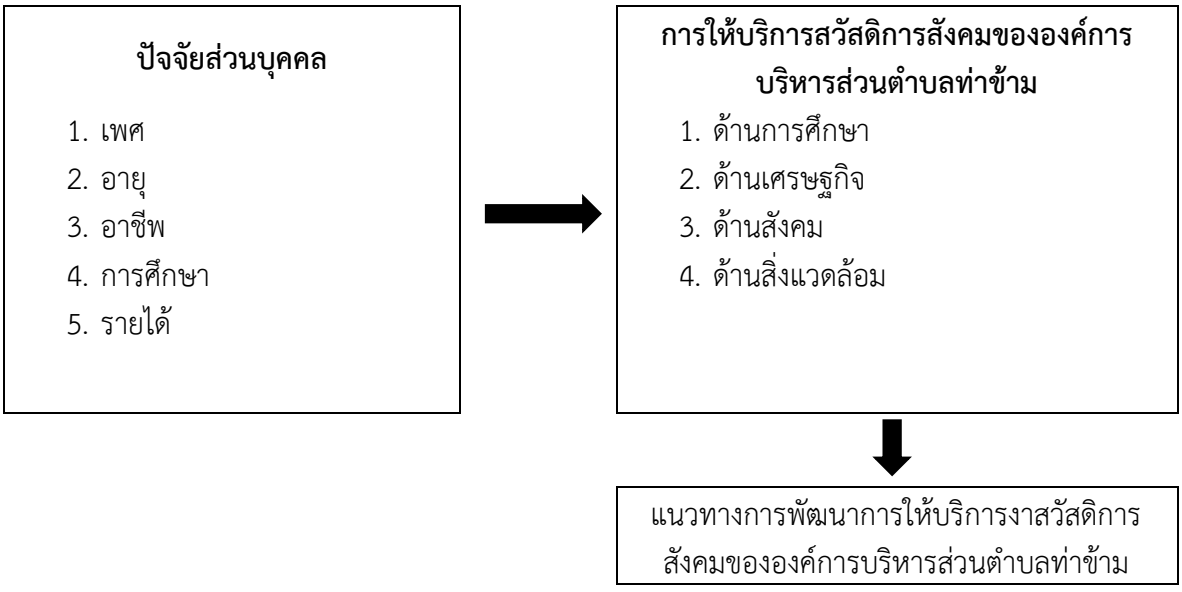
ไพรทูล เนตรพันทังและธีระ ฤทธิรอด (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการให้บริการผู้พิการของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การดำ เนินงานการให้บริการผู้พิการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโนนกลาง มีดังนี้ ด้านบุคลากรยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ให้การบริการช่วยเหลือ ผู้พิการโดยเฉพาะ แต่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจาก ตำแหน่งงานอื่น ซึ่งยังไม่มี ความรู้ความสามารถในการให้บริการ ทำ ให้การบริการไม่ทั่วถึง และควรส่งเจ้าหน้าที่ เข้ารับการฝึกอบรมการให้บริการผู้พิการอย่างต่อเนื่อง ด้านงบประมาณ เนื่องจาก งบประมาณที่จัดสรรให้ผู้พิการมีเพียงเบี้ยยังชีพรายเดือน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ประจำวันของผู้พิการ จึงควรจัดสรรงบประมาณด้านอื่นในการช่วยเหลือผู้พิการ และ ขอรับการอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น ด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้พิการ จึงควรสำรวจความต้องการของผู้พิการให้ครบถ้วน เพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการและจัดหาสถานที่เก็บที่เหมาะสม สะอาด ปลอดภัย และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำ แนะนำ

ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ด้านการ บริหารจัดการ เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นยัง ไม่มีนโยบายในการให้บริการผู้พิการ จึงควร กำหนดนโยบายการให้บริการผู้พิการ รวมทั้งการจัดตั้งกองทุน การจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้กับผู้พิการเพื่อให้มีรายได้เสริม

วาสนา ขอนทอง และคณะ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาแพงเพชรในภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านลักษณะของกฎหมายภาษีอากรโครงสร้างภาษีอากรบรรยากาศที่เอื้ออานวยให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรและพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาแพงเพชรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ ตัวแปรตาม การให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์กา รบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษา 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม กรอบแนวคิด เรื่องแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้รับบริการงานสวัสดิการสังคมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในทะเบียนราษฎร์ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำนวน 1,248 คน

1. กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่เข้ารับบริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำนวน 400 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรของ Yamane ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ดังนี้

สูตร $n = \frac{N}{1+Ne^2}$

ความหมายของสัญลักษณ์ในสูตร ได้แก่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ กำหนดให้เท่ากับ .05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ผลดังต่อไปนี้

$$n = \frac{1,248}{1+1,248\ (0.05^2)}$$

$$= \frac{1,248}{3.12}$$

$$= 400.00$$

2. กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถามที่เป็นการใช้คำถามแบบปลายปิดโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณดังที่กล่าวไปแล้ว จำนวน 400 ชุด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน เป็นแบบสอบถาม (Check list) มีลักษณะข้อคำถามแบบปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระดับการแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการใช้คำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวมแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตในการวิจัย เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2. สร้างแบบแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี กำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุม กำหนดคุณภาพการให้บริการสาธารณะ

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของ ภาษา เนื้อหา ประเด็นคำถามและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. ทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบ pre-test จากกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากค่า Cronbach's Alpha Coefficient โดยนำผลทดสอบที่ได้ไปทดสอบในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS Statistics เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งต้องมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.70 - 1.00 และจากการทดสอบ พบว่า แบบสอบถามครั้งนี้ มีค่า Cronbach's Alpha 0.85

5. ดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแจ้งวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการสัมภาษณ์

2. ส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน ก่อนวันสัมภาษณ์ล่วงหน้า 7 วัน

3. ผู้วิจัยเข้าพบผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม การทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อทดสอบความแตกต่างของคุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบด้วย t - test ในกรณีตัวแปร สองกลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วย F- test (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรที่มากกว่าสองกลุ่ม และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Fisher LSD สำหรับพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และเพศทางเลือก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ

ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 20-40 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมาอายถ 41-60 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาเป็นเกษตรกร จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 ข้าราชการ/พนักงานภาครัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 และรับจ้างทั่วไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมาปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ประถมศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ตามลำดับ

ด้านรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมา 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ 5,001-15,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม

การให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการศึกษา	4.28	0.51	มากที่สุด
2. ด้านเศรษฐกิจ	4.18	0.39	มาก
3. ด้านสังคม	4.27	0.52	มากที่สุด
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.24	0.41	มาก
ภาพรวม	**4.24**	**0.27**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.28, S.D. = 0.51) รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{x}$ = 4.27, S.D. = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x}$ = 4.18, S.D. = 0.39) ซึ่งผู้วิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.28, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือครอบครัวยากจนที่มีบุตรหลานด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.37, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับลงทะเบียนสำหรับการรับเงินสงเคราะห์เด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$ = 4.30, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กเกี่ยวกับการใช้ชีวิตร่วมกับผู้สูงอายุในครอบครัว ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.79)

ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.27, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ มีการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ ($\bar{x}$ = 4.23, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพที่ตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.79)

ด้านสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.27, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็กและผู้ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

($\overline{x}$ = 4.37, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง ($\overline{x}$= 4.28, S.D. = .064) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการส่งเสริมกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ($\overline{x}$ = 4.20, S.D. = 0.65)

ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.24, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการช่วยเหลือปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุ/ผู้พิการ/ผู้ยากไร้ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.36, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ส่งผลดีต่อสุขภาพของประชาชน ($\overline{x}$ = 4.29, S.D. = 0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีการส่งเสริมในประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิล ($\overline{x}$ = 4.14, S.D. =0.65)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ผ่านการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ซึ่งมีสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังนี้ ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.47	2	0.73	2.82	0.06
	ภายในกลุ่ม	103.20	397	0.26		
	รวม	**104.67**	**399**			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	0.61	2	0.30	1.97	0.14
	ภายในกลุ่ม	61.30	397	0.15		
	รวม	**61.91**	**399**			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.60	2	0.80	2.95	0.05
	ภายในกลุ่ม	107.52	397	0.27		
	รวม	**109.13**	**399**			

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ (ต่อ)

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.54	2	0.27	1.57	0.20
	ภายในกลุ่ม	68.18	397	0.17		
	รวม	**68.72**	**399**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	1.31	0.26
	ภายในกลุ่ม	30.26	397	0.07		
	รวม	**30.40**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.013	2	0.00	0.02	0.97
	ภายในกลุ่ม	104.65	397	0.26		
	รวม	**104.67**	**399**			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	0.74	2	0.37	2.42	0.09
	ภายในกลุ่ม	61.16	397	0.15		
	รวม	**61.91**	**399**			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.72	2	0.36	1.32	0.26
	ภายในกลุ่ม	108.40	397	0.27		
	รวม	**109.13**	**399**			

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ (ต่อ)

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2	0.13	0.79	0.45
	ภายในกลุ่ม	68.44	397	0.17		
	รวม	**68.72**	**399**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.00	0.08	0.92
	ภายในกลุ่ม	30.45	397	0.07		
	รวม	**30.47**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.55	4	0.38	1.48	0.20
	ภายในกลุ่ม	103.11	395	0.26		
	รวม	**104.67**	**399**			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	0.42	4	0.10	0.67	0.60
	ภายในกลุ่ม	61.49	395	0.15		
	รวม	**61.91**	**399**			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3.92	4	0.98	3.68	0.00*
	ภายในกลุ่ม	105.20	395	0.26		
	รวม	**109.13**	**399**			

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ (ต่อ)

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.31	4	0.33	1.93	0.10
	ภายในกลุ่ม	67.40	395	0.17		
	รวม	**68.72**	**399**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.39	4	0.09	1.28	0.27
	ภายในกลุ่ม	30.07	395	0.07		
	รวม	**30.47**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตามอาชีพ พบว่า ด้านสังคมมีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในส่วนของภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พบว่า ประชาชนที่อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านสังคมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานภาครัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (-0.28*) พนักงานบริษัทเอกชน (-0.20*) และรับจ้างทั่วไป (-0.21*)

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสังคม ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) จำแนกตามอาชีพ

ด้านสังคม	อาชีพ				
	ข้าราชการ/พนักงานภาครัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัทเอกชน	เกษตรกร	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
ข้าราชการ/พนักงานภาครัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-	-
พนักงานบริษัทเอกชน	-	-	-	-	-
เกษตรกร	-	-	-	-	-
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	-0.28*	-0.20*	-	-	-0.21*
รับจ้างทั่วไป	-	-	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.33	4	0.08	0.32	0.86
	ภายในกลุ่ม	104.33	395	0.26		
	รวม	**104.67**	**399**			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	1.32	4	0.33	2.15	0.07
	ภายในกลุ่ม	60.59	395	0.15		
	รวม	**61.91**	**399**			

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.78	4	0.69	2.59	0.03*
	ภายในกลุ่ม	106.34	395	0.26		
	รวม	**109.13**	**399**			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.15	4	0.03	.21	0.92
	ภายในกลุ่ม	68.57	395	0.17		
	รวม	**68.72**	**399**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.15	4	0.03	.48	0.74
	ภายในกลุ่ม	30.32	395	0.07		
	รวม	**30.47**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ด้านสังคม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในส่วนของภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบดังแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสังคม ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านสังคม	ระดับการศึกษา				
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	-0.21*	-0.27*	-0.25*	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	-	-	-	-	-
ปวส. หรือเทียบเท่า	-	-	-	-	-
ปริญญาตรี	-	-	-	-	-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสังคมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านสังคมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (-0.21*) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (-0.27*) และปวส. หรือเทียบเท่า (-0.25*)

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.26	1.02	0.35
	ภายในกลุ่ม	104.13	397	0.26		
	รวม	**104.67**	**399**			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.08	0.56	0.56
	ภายในกลุ่ม	61.73	397	0.15		
	รวม	**61.91**	**399**			

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้ (ต่อ)

การให้บริการงานสวัสดิการสังคม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.18	2	0.09	0.34	0.71
	ภายในกลุ่ม	108.94	397	0.27		
	รวม	**109.13**	**399**			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	0.37	2	0.18	1.08	0.33
	ภายในกลุ่ม	68.34	397	0.17		
	รวม	**68.72**	**399**			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.01	0.24	0.78
	ภายในกลุ่ม	30.43	397	0.07		
	รวม	**30.47**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตามรายได้ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีค่า Sig. ที่มากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ แสดงว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน โดยผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคม	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการศึกษา	1. จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษาให้เพียงพอ และพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีความต่อเนื่อง 2. วางแผนและกำหนดโครงการด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการศึกษา 3. สนับสนุนทุนการศึกษาและกิจกรรมเสริมสร้างทักษะให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้มีความหลากหลาย 4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน และสนับสนุนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
2. ด้านเศรษฐกิจ	1. ส่งเสริมโครงการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนและสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ 2. มีการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม 3. สนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพและเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน 4. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่
3. ด้านสังคม	1. พัฒนาระบบการดูแลกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น 2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการดำเนินกิจกรรมด้านสังคม 3. เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน 4. ส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งของชุมชน
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	1. พัฒนาระบบการจัดการขยะและการรักษาความสะอาดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2. มีการวางแผนและดำเนินโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม 3. จัดกิจกรรมรณรงค์และสร้างความตระหนักด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การพัฒนาการให้บริการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องดำเนินการแบบ “บูรณาการทั้งระบบ” ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่ การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการวางแผนเชิงระบบ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยแต่ละด้านสามารถพัฒนาให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา มุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในชุมชน โดยมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ วางแผนโครงการอย่างเป็นระบบ และสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเชิงรูปธรรม เช่น จัดโครงการทุนการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับนักเรียนยากจน โดยมีการคัดกรองและติดตามผลรายปี หรือ จัดกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น ค่ายภาษา ค่ายอาชีพ หรือการเรียนรู้ทักษะดิจิทัล

2. ด้านเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการสร้างรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและชุมชน โดยส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และสร้างระบบสนับสนุนที่ต่อเนื่อง ตัวอย่างเชิงรูปธรรม เช่น สร้างช่องทางตลาด เช่น การจัดตลาดนัดชุมชน หรือการขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือ สนับสนุนกลุ่มอาชีพชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร ให้มีการรวมกลุ่มผลิตและจำหน่ายสินค้า

3. ด้านสังคม การพัฒนาด้านสังคมเน้นการดูแลประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านการมีส่วนร่วม ตัวอย่างเชิงรูปธรรม เช่น ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่าง อบต. โรงพยาบาล โรงเรียน และภาคเอกชน

4. ด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งสร้างระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตัวอย่างเชิงรูปธรรม เช่น จัดโครงการคัดแยกขยะในครัวเรือน พร้อมจัดตั้งจุดรับซื้อขยะรีไซเคิล

ทั้งนี้หากสามารถดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวได้อย่างจริงจัง จะส่งผลให้การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างชัดเจนและยั่งยืนในระยะยาว

สรุป

1. การให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม พบว่า ด้านการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือครอบครัวยากจนที่มีบุตรหลานด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านเศรษฐกิจ มีการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านสังคม มีการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็กและผู้ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านสิ่งแวดล้อม มีการช่วยเหลือปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุ/ผู้พิการ/ผู้ยากไร้ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อย่างไรก็ตามยังพบประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ การให้ความรู้ด้านการอยู่ร่วมกันในครอบครัว การจัดฝึกอบรมอาชีพที่ตรงกับความต้องการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ

ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อาชีพและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นในด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นและกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านอาชีพและระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อมุมมองด้านสังคมมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่น ๆ 3. แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในทุกมิติ โดยด้านการศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจควรส่งเสริมการพัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านสังคมควรพัฒนาระบบดูแลกลุ่มเปราะบางให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และด้านสิ่งแวดล้อมควรพัฒนาระบบจัดการขยะ วางแผนโครงการอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผลการวิจัย

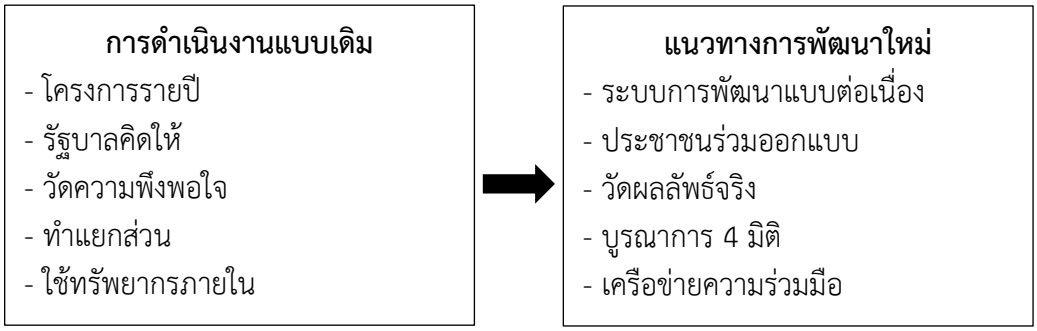
การให้บริการงานสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสังคม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งสาเหตุที่ด้านเศรษฐกิจมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ไม่ได้สะท้อนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ แต่สะท้อนว่าการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นมิติที่ซับซ้อนและเห็นผลยากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเน้นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากที่สุด แต่ยังขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในครอบครัว ซึ่งสะท้อนความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงสังคม สอดคล้องตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2556) ได้กล่าวไว้ ด้านเศรษฐกิจให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและการสนับสนุนอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดการให้บริการสาธารณะของสมคิด บางโม (2548) ที่มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านสังคมเน้นการดูแลกลุ่มเปราะบางเป็นสำคัญ แต่ยังควรพัฒนากิจกรรมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน วีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2545) และด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า เพศ อายุ และรายได้ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนถึงความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการ ขณะที่อาชีพและระดับการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอธิบายได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพและระดับการศึกษาต่างกันย่อม

มีประสบการณ์ชีวิต มุมมอง และความคาดหวังต่อบริการสาธารณะที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในมิติด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางสังคม และการมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวอาจมีความใกล้ชิดกับชุมชนและมีการพึ่งพาเครือข่ายทางสังคมมากกว่า จึงมีแนวโน้มประเมินการให้บริการในด้านสังคมในระดับที่สูงกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ และการประเมินคุณภาพบริการที่ได้รับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของบวรเดช อนุชา และกฤตวรรณ สาหร่าย (2564) ที่พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้สวัสดิการสังคมที่ได้รับแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดด้านประชากรศาสตร์ที่จิรวัฒน์ วงศ์ธงชัย และกาญจนา สุคัณธสิริกุล (2557) ที่ระบุว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการรับรู้บริการ เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคลเป็นตัวกำหนดการรับรู้ การตีความ และการประเมินบริการของประชาชน ซึ่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างในความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้บริการได้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แม้การให้บริการสวัสดิการสังคมจะสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเท่าเทียมในภาพรวม แต่ความแตกต่างของอาชีพและระดับการศึกษายังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อมุมมองและการประเมินคุณภาพบริการในมิติด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานสวัสดิการสังคม พบว่า ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเพียงพอ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่สอดคล้องกับภารกิจ ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อมีการบูรณาการการดำเนินงานในทุกมิติอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงและสอดประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดคุณภาพการให้บริการภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ที่ระบุว่า การให้บริการของหน่วยงานภาครัฐควรมีมาตรฐานที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและระยะเวลาในการให้บริการที่แน่นอน มีขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ซับซ้อน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความรู้ความสามารถควบคู่กับการมีจิตบริการ มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงมีช่องทางการให้บริการที่หลากหลายและสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ทั้งนี้ หน่วยงานควรมีการประกาศมาตรฐานการให้บริการให้ประชาชนรับทราบอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของผู้รับบริการ

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 2 แสดงการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการสังคม

จากแผนภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม สามารถยกระดับเป็นต้นแบบสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กได้ในรูปแบบของโมเดลการจัดการสวัสดิการสังคมเชิงระบบแบบมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนด้วยผลลัพธ์ ซึ่งเป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการที่เน้นการบูรณาการ การมีส่วนร่วม การติดตามผล และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนในระดับชุมชน จากแผนภาพสามารถอธิบายเป็นรายข้อได้ ดังนี้

1. จากโครงการรายปี ⟶ สู่ ระบบการพัฒนาแบบต่อเนื่อง

แบบเดิม: ทำโครงการตามงบประมาณปีต่อปี จบโครงการแล้วจบเลย ขาดความต่อเนื่อง

แนวทางใหม่: ทุกโครงการต้องมีการติดตามผล และนำข้อมูลกลับมาปรับแผนรอบถัดไป

2. จากรัฐบาลคิดให้ ⟶ สู่ ประชาชนร่วมออกแบบ

แบบเดิม: อบต. เป็นผู้กำหนดโครงการ ประชาชนเป็นผู้รับบริการ

แนวทางใหม่: ใช้เวทีประชาคม/กลุ่มย่อย ให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมเลือกโครงการ โดยแยกกลุ่มเป้าหมาย เช่น เกษตรกร ผู้สูงอายุ เยาวชน

3. จากวัดความพึงพอใจ ⟶ สู่ วัดผลลัพธ์จริง

แบบเดิม: วัดแค่ความพึงพอใจ หรือจำนวนผู้เข้าร่วม

แนวทางใหม่: กำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ เช่น รายได้เพิ่มขึ้นเท่าไร ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการกี่เปอร์เซ็นต์ ปริมาณขยะลดลงหรือไม่

4. จากทำแยกส่วน ⟶ สู่ บูรณาการ 4 มิติ (Integrated Model)

แบบเดิม: การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม แยกกันทำ

แนวทางใหม่: ออกแบบโครงการให้เชื่อมโยงกัน เช่น โครงการฝึกอาชีพ (เศรษฐกิจ) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (การศึกษา) ทำเป็นกลุ่ม (สังคม) ใช้วัสดุรีไซเคิล (สิ่งแวดล้อม)

5. จากใช้ทรัพยากรภายใน ⟶ สู่ เครือข่ายความร่วมมือ

แบบเดิม: อบต. ทำงานลำพัง

แนวทางใหม่: เชื่อมโยงกับโรงเรียน โรงพยาบาล พาณิชย์จังหวัด เอกชน เช่น ร่วมกับแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยขายสินค้า

เอกสารอ้างอิง

กรชุลี จันทะรัง. (2563). *ความพึงพอใจในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี* (การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2569). *รายงานข้อมูลตำบลท่าข้าม.* สืบค้นจาก https://3doctor.hss.moph.go.th/main/rp_village?region=4&prov=MTc=&provn=4Liq4Li04LiH4Lir4LmM4Lia4Li44Lij4Li1&ampid=1703&ampn=4LiE4Lml4Liy4Lii4Lia4Liy4LiH4Lij4Liw4LiI4Lix4LiZ&tamid=170304&tamname=4LiX4Lml4Liy4LiC4LmJ4Liy4Lih

จิรวัฒน์ วงศ์ธงชัย และกาญจนา สุคัณธสิริกุล. (2557). ปัจจัยด้านการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติ ของผู้ใช้งานกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย. *Suranaree Journal of Social Science, 8*(1), 37-54.

ณิชกุล ทัศนโกวิท. (2566). *การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะ: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.

ตวงพร จงโปร่งกลาง. (2564). *อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อคุณ ภาพชีวิตผู้สูงอายุ:กรณีศึกษาอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

บวรเดช อนุชา และกฤตวรรณ สาหร่าย. (2564). การศึกษาสวัสดิการสังคมที่ได้รับกับการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารสังคมภิวัฒน์, 12*(2), 52-67.

ประสพพร ยิ่งประเสริฐ. (2567). *อิทธิพลของการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการในธุรกิจค้าปลีกด้านการให้บริการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัท อี-เมอร์แชนท์ จำกัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ไพรทูล เนตรพันทัง และธีระ ฤทธิรอด. (2556). แนวทางการพัฒนาการให้บริการผู้พิการของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารร่มพฤกษ์มหาวิทยาลัยเกริก, 31*(3), 47-60.

โมรีอาห์ ขาวสังข์. (2566). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตกรุงเทพมหานคร* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วาสนา ขอนทอง, ปาจรีย์ ผลประเสริฐ และสิทธิเดช วงศ์ปรัชญา. (2553). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร. *สักทองวารสารการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 16*(1), 128-142.

วีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2545). *คุณภาพในการให้บริการ (Quality in Service)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และศุภร เสรีรัตน์. (2533). *การบริหารการตลาดยุคใหม่.* กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา

สมคิด บางโม. (2548). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537*. สืบค้นจาก assets/portals/28/fileups/146/files/สภาตำบล.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย* (2556-2561). สืบค้นจาก https://qsds.go.th/newopdc/wpcontent/uploads/sites/7/2021/07/310001.pdf

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5. (2566). *การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในการลดความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่เปราะบางกรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น.* สืบค้นจาก http://tpso-5.m-society.go.th/images/pdf/Reserch_2566_5.pdf

Digital Media Innovation for Sustainable Economic Enhancement: A Case Study of Agricultural Flood-Retention Communities in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Kanokporn Pakeechai*, Adisak Sarathum, Sasinan Sastsara, Kanokkarn Klomklaw and Choklap Mankong
Faculty of Business Administration and Information Technology,
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
*Corresponding Author E-mail: Kanokporn.p@rmutsb.ac.th
Received July 15, 2026; **Revised** August 13, 2026; **Accepted** August 21, 2026

Abstract

This area-based development research aims to: 1) analyze the economic and marketing potential of community products, and 2) develop 3D Augmented Reality (AR) media to promote sustainable occupations during the flood season for agricultural flood-retention communities in Thap Nam Subdistrict, Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Transitioning from economic volatility (VUCA) to post-pandemic fragility (BANI), the study employed a mixed-methods approach. Using baseline field data collected during 2021 and contextualized through the post-pandemic BANI paradigm, quantitative data were assessed using economic feasibility and sensitivity analyses, while qualitative data were analyzed via the TOWS matrix to formulate strategic implementations. The results revealed that safe vegetable (salad) and lime products are highly economically feasible and resilient, withstanding up to a 15% change in selling prices and input costs. Strategic analysis indicated the necessity of enhancing product visibility; thus, AR media was developed as a corrective strategy for lime and a preventive strategy for salad products. Through community participation, an AR application featuring the “Nong Thap Nam” brand identity was created to bridge the incomprehensibility of digital markets and reduce consumer anxiety. Field trials involving 50 general users and expert assessments by 5 specialists demonstrated that the AR media was highly appropriate in content and usability, effectively increasing product awareness. Ultimately, this study proposes a new conceptual framework utilizing AR innovation as a strategic intervention for community enterprises operating within a BANI environment, serving as a replicable model for building economic resilience in flood-prone agricultural communities.

Keywords: Digital media innovation, Economic enhancement, Flood-retention community, Economic feasibility, Augmented reality

Introduction

In the post-pandemic era, the global economic landscape has fundamentally shifted from traditional volatility (VUCA) to a new paradigm known as BANI (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible). Consequently, grassroots economies, particularly agricultural flood-retention communities, are inevitably confronting unprecedented challenges and structural fragility. Relying solely on traditional agricultural outputs poses a high risk of income disruption due to unpredictable fluctuations in market demands, input costs, and natural disasters. Specifically, recurring seasonal floods in the Phra Nakhon Si Ayutthaya region have consistently resulted in significant economic damages to the local agricultural sector, amounting to approximately 94 million baht in direct agricultural output losses per major flood event. Furthermore, at the micro-economic level, individual farming households in flood-retention areas such as Bang Pahan and Bang Ban are forced to shoulder profound income disruptions and disproportionate adaptation costs. These expenses often exceed 70,000 to 100,000 baht per household for flood mitigation and property elevation, further emphasizing the urgency of the problem. Therefore, strategic adaptation through digital innovation is a crucial mechanism for building economic resilience, aligning with the implementation of sustainable development in an era characterized by extreme brittleness and unpredictability (Bushuyev et al., 2025). Fundamentally, sustainable development must holistically integrate economic feasibility with environmental conservation and social acceptability, while paying close attention to the local culture and way of life to be truly effective (Redclift, 1991; Saengchai, 2002; Sayer & Campbell, 2004).

Establishing economic resilience and sustainable livelihoods requires a strategic shift from conventional farming toward innovative value creation (Thongsrikate et al., 2024). The Creative Economy concept offers a vital pathway for this transition. By integrating intellectual capital, local cultural heritage, and modern digital technology, communities can elevate the value of their agricultural products and foster rural revitalization (Deng et al., 2024). However, in today's highly competitive and digitized marketplace, traditional marketing channels are no longer sufficient to capture consumer attention or build trust. The modern consumer demands transparency, engagement, and seamless Phygital (Physical combined with Digital) experiences before making purchasing decisions, particularly regarding food safety and community-based products (Qi et al., 2023).

To bridge this gap and address the 'incomprehensibility' and 'anxiety' elements of the BANI world, Augmented Reality (AR) technology has emerged as a high-impact strategic tool. Unlike conventional digital marketing, AR merges the real and virtual worlds, allowing consumers to interact with product narratives directly via their smartphones (Arunchoknumlap & Jonpradit, 2023).

From an economic perspective, AR serves as a cost-effective digital marketing instrument that yields a high Return on Investment (ROI). It significantly reduces consumers' perceived risks by providing transparent, engaging storytelling about the product's origin, thereby accelerating the purchasing decision process (Guo & Zhang, 2024). Furthermore, the interactive and immersive experiences provided by AR applications actively enhance consumer trust and satisfaction, which directly translates into higher purchase intentions (Darragi et al., 2024).

Furthermore, utilizing digital media as a mechanism for career development is most effective when integrated into a collaborative community structure, akin to a Social Enterprise (SE) model. This approach aligns with the principles of Community-Driven Development (CDD), where the community actively participates as a development partner alongside government and private sectors. Unlike traditional community-based models that rely solely on independent self-reliance and simple technology (Leach et al., 1997), CDD emphasizes good governance, shared responsibility, and long-term capacity building to maximize positive economic impacts (Mansuri & Rao, 2004). This approach ensures that the technological and economic benefits are equitably distributed among farmers, blending community capital with market logic to foster long-term rural sustainable prosperity (Ricket et al., 2023). Engaging the community through such open social innovations significantly increases the technological acceptance and sustainability of the solutions (Juusola et al., 2024). To translate these conceptual frameworks into practical solutions, this research seeks to empower vulnerable grassroots economies. Specifically, the objectives of this study are twofold: 1) to analyze the production and marketing potential of community products during the flood season in Thap Nam Subdistrict, Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province; and 2) to develop participatory Augmented Reality (AR) media to promote sustainable occupations, thereby strengthening the economic resilience of the community. Ultimately, this study seeks to synthesize these practical interventions into a new conceptual framework for managing community enterprises amidst the BANI environment, offering a replicable model for other vulnerable agricultural regions. To provide a clear theoretical foundation for this study, the conceptual framework illustrating the relationships between the independent and dependent variables is presented in Figure 1.

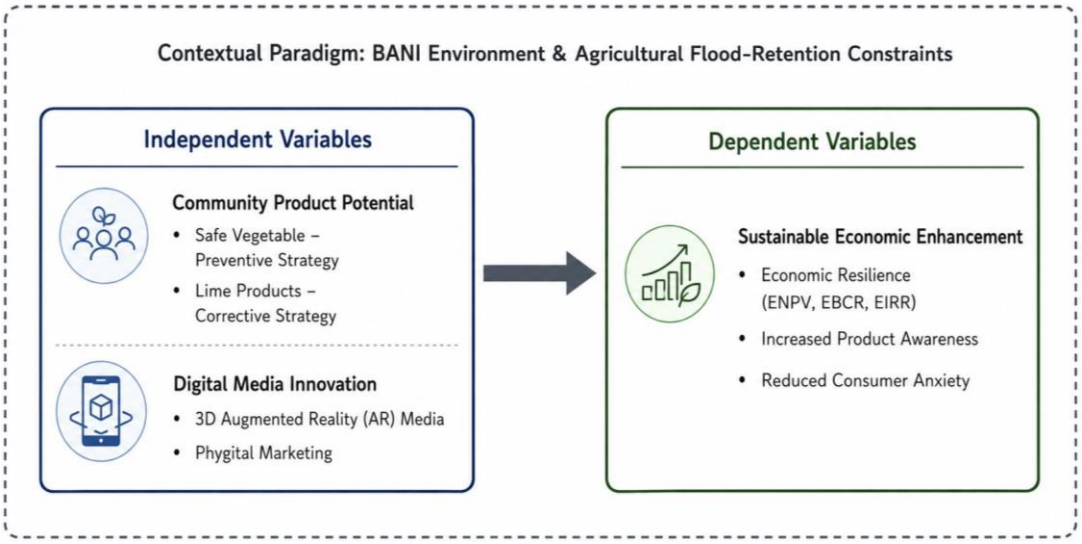

Figure 1 Conceptual framework illustrating the integration of AR innovation and community product potential to achieve sustainable economic enhancement within a BANI environment.

Methodology

This study employed an exploratory sequential mixed-methods design. Qualitative data from FGDs were first used to identify community products and strategic issues. Quantitative feasibility analysis was then conducted to assess economic viability. Finally, the results were integrated into AR media development and user evaluation. The research was conducted in the Ban Ma and Thap Nam communities under the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization, Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. In strict adherence to human subject protection guidelines, the study protocol, which encompassed all research instruments, questionnaires, and focus group discussion guidelines, was formally reviewed and approved by the Institutional Review Board (IRB) of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi (Approval Number: IRB-RUS2563-010), with informed consent systematically obtained from all participants. The primary field data collection was conducted during March and April 2021, a period reflecting peak economic volatility due to the COVID-19 pandemic. To ensure contemporary relevance and validity, the strategic framework and contextual synthesis were updated and re-evaluated through the BANI paradigm in May 2026. The research was executed in the following two main phases, as illustrated in Figure 2:

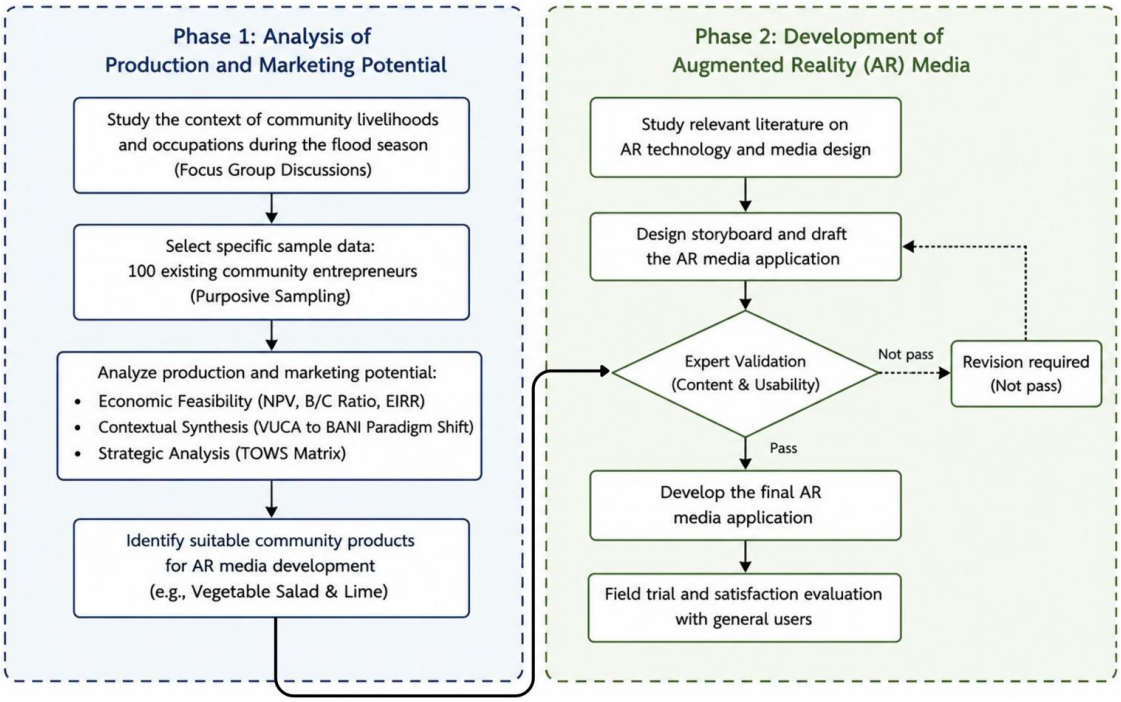

Figure 2 Overall Research Methodology Framework

Phase 1: Analysis of Production and Marketing Potential

1.1 Population and Sample: The study population comprised 1,477 agricultural households within the targeted subdistricts. To analyze the production and marketing potential, a sample of 100 farmers was selected using purposive sampling. This sample was systematically stratified into two equal groups: 50 farmers specializing in lime cultivation and 50 farmers specializing in vegetable salad. The strict inclusion criteria stipulated that participants must be officially registered with the Bang Pahan District Agriculture Office and be actively and continuously engaged in cultivating these specific crops as their primary professional occupation. Additionally, to understand the livelihood context, qualitative data were collected through two focus group discussions (FGDs), each consisting of 6 to 10 farmer leaders recommended by the Bang Pahan District Agriculture Officer. The primary research instruments utilized in this phase included semi-structured interview guides for the qualitative FGDs and structured financial record forms for the collection of quantitative economic data.

1.2 Data Analysis: The economic feasibility of the selected products was evaluated using Net Present Value (NPV), Benefit-Cost Ratio (B/C Ratio), and Economic Internal Rate of Return (EIRR). To address the temporal gap between the primary data collection in 2021 and the current contextual evaluation, it is fundamentally asserted that while nominal prices may shift, the underlying cost structure, agricultural input requirements, and proportional revenue streams for

local safe vegetable and lime production have remained structurally consistent. Furthermore, a rigorous sensitivity analysis was conducted to assess economic resilience against a 15% fluctuation in production costs and revenues. This 15% stress-test threshold was deliberately employed not only to simulate extreme market volatility but also to effectively absorb and account for the cumulative inflationary pressures and price variations occurring over the five-year interval, thereby validating the current applicability of the economic models. Furthermore, qualitative data were analyzed via a TOWS Matrix to formulate strategic marketing actions.

Phase 2: Development of 3D Augmented Reality (AR) Media

2.1 Media Design and Procedure: Based on the TOWS analysis, a participatory approach was utilized to design an AR media application featuring the “Nong Thap Nam” brand identity. Regarding the technical specifications, the 3D AR application was concretely developed utilizing the Unity 3D cross-platform game engine integrated with the Vuforia Augmented Reality Software Development Kit (SDK) to enable robust image-tracking capabilities, while the 2D graphic assets and storyboards were meticulously designed using Adobe Illustrator. The media aimed to act as a corrective strategy for lime and a preventive strategy for salad products.

2.2 Performance and Satisfaction Evaluation: The developed AR media was initially evaluated for content accuracy, economic applicability, and design suitability by 5 experts specializing in digital media, economics, business administration, and community marketing. Following expert validation, a field trial was conducted with a sample of 50 general users, selected via accidental sampling during local field visits.

2.3 Data Analysis: User and expert satisfaction levels regarding system usability, content clarity, and practical applicability were analyzed using descriptive statistics, specifically the mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).

Results

The results of this study are presented in two main sections, corresponding to the research objectives and the methodological framework. The first section details the contextual and economic potential analysis (Phase 1), while the second section presents the outcomes of the Augmented Reality (AR) media development and user satisfaction evaluation (Phase 2).

Phase 1: Analysis of Production and Marketing Potential

1. Context of Livelihood and Occupation in the Flood Season

To systematically understand the livelihood context and occupational dynamics during the flood season, qualitative data were collected through two Focus Group Discussions (FGDs) conducted in the Ban Ma and Thap Nam communities within the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization, Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province (as shown in Figure 4). Content analysis of the discussions revealed crucial insights regarding community capital and occupational adaptability. A comprehensive summary of the livelihood context is presented in Table 1.

Figure 3 Small group meeting to study the context of living and occupation of people in the flood season, Thap Nam community and Ban Ma community.

Table 1 Context of Livelihood and Occupation within the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization.

Contextual Dimensions	Ban Ma Community	Thap Nam Community
1) Primary Occupation	The community maintains a simple lifestyle primarily engaged in traditional agriculture, such as cultivating rice, black sesame, and vegetable gardens.	The community maintains a simple lifestyle engaged in traditional agriculture, focusing on cultivating rice, sweet potatoes, and vegetable gardens.
2) Community Capital		
2.1) Soil & Water Resources	Possesses fertile soil suitable for cultivation due to continuous support from the Department of Land Development and District Agriculture. Water for agriculture is sufficiently managed through a piped irrigation system directly to cultivation areas.	Possesses fertile soil suitable for continuous cultivation. Water management utilizes the "Kaem Ling" (Monkey Cheek) retention system, alongside dams to prevent backflow.

Table 1 Context of Livelihood and Occupation within the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization. (Continued)

Contextual Dimensions	Ban Ma Community	Thap Nam Community
2.2) Socio-economic Base	The local economy relies heavily on the agricultural sector, including rice, sweet potatoes, black sesame, vegetable gardens, duck eggs, and swine.	The economic foundation is strictly agricultural, predominantly generating income from rice, sweet potatoes, bananas, and vegetable gardens.
2.3) Human Resources	Faces a severe shortage of working-age labor. Currently, the average age of agricultural workers ranges between 60-75 years. Local authorities have initiated a "Return Home" project to attract younger generations back to the agricultural sector.	Faces a similar severe labor shortage with an aging workforce (average age 60-75 years). Relies on retired individuals and those inheriting ancestral agricultural lands.
3) Suitable Careers	Potential products capable of generating year-round income include: 1) Cornmeal, 2) Black sesame, and 3) Vegetable Salad.	Potential products to alleviate flood-season disruptions include: Sweet potatoes, bananas, and Limes.

Note: In the comprehensive analysis, Ban Ma's vegetable salad faces market price limitations despite chemical-free practices, while Thap Nam's lime and sweet potato face production constraints during flooding. These specific community products, shown in Figure 3, were selected for further developmental analysis

As detailed in Table 1, the livelihood context of both the Ban Ma and Thap Nam communities is deeply rooted in traditional agriculture. However, a deeper analysis of their community capital reveals significant structural challenges that necessitate strategic intervention:

Physical and Socio-Economic Capital: While the area possesses fertile soil suitable for diverse cultivation, water management remains a critical operational bottleneck. Situated outside the primary irrigation zone, the communities rely heavily on a “Kaem Ling” (Monkey Cheek) retention system, utilizing dams and active water pumping from Khlong Bang Kung to Khlong Thap Nam. This process is highly resource-intensive; farmers pump approximately 1.4 million cubic meters of water per season. Due to uneven land slopes, water utilization efficiency is merely 50%, sustaining crops for only about two months (half a planting season). Although recent interventions, such as the installation of solar-powered pumps, have partially mitigated fuel costs, the continuous dependency on intensive water management underscores a profound economic vulnerability.

Human Resources: Demographically, the communities are transitioning into an aging agricultural society, facing a severe shortage of active working-age labor. The current agricultural workforce primarily consists of retired individuals managing inherited lands, with the average age ranging strictly between 60 and 75 years. In response, local authorities are actively promoting a "Return Home" initiative, designed to incentivize younger, knowledge-based workers to reintegrate into the local agricultural sector and drive modernization.

Strategic Selection of Suitable Community Products: To establish economic resilience against recurrent seasonal flooding and post-pandemic disruptions, the Focus Group Discussions identified alternative occupational pathways. The Ban Ma community proposed cultivating wax corn, black sesame, and vegetable salads. Notably, their salad production, despite employing chemical-free systems, currently fails to secure premium pricing due to a lack of formal food safety standardization. Conversely, the Thap Nam community prioritized sweet potatoes, cultivated bananas, and limes to mitigate flood-related agricultural losses.

(a) Salad from Ban Ma Community (b) Lime from Thap Nam community

Figure 4 Community products suitable for the local context (Salad from Ban Ma Community and Lime from Thap Nam Community).

2. Economic Feasibility and Business Sensitivity

To evaluate the quantitative potential of the selected community products (Vegetable Salad and Lime), a financial and economic feasibility analysis was conducted based on primary field data. The analytical criteria included Economic Net Present Value (ENPV), Economic Benefit-Cost Ratio (EBCR), and Economic Internal Rate of Return (EIRR). For the financial projection, the initial investment comprehensively accounted for flood-adaptation infrastructures, such as elevated planting racks for vegetable salads (100 sq. wah) and cement pipes with modified irrigation systems for lime cultivation (200 sq. wah). The results indicated that both agricultural product lines yielded highly positive economic returns, making them viable for commercial scaling.

Furthermore, to ensure the robustness of these business models against market volatility, a business sensitivity analysis was performed. The stress test simulated an adverse scenario where production costs increased while simultaneous market returns decreased by 5%, 10%, and 15%. The findings demonstrated that even at a 15% adverse fluctuation, both salad and lime products remained economically viable, maintaining an ENPV greater than zero, an EBCR greater than 1, and an EIRR significantly higher than the standard 7% discount rate. The detailed financial outcomes and sensitivity thresholds are presented in Table 2.

Table 2 The Results of Feasibility and Sensitivity Analysis of Community Products

List	Initial Investment (Baht) PDFAvg. Annual Cash Flow (Baht)	Avg. Annual Cash Flow (Baht)	Increased Costs and Lower Returns: 5%	Increased Costs and Lower Returns: 10%	Increased Costs and Lower Returns: 15%
Salad (Ban Ma Community)					
ENPV (Baht)	15,000.00	12,500.00	27,886.14	18,966.86	7,901.15
EBCR			1.29	1.19	1.08
EIRR			69%	42%	9%
Lime (Thap Nam Community)					
ENPV (Baht)	60,000.00	27,000.00	45,170.15	39,634.86	34,099.57
EBCR			1.75	1.66	1.56
EIRR			32%	29%	26%

Note: (1) The financial calculations are based on an average project lifespan of 5 years (reflecting the depreciation of primary agricultural materials like cement pipes and pots) with a standard discount rate of 7%.

(2) The Initial Investment specifically covers the fixed costs of flood-resilient infrastructures, including pots, elevated racks, cement rings, bases, lime saplings, and localized irrigation systems. Land value is excluded as the operations utilize pre-existing community-owned properties.

(3) The Average Annual Cash Flow represents the net income after deducting yearly operational expenses (OPEX) such as fertilizers, water pumping fuel, and maintenance costs.

Figure 5 Data collection activities and verification of cost-effectiveness and economic feasibility results.

3. Contextual Synthesis: The Transition from VUCA to BANI

Although the financial feasibility analysis (Table 2) confirmed the projects' economic viability, understanding the macro-environmental forces is crucial for sustainable development. The primary data collection coincided with the peak of the COVID-19 pandemic, a period characterized by a VUCA environment (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity). During this phase, the community faced severe logistical volatility and unpredictable market pricing. The ability of the business models to withstand a 15% financial shock during this VUCA period proved their baseline resilience.

However, in the post-pandemic era, the economic landscape has fundamentally shifted into the BANI paradigm, dictating new structural challenges that require digital strategic adaptation:

3.1 Brittle: The grassroots economic structure is highly fragile due to geographic flood constraints and an aging workforce (average age 60-75 years), highlighting the urgent need for shock-resistant alternative occupations.

3.2 Anxious: Farmers worry about income instability and rising fuel costs for water pumping, while post-pandemic consumers exhibit heightened anxiety regarding food safety. Producing chemical-free vegetables serves as a critical strategy to reduce consumers' perceived risks.

3.3 Non-linear: Economic impacts can no longer be predicted linearly. A minor fluctuation in input costs can severely disrupt net profits. Consequently, Augmented Reality (AR) media emerges as a vital tool to generate exponential brand awareness and establish a direct-to-consumer channel.

3.4 Incomprehensible: Modern digital market mechanisms have become overly complex for traditional farmers. Integrating smartphone-based AR technology effectively decodes this complexity, transforming it into accessible technology that elevates the community's competitive advantage.

4. Strategic Analysis (SWOT and TOWS Matrix)

Building upon the economic feasibility baseline and the structural challenges identified in the BANI synthesis, a comprehensive strategic formulation was conducted. A SWOT analysis was performed to evaluate internal community capital against external market dynamics (data collection activities shown in Figure 6). Subsequently, these factors were cross-analyzed using the TOWS Matrix to develop actionable Proactive (SO), Corrective (WO), Passive (ST), and Preventive (WT) strategies.

Figure 6 Participatory data collection activities for analyzing Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats.

4.1 TOWS Analysis for Salad Products. For the Ban Ma community’s salad products, the analysis revealed that while the community produces safe vegetables, they struggle with low production volume and limited marketing channels. Therefore, leveraging government support policies through a Preventive Strategy (WT) involves continuous production coupled with modern digital marketing.

Table 3 Results of TOWS Analysis for Salad Products (Ban Ma Community)

TOWS Matrix	Strengths (S) • Safe from toxins (chemical-free). • Existing enterprise group to drive activities.	Weaknesses (W) • Lack of production continuity to meet market demand. • Low productivity volume. • Constraints of organic plant characteristics.
Opportunities (O) • Local administrative vision to promote production and marketing. • Consistent with government policies promoting safe crops.	**SO (Proactive Strategy)** Encourage villagers in nearby neighborhoods to grow organic vegetables to generate supplementary income and increase overall productivity.	**WO (Corrective Strategy)** Apply disease and insect control using Neem (Azadirachtin) and utilize dome cultivation to align with government safe-crop policies.
Threats (T) • Extremely limited marketing channels presented to consumers.	**ST (Passive Strategy)** Build a robust network of enterprise groups that can be strengthened and extended to drive new marketing channels.	**WT (Preventive Strategy)** Ensure continuous production and aggressively promote products by developing 3D (AR) media and video clips to increase awareness and add product value.

4.2 TOWS Analysis for Lime Products. For the Thap Nam community's lime products, the analysis indicated strong product longevity and safety, but highlighted weaknesses regarding the intense care required and market price fluctuations. The Corrective Strategy (WO) focuses on breaking through traditional market barriers.

Table 4 Results of TOWS Analysis for Lime Products (Thap Nam Community)

TOWS Matrix	Strengths (S) • Safe planting methods. • Long shelf life and preservability.	Weaknesses (W) • Requires continuous and intensive care from farmers. • Fixed growing and harvesting periods.
Opportunities (O) • Availability of various product distribution channels. • Potential to expand planting areas during high-demand trends.	**SO (Proactive Strategy)** Expand the cultivation area for safe, chemical-free limes to produce high-quality products that meet consumer safety demands.	**WO (Corrective Strategy)** Utilize 3D (AR) media to increase advertising channels and promote lime awareness among new customer segments, overcoming the fixed harvesting periods and intense care requirements by adding digital value.
Threats (T) • Presence of substitute products. • Inability of farmers to dictate selling prices.	**ST (Passive Strategy)** Preserve unsold limes by paper-wrapping and refrigerating them during the dry season to maintain flavor and sell across different seasons without extra care costs.	**WT (Preventive Strategy)** Hire local unemployed experts for lime care and implement pest control by spraying wood vinegar daily to prevent insect infestations.

Strategic Transition to Phase 2: The Imperative for AR Media

Synthesizing the quantitative financial viability and the qualitative TOWS strategic analysis within the BANI framework yields a definitive conclusion. While both “Vegetable Salad” and “Lime” products are economically feasible for commercial investment, their fundamental vulnerability lies in marketing communication and consumer trust. Through participatory FGDs with farmers and local authorities, it was strategically resolved that developing Augmented Reality (AR) Media is the most critical intervention. Functioning as a Preventive strategy for salads and a Corrective strategy for limes, this digital innovation will increase distribution channels, decode market complexities, and substantially elevate product value, leading to the initiation of Phase 2 of this research.

Phase 2: Development of 3D Augmented Reality (AR) Media

5. Performance and Satisfaction Evaluation of AR Media

5.1 Participatory Design and Development Process. Following the TOWS strategic formulation, the development of the 3D Augmented Reality (AR) media was initiated with absolute community participation at every stage. The AR application was strategically designed to serve as a corrective mechanism for lime products and a preventive mechanism for vegetable salads. The participatory development process consisted of four sequential steps, ranging from needs exploration to practical community utilization, as illustrated in Figure 7.

Figure 7 The participatory four-step process for creating engaging 3D (AR) media.

5.2 AR Media Outputs and Integration. The execution of the development process successfully yielded a comprehensive digital marketing ecosystem integrated with smartphone AR technology. The primary outputs designed to elevate community product awareness include:

1) Product Slogan: To establish consumer trust, the core promotional message was defined as: *"Safe Vegetables, Grown with Heart, Toxin-Free."*

2) Brand Identity and Mascot: A spatial participatory logo featuring the mascot "Nong Thap Nam" (an elephant representing local agricultural abundance) was developed in collaboration with the educational institution to build brand recognition (Figure 8).

Figure 8 The "Nong Thap Nam" product logo representing safe community vegetables.

3) Digital Storyboarding and Video Integration: Engaging video clips were produced according to the storyboard, highlighting the chemical-free cultivation process. These videos are embedded within the AR experience (Figure 9).

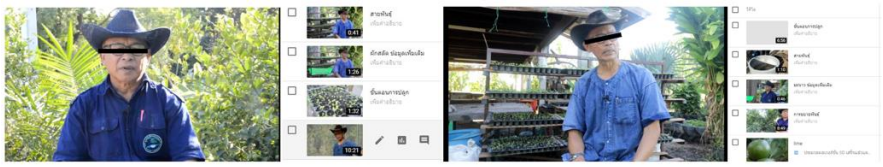

Figure 9 Storyboard content and promotional video integration for the 3D media.

4) AR Application Interface: A user-friendly 3D AR application was developed for smartphones, providing an interactive home screen where consumers can navigate product information seamlessly (Figure 10).

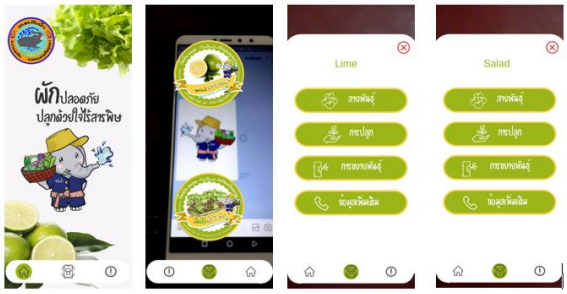

Figure 10 The smartphone AR application's user interface and home screen.

5) Physical-Digital Marketing Integration (Phygital): To maximize outreach, physical advertising media (posters) and central brand labels equipped with AR triggers and QR codes were distributed to community stores. This allows consumers to scan the physical product and instantly access the 3D digital content (Figures 11 and 12).

Figure 11 Advertising media promoting safe vegetable products in local community stores.

Figure 12 Product brand labels equipped with AR triggers for interactive consumer engagement

5.3 Performance and Satisfaction Evaluation. To ensure the efficacy of the developed AR media in promoting career building during the flood season, a comprehensive satisfaction assessment was conducted among two distinct groups: domain experts and general users.

1) Expert Evaluation: An assessment by a panel of 5 experts revealed that the AR media is highly suitable for practical application. The media's content accuracy received a Very Good rating ($\bar{x}$ = 4.65, SD = 0.48), and the overall system design was equally rated at a Very Good level ($\bar{x}$ = 4.67, SD = 0.48). These results confirm the media's professional standard and readiness for community utilization.

2) User Satisfaction: A field trial involving 50 general users demonstrated positive reception across all metrics. In terms of System Usability, the overall satisfaction was rated as Good ($\bar{x}$= 4.13, S.D. = 0.60). Specifically, the appropriateness of illustrations for the screen interface achieved a Very Good score ($\bar{x}$= 4.23, S.D. = 0.62), and the ease of use was rated Good ($\bar{x}$= 4.17, S.D. = 0.65). Regarding Content and Clarity, the overall narrative was rated Good ($\bar{x}$= 4.18, S.D. = 0.55). Users found the content highly useful ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.58), with descriptions being clear and easy to understand ($\bar{x}$= 4.20, S.D. = 0.55). Crucially, the media's capability to actively promote local occupations was rated Very Good ($\bar{x}$= 4.27, S.D. = 0.45). Overall, general user satisfaction stood at a Good level ($\bar{x}$= 4.17, S.D. = 0.55), conclusively indicating that the 3D AR media is a highly effective strategic tool for elevating community products.

Discussion

The development of 3D Augmented Reality (AR) media to promote career sustainability during the flood season in the Ban Ma and Thap Nam communities offers critical insights into modern community-based business management. While traditional sustainable development paradigms heavily emphasized physical resource allocation, the findings of this study suggest that in the contemporary, highly volatile post-pandemic landscape, maintaining physical capital is insufficient. Community enterprises must pivot towards strategic Agricultural Economic Resilience (Wang et al., 2025).

1) Financial Viability as a Baseline for Resilience. The quantitative analysis demonstrated that the cultivation of vegetable salads and limes is highly economically feasible, capable of withstanding a 15% fluctuation in production costs and market prices. This aligns with recent studies on agricultural resilience, which argue that baseline profitability is crucial for surviving supply chain disruptions and macro-environmental shocks (Wang et al.,

2025). However, this study expands on that premise by revealing that financial viability alone cannot protect traditional agriculture from the structural vulnerabilities of the BANI paradigm (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible). Although the communities possess excellent water management infrastructure (Kaem Ling systems), their heavy reliance on an aging workforce and fluctuating pumping costs leaves their economic ecosystem inherently brittle.

2) Strategic Adaptation via TOWS Matrix. The TOWS strategic analysis highlighted a significant paradigm shift required for these communities. Previously, traditional community enterprise management focused primarily on production-side solutions. In contrast, the corrective (WO) and preventive (WT) strategies formulated in this study underline that the modern bottleneck is market perception and distribution channels. For Ban Ma's salad products, despite utilizing chemical-free, safe planting methods, the lack of formalized mass-market channels limits profitability. Similarly, Thap Nam's lime products face price-setting limitations. Consequently, the strategic imperative shifted from merely "producing more" to "communicating value effectively," leading directly to the adoption of AR technology.

3) The Role of AR Media in Decoding Market Complexity. The most pivotal discussion point is the implementation of 3D AR media as a strategic intervention. While previous community marketing efforts relied heavily on standard social media platforms, these conventional channels often fail to establish deep consumer trust regarding "Food Safety." The introduction of the "Nong Thap Nam" AR application acts as a Phygital (Physical + Digital) bridge. By allowing consumers to scan physical product labels to experience immersive 3D digital content detailing the chemical-free cultivation process, the AR media directly addresses the 'Anxious' and 'Incomprehensible' components of the BANI environment. Psychologically, consumer anxiety regarding food safety is deeply rooted in the "fear of the unknown" and the inability to visually verify agricultural inputs, which significantly elevates their perceived risk. AR technology serves as a critical psychological intervention by transforming intangible safety claims into tangible, visual evidence. This immersive visualization grants consumers a higher cognitive sense of control and transparency, directly mitigating their anxiety and fostering profound trust. This approach to reducing perceived risks through visual verification aligns with critical trends in modern agri-food applications (Xie et al., 2022). This psychological mechanism is strongly supported by recent empirical research within the Thai context.

Furthermore, this psychological mechanism is strongly supported by recent empirical research within the Thai context. Wongchaichinsri and Phonsakulwanich (2025) demonstrated that the adoption of Augmented Reality technology significantly reduces consumers'

perceived risks while concurrently increasing their confidence and satisfaction through virtual experiences. Although their study focused on consumer products, the underlying psychological implication is universally applicable: AR decodes complex product information into an easily digestible visual format, thereby overcoming consumer hesitation. These findings also resonate with recent domestic research exploring the integration of AR within the Thai agricultural sector. Specifically, Srimultri and Chutjaraskul (2024) found in their study on the development of AR media for organic farming that immersive and interactive AR experiences significantly enhance learning and comprehension regarding chemical-free agricultural processes. However, while their study primarily emphasizes AR as an educational and promotional tool for organic agriculture, this current research extends its practical application by positioning AR as a strategic mechanism to directly decode market complexities and build economic resilience in vulnerable, flood-prone communities.

4) Technology Acceptance in Aging Agricultural Communities. Finally, the satisfaction assessment results from both domain experts ($\bar{x}$= 4.67) and general users ($\bar{x}$ = 4.17) confirm the practical applicability of the developed media. A critical takeaway is that digital transformation in grassroots economies does not require farmers to become tech experts. As noted in recent technology adoption literature for low-to-middle-income agricultural settings, integrated and accessible strategies are essential for sustained digital uptake (Manzoor et al., 2025). By centralizing the AR development through participatory design and deploying it via simple smartphone interfaces, the technology becomes accessible even within an aging demographic (average age 60-75 years). This structural integration provides a replicable model for other flood-prone agricultural communities seeking to elevate their community-based products through digital innovation.

5) A New Conceptual Framework for BANI Resilience. Beyond immediate area-based problem solving, the integration of economic feasibility, TOWS strategic formulation, and AR media development culminates in a novel conceptual framework. By positioning AR technology not merely as a marketing gimmick, but as a dual-action strategic intervention, this framework provides a strategic blueprint for grassroots economies operating in a BANI environment. Specifically, this intervention acts as a preventive measure for sustaining market presence (e.g., salad products) and a corrective measure for breaking market barriers (e.g., lime products). It empirically proves that digital integration, when driven by community participation and grounded in solid economic baselines, can effectively transform structural fragility into economic resilience. Consequently, this framework serves as a highly replicable model for other geographically constrained or flood-prone agricultural communities seeking sustainable rural development.

Conclusion

This research analyzed the production and marketing potential of community products to develop 3D Augmented Reality (AR) media for career sustainability in the Ban Ma and Thap Nam communities. Quantitative findings confirmed that "Vegetable Salad" and "Lime" businesses are highly viable, yielding an Economic Net Present Value (ENPV) > 0, Benefit-Cost Ratio (EBCR) > 1, and Internal Rate of Return (EIRR) > 7%, as well as being economically resilient against a 15% market fluctuation. However, TOWS analysis revealed vulnerabilities stemming from traditional storefront dependencies. To address this within the BANI paradigm, the study established a unified brand identity featuring the "Nong Thap Nam" mascot and the slogan "Safe Vegetables, Grown with Heart, Toxin-Free." By integrating the agricultural expertise of local "village sages" into interactive 3D AR media, the communities successfully bypassed physical distribution barriers, decoded digital market complexities, and effectively addressed the 'Anxious' aspect of the BANI environment. Psychologically, this AR intervention provided consumers with transparent, visual verification of the chemical-free cultivation process, thereby significantly reducing their anxiety regarding food safety and significantly elevated consumer satisfaction. Consequently, this research successfully establishes a new conceptual framework that positions participatory AR innovation as a core mechanism for building economic resilience in the BANI era, providing a robust and replicable model for sustainable rural development.

For practical implementation, local administrative bodies, specifically the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization (SAO), should officially integrate these phygital assets into their web platforms and local tourism campaigns (e.g., OTOP Nawatwithi) to maximize visibility. Simultaneously, local enterprises must systematically adopt this centralized brand to increase market bargaining power. Future research should prioritize integrating the AR application with real-time e-commerce and digital payment gateways (FinTech) to create a seamless purchasing experience. Additionally, conducting a longitudinal study to track actual income growth over a three-to-five-year period and scaling this participatory digital adaptation model to other high-potential regional products are highly recommended.

Research Limitations and Future Directions

A notable limitation of this study is the temporal gap between the primary data collection (early 2021, during the peak of the COVID-19 pandemic) and the conceptual synthesis using the BANI framework (2026). While the 2021 data provided an optimal "stress test" environment for evaluating extreme market volatility, applying it to a 2026 context introduces a longitudinal variable. Nevertheless, the sensitivity analysis, which proved the products' resilience against a 15% economic fluctuation, confirms the enduring robustness and long-term viability of these agricultural business models across shifting economic paradigms.

Implications

The findings of this study offer multifaceted implications that significantly contribute to both academic knowledge and community-based business management. Theoretically, this research establishes a novel conceptual framework for agricultural economic resilience tailored to navigate the complexities of a BANI environment. It underscores that baseline financial viability alone is insufficient; it must be coupled with strategic digital interventions, such as Augmented Reality (AR), to effectively communicate product value and mitigate consumer anxiety. On a practical and managerial level, the study advocates for local administrative bodies to integrate these Phygital (Physical combined with Digital) assets into municipal platforms and local tourism campaigns to maximize product visibility. Furthermore, the success of the participatory design approach empirically proves that aging agricultural demographics can effectively adopt smartphone-based digital marketing without requiring advanced technical expertise. For future directions, initiatives should prioritize integrating the AR application with real-time e-commerce platforms and digital payment gateways (FinTech) to create a seamless purchasing experience. Additionally, longitudinal studies spanning three to five years are highly recommended to track tangible income growth and to scale this replicable digital adaptation model to other high-potential community products. The comprehensive synthesis of these theoretical, practical, and future implications has been crystallized into a specific Knowledge Model, as illustrated in Figure 13.

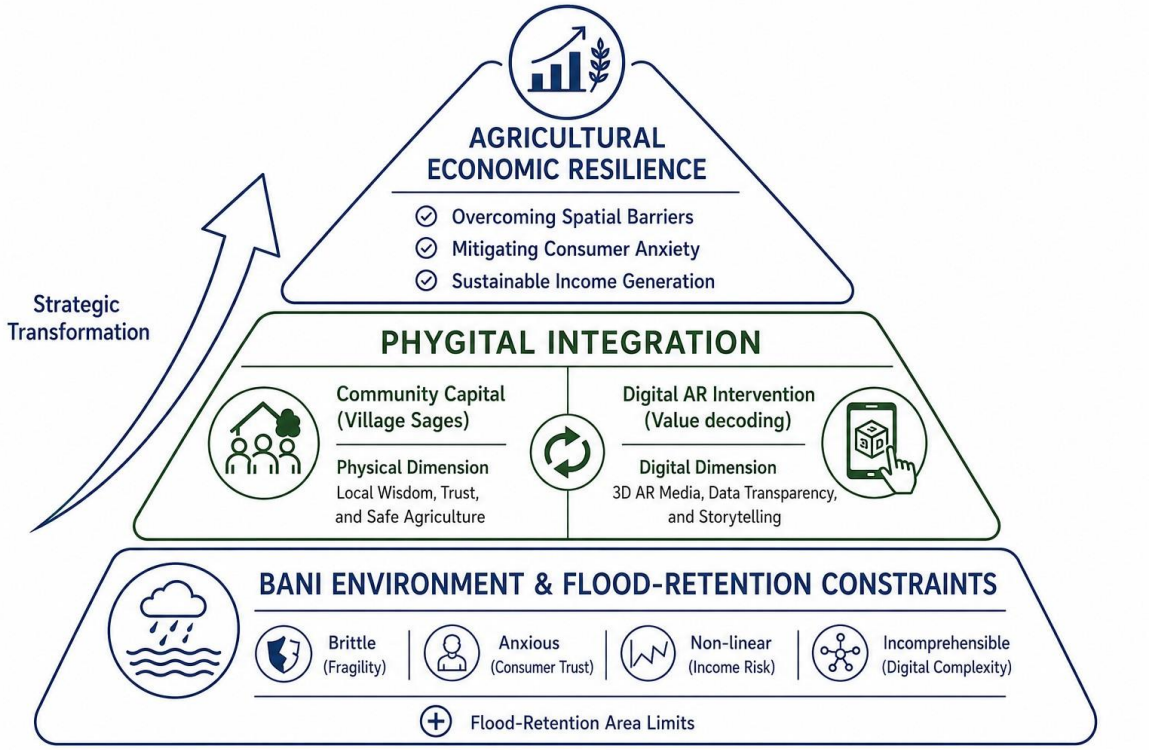

Figure 13 A crystallized Knowledge Model summarizing research implications and contributions to BANI resilience.

Acknowledgement

This research was financially supported by the Integrated Research and Innovation Fund for the fiscal year 2020. The authors would like to express their sincere gratitude to the Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi (Phra Nakhon Si Ayutthaya Wasukri Center), for providing the necessary facilities and academic support throughout this study. Furthermore, we extend our profound appreciation to the Thap Nam Subdistrict Administrative Organization (SAO), local community leaders, and the farmers in the Ban Ma and Thap Nam communities for their invaluable participation, cooperation, and practical insights during the focus group discussions and field trials.

References

Arunchoknumlap, P., & Jonpradit, S. (2023). The impact of augmented reality (AR) advertising on consumer behavior: A comparative study of traditional and immersive marketing approaches. *Journal of Management Science Sakon Nakhon Rajabhat University, 3*(3), 91–104. https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU/article/view/2181

Bushuyev, S., Chumachenko, I., Galkin, A., Bushuiev, D., & Dotsenko, N. (2025). Sustainable Development Projects Implementing in BANI Environment Based on AI Tools. *Sustainability*, *17*(6), 2607. https://doi.org/10.3390/su17062607.

Darragi, N., Bahri-Ammari, N., Yousaf, A., & Mishra, A. (2024). The role of augmented reality in shaping purchase intentions and WOM for luxury products. *Journal of Business Research, 171*, 114368. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2023.114368.

Deng, X., Huang, M., & Peng, R. (2024). The impact of digital economy on rural revitalization: Evidence from Guangdong, China, *Heliyon*, *10*(7), e28216. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e28216.

Google. (2026). *Gemini* [Large language model]. https://gemini.google.com

Guo, C., & Zhang, X. (2024). The impact of AR online shopping experience on customer purchase intention: An empirical study based on the TAM model. *Plos One, 19*(8), e0309468. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0309468.

Juusola, K., Venkitachalam, K., Kleber, D., & Popat, A. (2024). Knowledge sharing in open social innovation for sustainable development: Evidence from rural social enterprises. *Journal of Strategy and Management, 17*(3), 405-422. https://doi.org/10.1108/jsma-12-2023-0322.

Leach, M., Mearns, R., & Scoones, I. (1997). Challenges to community-based sustainable development: Dynamics, entitlements, institutions. *IDS Bulletin, 28*(4), 4–14. https://doi.org/10.1111/j.1759-5436.1997.mp28004002.x.

Mansuri, G., & Rao, V. (2004). Community-based and -driven development: A critical review. *The World Bank Research Observer, 19*(1), 1–39. https://doi.org/10.1093/wbro/lkh012.

Manzoor, F., Wei, L., Siraj, M., Lu, X., & Qiyang, G. (2025). Digital agriculture technology adoption in low and middle-income countries—a review of contemporary literature. *Front. Sustain. Food Syst*. 9:1621851. https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1621851

Qi, X., Mou, J., Meng, C., & Ploeger, A. (2023). Factors Influencing Consumers' Organic Food Continuous Purchase Intentions during the Post-Pandemic Era: An Empirical Investigation in China. *Foods*, *12*(8), 1636. https://doi.org/10.3390/foods12081636

Ricket, A. L., Jolley, G. J., Knutsen, F. B., & Davis, S. C. (2023). Rural sustainable prosperity: Social enterprise ecosystems as a framework for sustainable rural development. *Sustainability, 15*(14), 11339. https://doi.org/10.3390/su151411339

Redclift, M. (1991). The multiple dimensions of sustainable development. *Geography, 76*(1), 36–42.

Saengchai, S. (2002). *Environment: Political ideology and sustainable development*. National Institute of Development Administration.

Sayer, J., & Campbell, B. M. (2004). *The science of sustainable development: Local livelihoods at the global environment*. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511754999.

Srimultri, P., & Chutjaraskul, V. (2024). Development of Augmented Reality Media to Promote Learning about Organic Farming. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, *4*(5), 121–136. https://doi.org/10.60027/iarj.2024.280212.

Thongsrikate, I., & Kanokhong, K.. (2024). The model of creative agriculture among farmers in Chiang Mai City. *AgBioForum*, *26*(3), 128-137. https://agbioforum.org/menuscript/index.php/agb/article/download/410/270/885.

Wang, H., Zheng, J., & Ran, H. (2025). Can smart rural construction improve agricultural products supply chain resilience? Empirical evidence from 31 provinces in China. *Front. Sustain. Food Syst*. 9:1659012. https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1659012

Wongchaichinsri, P., & Phonsakulwanich, W. (2025). The influence of augmented reality on virtual experience satisfaction and intention to use beauty products on applications. *Journal of Media and Communication Innovation, 4*(1), 89-104. https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jimc/article/view/1745

Xie, J., Chai, J. J. K., O'Sullivan, C., & Xu, J.-L. (2022). Trends of Augmented Reality for Agri-Food Applications. *Sensors*, *22*(21), 8333. https://doi.org/10.3390/s22218333

ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ นวัตกรรม และการเติบโตของกิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์จากวิสาหกิจไทยในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19

BUSINESS ENVIRONMENT CONSTRAINTS, INNOVATION, AND FIRM GROWTH: EVIDENCE FROM THAI ENTERPRISES IN THE POST-COVID-19 PANDEMIC PERIOD

วิทวัส ขัดทาน และอิทธิฤทธิ์ วงศ์ไชย*

Wittawat Kadthan, and Itthirit Wongchai*

คณะเศรษฐศาสตร์และการลงทุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

School of Economics and Investment, Bangkok University

*Corresponding Author E-mail: itthirit.w@bu.ac.th

Received July 6, 2026; **Revised** April 14, 2026; **Accepted** April 21, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์อิทธิพลของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment Constraints: BEC) ที่มีต่อนวัตกรรมของวิสาหกิจไทย 2) วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมของข้อจำกัดดังกล่าวที่มีต่อการเติบโตของกิจการ และ 3) ตรวจสอบบทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับการเติบโตของกิจการ การศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกประเทศไทยรอบล่าสุด ครอบคลุมกิจการ 6 กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์จำนวน 558 กิจการ วิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้างกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (PLS-SEM) โดยกำหนดให้ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นตัวแปรแฝงแบบก่อตัวจากตัวชี้วัด 6 ตัว และทดสอบนัยสำคัญด้วยวิธี Bootstrapping จำนวน 5,000 รอบ

ผลการวิจัยพบว่าข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = 0.361, p < .001) โดยแรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุด และยังมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของกิจการ (β = 0.099, p = .044) รวมทั้งมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.127 (p = .004) โดยนวัตกรรมทำหน้าที่ส่งผ่านบางส่วน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 22 ของอิทธิพลรวม (นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10) ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดนวัตกรรมเชิงความจำเป็น (necessity-driven innovation) ที่มองว่าแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นแรงผลักให้กิจการต้องปรับตัวด้วยนวัตกรรมเพื่อความอยู่รอด มากกว่าเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตตามที่วรรณกรรมดั้งเดิมเสนอไว้ ขณะเดียวกัน กิจการในสาขาโรงแรมมีการเติบโตสูงกว่าสาขาอื่นอย่างชัดเจน (β = 0.248, p < .001) สะท้อนการฟื้นตัวรายสาขาที่ไม่ทั่วถึงในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นแนวทางเชิงนโยบายที่นำไปใช้ได้จริง ได้แก่ การลดขั้นตอนและเวลาที่ผู้ประกอบการต้องใช้ติดต่อราชการ การช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสร้างนวัตกรรมได้ง่ายขึ้น และการออกแบบมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้เหมาะกับแต่ละสาขาธุรกิจ แทนที่จะใช้มาตรการเดียวกันทั้งหมด

คำสำคัญ: ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ, นวัตกรรม, การเติบโตของกิจการ, แบบจำลองสมการโครงสร้าง, วิสาหกิจไทย

Abstract

This study aims to 1) analyze the influence of business environment constraints (BEC) on innovation among Thai enterprises, 2) analyze the direct and total effects of business environment constraints on firm growth, and 3) examine the mediating role of innovation in the relationship between business environment constraints and firm growth. The study employs secondary data from the most recent World Bank Enterprise Survey of Thailand, covering six industry groups, with a complete sample of 558 firms. Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) was applied, specifying business environment constraints as a formative latent construct composed of six indicators, and significance was tested through bootstrapping. The results reveal that business environment constraints exert a significant positive influence on innovation (β = 0.361, p < .001), with rising competitive pressure carrying the highest weight among the six indicators. Business environment constraints also exert a significant direct effect on firm growth (β = 0.099, p = .044) and a total effect of 0.127 (p = .004), with innovation partially mediating approximately 22 percent of the total effect (significant at the .10 level). These results are consistent with the notion of necessity-driven innovation, whereby pressures arising from the business environment push firms to adapt through innovation as a means of survival, rather than simply suppressing firm growth as suggested in traditional literature. Meanwhile, firms in the hotel sector grew significantly faster than those in other sectors (β = 0.248, p < .001), reflecting the uneven sectoral recovery observed in the post-COVID-19 pandemic period. These findings contribute to the design of policies aimed at reducing unnecessary regulatory burdens, promoting innovation among small and medium-sized enterprises, and targeting economic recovery measures at the sector level.

Keywords: Business Environment Constraints, Innovation, Firm Growth, Structural Equation Modeling, Thai Enterprises

บทนำ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นปัจจัยเชิงสถาบันที่มีความสำคัญต่อผลิตภาพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากคุณภาพของกฎระเบียบ ระบบกฎหมาย และนโยบายภาครัฐเป็นตัวกำหนดต้นทุนธุรกรรมและแรงจูงใจในการสะสมทุนของภาคเอกชนโดยตรง Hall and Jones (1999) ชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างของผลผลิตต่อแรงงานระหว่างประเทศส่วนใหญ่อธิบายได้ด้วยความแตกต่างของคุณภาพเชิงสถาบันดังกล่าว ในระดับกิจการ Hsieh and Klenow (2009) พบว่าความบิดเบือนเชิงกฎระเบียบอาจทำให้ทรัพยากรถูกจัดสรรผิดพลาดจนลดทอนผลิตภาพรวมของภาคการผลิตได้มากถึง

ร้อยละ 30–60 เมื่อเทียบกับกรณีที่ทรัพยากรถูกจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบทั้งสองจึงชี้ตรงกันว่าการทำความเข้าใจผลกระทบของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อกิจการเป็นประเด็นที่มีนัยสำคัญทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงนโยบาย

หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศกำลังพัฒนาสนับสนุนภาพดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น Beck, Demirgüç-Kunt, and Maksimovic (2005) พบว่าอุปสรรคด้านการเงิน กฎหมาย และคอร์รัปชันลดทอนอัตราการเติบโตของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ โดยกิจการขนาดเล็กได้รับผลกระทบรุนแรงกว่ากิจการขนาดใหญ่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Aterido et al. (2011) ที่พบว่าคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และภาระด้านกฎระเบียบส่งผลต่อการเติบโตของการจ้างงานในลักษณะเดียวกัน ในมิติของการกำกับดูแลการเข้าสู่ตลาด Djankov et al. (2002) พบว่ากฎระเบียบที่เข้มงวดเกินความจำเป็นสัมพันธ์กับคอร์รัปชันที่สูงขึ้นและภาคเศรษฐกิจนอกระบบที่ใหญ่ขึ้น มากกว่าจะยกระดับคุณภาพสินค้าหรือความปลอดภัยของผู้บริโภคแต่อย่างใด ซึ่งย่อมกดทับการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ตามที่ Klapper et al. (2006) แสดงให้เห็นไว้เช่นกัน

สำหรับประเทศไทย ภาพรวมของสถานการณ์ไม่แตกต่างกันมากนัก รายงานการวิเคราะห์ภาคเอกชนของธนาคารโลกชี้ว่าผลิตภาพระดับกิจการของไทยอยู่ในภาวะชะงักงัน อัตราการเข้าและออกจากตลาดของกิจการอยู่ในระดับต่ำ และขีดความสามารถด้านนวัตกรรมยังอ่อนแอเมื่อเทียบกับระดับรายได้ของประเทศ โดยมีความซับซ้อนของกฎระเบียบและช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอุปสรรคหลัก (World Bank, 2022) สถานการณ์นี้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยมีลักษณะไม่ทั่วถึงระหว่างสาขาการผลิต ธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวและบริการฟื้นตัวได้แข็งแกร่งที่สุด ขณะที่ภาคการผลิตบางสาขายังคงทรงตัวหรือหดตัว (Bank of Thailand, 2024) ซึ่งสอดคล้องกับหลักฐานระดับภูมิภาคที่พบว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยในอาเซียนที่ปรับตัวด้วยนวัตกรรมด้านกระบวนการและดิจิทัลในช่วงวิกฤตมีอัตราการฟื้นตัวสูงกว่ากิจการอื่น (ASEAN, 2022)

อย่างไรก็ตาม ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับนวัตกรรมยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนในทางทฤษฎี ด้านหนึ่ง Gorodnichenko and Schnitzer (2013) เสนอว่าข้อจำกัดด้านการเงินและสถาบันที่อ่อนแออาจกดทับกิจกรรมนวัตกรรมของกิจการในประเทศกำลังพัฒนา จนเป็นเหตุให้ประเทศเหล่านั้นไม่สามารถไล่กวดพรมแดนเทคโนโลยีได้ ในทางตรงข้าม แรงกดดันจากการแข่งขันและเงื่อนไขแวดล้อมที่ยากลำบากก็อาจผลักดันให้กิจการต้องสร้างนวัตกรรมเพื่อความอยู่รอด ดังที่ Porter (1990) เสนอไว้ว่าความเสียเปรียบเชิงสภาพแวดล้อมสามารถแปรเปลี่ยนเป็นความได้เปรียบผ่านความพยายามสร้างนวัตกรรมเพื่อก้าวข้ามอุปสรรค หลักฐานจากกิจการกว่า 19,000 แห่งใน 47 ประเทศกำลังพัฒนาของ Ayyagari et al. (2011) สนับสนุนทิศทางหลังนี้เช่นกัน โดยพบว่าการเผชิญการแข่งขันจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกิจกรรมนวัตกรรมของกิจการ ทั้งนี้ นวัตกรรมที่เกิดขึ้นย่อมเชื่อมโยงต่อไปยังการเติบโตของกิจการ แม้ขนาดของความสัมพันธ์โดยเฉลี่ยจะไม่สูงนักและกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มกิจการที่เติบโตเร็วเป็นพิเศษ (Coad & Rao, 2008; Goedhuys & Veugelers, 2012)

เมื่อประมวลวรรณกรรมที่ผ่านมา งานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงวิเคราะห์ความสัมพันธ์นี้ด้วยสมการถดถอยที่กำหนดให้อุปสรรคแต่ละด้านเป็นตัวแปรอิสระแยกจากกัน แลพยังไม่ปรากฏการศึกษาที่ทดสอบบทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรมอย่างเป็นระบบด้วยข้อมูลการสำรวจวิสาหกิจไทยรอบหลังการ

แพร่ระบาด งานวิจัยในหัวข้อนี้ในบริบทไทยจึงยังมีค่อนข้างน้อย การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว โดยประยุกต์แบบจำลองสมการโครงสร้างกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วนกับข้อมูลการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ผ่านนวัตกรรม ไปสู่การเติบโตของกิจการ ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบนโยบายปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและการส่งเสริมนวัตกรรมของวิสาหกิจไทยในระยะฟื้นตัวหลังวิกฤตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อนวัตกรรมของวิสาหกิจไทย
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อการเติบโตของกิจการ
3. เพื่อตรวจสอบบทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับการเติบโตของกิจการ

การทบทวนวรรณกรรม

1. ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับผลการดำเนินงานของกิจการ

รากฐานทางทฤษฎีของประเด็นนี้เริ่มต้นจากคำอธิบายเชิงสถาบันที่ว่าโครงสร้างพื้นฐานเชิงสังคม อันได้แก่ สถาบันและนโยบายภาครัฐที่กำหนดสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหลักที่อธิบายความแตกต่างของผลผลิตต่อแรงงานระหว่างประเทศ ดังที่ Hall and Jones (1999) เสนอไว้ หลักฐานระดับจุลภาคจากสถานประกอบการในจีนและอินเดียยืนยันภาพเดียวกันนี้ โดย Hsieh and Klenow (2009) พบว่าความบิดเบือนเชิงกฎระเบียบและสถาบันทำให้ทรัพยากรถูกจัดสรรผิดพลาดระหว่างกิจการ และการปฏิรูปเพื่อลดความบิดเบือนดังกล่าวย่อมยกระดับผลิตภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญ แนวคิดทั้งสองจึงวางกรอบร่วมกันว่าข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นตัวแปรต้นทางของผลการดำเนินงานระดับกิจการ

เมื่อลงไปสู่ระดับกิจการ Beck et al. (2005) ศึกษากิจการมากกว่า 4,000 แห่งใน 54 ประเทศ พบว่าอุปสรรคด้านการเงิน กฎหมาย และคอร์รัปชันลดทอนอัตราการเติบโตของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ โดยกิจการขนาดเล็กแบกรับภาระหนักที่สุด สอดคล้องกับ Ateride et al. (2011) ที่วิเคราะห์กิจการกว่า 56,000 แห่งใน 90 ประเทศ และพบว่าคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงเงินทุน และภาระกฎระเบียบมีผลต่อการเติบโตของการจ้างงานโดยกระจุกตัวในกิจการขนาดเล็กเช่นเดียวกัน ข้อค้นพบทั้งสองจึงชี้ให้เห็นว่าข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจไม่ได้ส่งผลเป็นกลางต่อกิจการทุกกลุ่ม หากแต่ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของกิจการด้วย

สำหรับมิติของกฎระเบียบ Djankov et al. (2002) ศึกษาการกำกับดูแลการเข้าสู่ตลาดใน 85 ประเทศ พบว่ากฎระเบียบการจัดตั้งกิจการที่เข้มงวดสัมพันธ์กับคอร์รัปชันที่สูงขึ้นและภาคนอกระบบที่ใหญ่ขึ้น สอดคล้องกับ Klapper et al. (2006) ที่พบว่าต้นทุนการเข้าสู่ตลาดที่สูงลดการเกิดใหม่ของ

กิจการและชะลอการเติบโตของกิจการเดิมในอุตสาหกรรมที่โดยธรรมชาติควรมีการเข้าสู่ตลาดสูง ในทำนองเดียวกัน Kouamé and Tapsoba (2018) จับคู่ดัชนีการปฏิรูปเชิงโครงสร้างกับข้อมูลกิจการใน 37 ประเทศกำลังพัฒนา และชี้ว่าการปฏิรูปกฎระเบียบภาคเศรษฐกิจจริงให้ผลตอบแทนด้านผลิตภาพระดับกิจการสูงที่สุด หลักฐานทั้งหมดนี้จึงสรุปได้ว่าภาระกฎระเบียบเป็นองค์ประกอบสำคัญของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

2. นวัตกรรมกับการเติบโตของกิจการ

แนวคิดพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมกับการเติบโตมีรากฐานจากทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจของ Schumpeter (1934) ที่มองว่าการรวมปัจจัยการผลิตในรูปแบบใหม่ทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่และกระบวนการผลิตใหม่ เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสร้างความได้เปรียบให้ผู้ประกอบการ ในเชิงประจักษ์ Goedhuys and Veugelers (2012) ศึกษากิจการภาคการผลิตของบราซิลด้วยข้อมูลการสำรวจของธนาคารโลก พบว่าทั้งนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมกระบวนการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเติบโตของยอดขาย โดยกิจการที่ผสมผสานนวัตกรรมหลายประเภทเติบโตสูงที่สุด

อย่างไรก็ตาม ขนาดของความสัมพันธ์นี้ไม่ได้สม่ำเสมอทั่วทั้งการแจกแจงของการเติบโต Coad and Rao (2008) ประยุกต์การถดถอยควอนไทล์กับกิจการในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมกับการเติบโตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกิจการกลุ่มน้อยที่เติบโตเร็วเป็นพิเศษ สอดคล้องกับ Erdogan (2023) ที่พบว่านวัตกรรม การเข้าถึงเงินทุน และทุนมนุษย์เป็นตัวพยากรณ์สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เติบโตสูงในประเทศกำลังพัฒนา โดยอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ไม่เท่ากันในแต่ละควอนไทล์ของการเติบโต เช่นเดียวกับ Oduro (2019) ที่ศึกษาผลของนวัตกรรมสี่ประเภทต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศกานา และพบว่านวัตกรรมผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมกระบวนการมีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงานทั้งด้านการเงินและด้านที่ไม่ใช่การเงินมากที่สุด หลักฐานเหล่านี้ร่วมกันชี้ให้เห็นว่านวัตกรรมเป็นเส้นทางสำคัญสู่การเติบโตของกิจการ แม้ขนาดอิทธิพลโดยเฉลี่ยจะไม่สูงและแปรผันตามบริบท การศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดให้นวัตกรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านในแบบจำลองแทนที่จะเป็นเพียงตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง

3. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ นวัตกรรม และบทบาทการส่งผ่าน

ทิศทางอิทธิพลของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อนวัตกรรมยังคงเป็นข้อถกเถียงในวรรณกรรม ด้านหนึ่ง Gorodnichenko and Schnitzer (2013) พบว่าข้อจำกัดด้านการเงินกดทับกิจกรรมนวัตกรรมและการส่งออกของกิจการท้องถิ่นในประเทศกำลังพัฒนา ในทางตรงข้าม Ayyagari et al. (2011) พบว่าการเผชิญการแข่งขันจากต่างประเทศและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกสัมพันธ์ทางบวกกับนวัตกรรมของกิจการในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งสอดรับกับแนวคิดของ Porter (1990) ที่ว่าแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมที่ยากลำบากเป็นแรงผลักสำคัญให้กิจการสร้างนวัตกรรมเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัด อันเป็นที่มาของแนวคิดนวัตกรรมเชิงความจำเป็น (necessity-driven innovation)

มุมมองฐานทรัพยากร (Resource-Based View) ช่วยอธิบายกลไกการส่งผ่านดังกล่าวได้ดี โดยความสามารถด้านนวัตกรรมถือเป็นทรัพยากรเฉพาะของกิจการที่มีคุณค่า หายาก เลียนแบบยาก และทดแทนได้ยาก ซึ่งช่วยให้กิจการแปลงแรงกดดันจากภายนอกเป็นความได้เปรียบในการแข่งขันและการเติบโตที่ยั่งยืน (Wernerfelt, 1984; Barney, 1991) หลักฐานที่สนับสนุนโครงสร้างการส่งผ่านลักษณะนี้ปรากฏชัดในงานของ Foss et al. (2011) ซึ่งพบว่าปฏิสัมพันธ์กับลูกค้ายกระดับผลผลิตนวัตกรรมของกิจการผ่านการปรับแนวปฏิบัติภายในองค์การ สะท้อนว่าอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่อผลการดำเนินงานมักส่งผ่านความสามารถภายในของกิจการ

ในเชิงระเบียบวิธี การทดสอบบทบาทตัวแปรส่งผ่านมีพัฒนาการเช่นกัน จากแนวทางขั้นตอนเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมของ Baron and Kenny (1986) มาสู่การทดสอบนัยสำคัญของอิทธิพลทางอ้อมโดยตรงด้วยวิธี Bootstrapping ซึ่ง Preacher and Hayes (2004, 2008) แสดงให้เห็นว่าควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่หนึ่งได้ดีกว่าและมีอำนาจการทดสอบสูงกว่า โดยเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างขนาดกลาง การศึกษาครั้งนี้จึงเลือกใช้วิธีหลังในการทดสอบอิทธิพลทางอ้อมของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ส่งผ่านนวัตกรรมไปยังการเติบโตของกิจการ

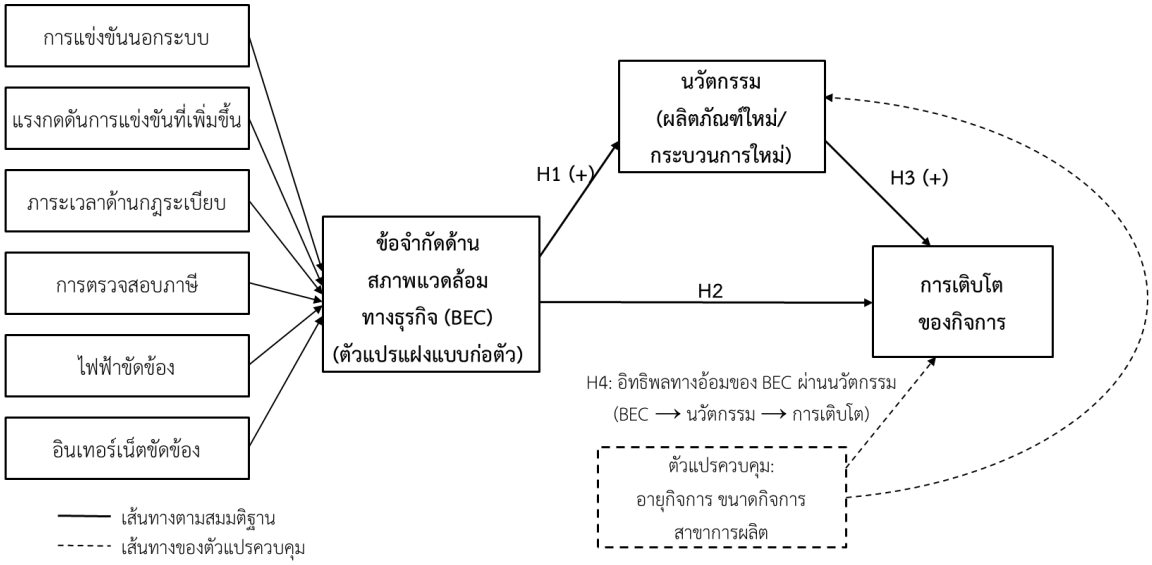
4. บริบทวิสาหกิจไทยหลังการแพร่ระบาดและช่องว่างการวิจัย

สำหรับบริบทของไทย การวิเคราะห์ของ World Bank (2022) ชี้ว่าผลิตภาพของกิจการไทยชะงักงันและขีดความสามารถด้านนวัตกรรมต่ำกว่าที่ควรจะเป็นตามระดับรายได้ของประเทศ โดยมีความซับซ้อนของกฎระเบียบและช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอุปสรรคสำคัญ การฟื้นตัวหลังการแพร่ระบาดก็มีลักษณะไม่ทั่วถึงอย่างชัดเจนเช่นกัน ธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวซึ่งมีสัดส่วนสูงในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศฟื้นตัวแข็งแกร่งที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มโรงแรม (Bank of Thailand, 2024) สอดคล้องกับรายงานระดับภูมิภาคที่พบว่าภาคการท่องเที่ยวและการโรงแรมของอาเซียนหดตัวลึกที่สุดในช่วงต้นของวิกฤต แต่ฟื้นตัวในรูปแบบตัววีที่ชัดเจนที่สุด และวิสาหกิจที่ปรับตัวด้วยนวัตกรรมมีอัตราการฟื้นตัวสูงกว่า (ASEAN, 2022) ทั้งนี้ ข้อมูลระดับกิจการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมในช่วงเดือนเมษายน 2568 ถึงกุมภาพันธ์ 2569 ซึ่งอยู่ในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงสะท้อนสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและพฤติกรรมของกิจการไทยในระยะฟื้นตัวได้โดยตรง

เมื่อประมวลวรรณกรรมทั้งหมดข้างต้น งานวิจัยที่ผ่านมามีข้อจำกัดอยู่สามประการ ประการแรก งานส่วนใหญ่วัดอุปสรรคทางธุรกิจแยกเป็นรายตัวแปร ทั้งที่ในเชิงแนวคิดข้อจำกัดเหล่านี้ประกอบกันขึ้นเป็นภาวะกดดันร่วมที่เหมาะกับการวัดแบบตัวแปรแฝงแบบก่อตัวมากกว่า (Diamantopoulos & Winklhofer, 2001) ประการที่สอง งานที่ทดสอบบทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรมระหว่างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับการเติบโตในบริบทไทยยังไม่ปรากฏชัดเจน และประการที่สาม ยังไม่พบการศึกษาที่ใช้ข้อมูลการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกประเทศไทยรอบหลังการแพร่ระบาดมาวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง การศึกษาครั้งนี้จึงออกแบบมาเพื่อเติมเต็มช่องว่างทั้งสามประการนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการประมวลแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยให้ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (BEC) เป็นตัวแปรแฝงแบบก่อตัวจากตัวชี้วัด 6 ตัว ครอบคลุมมิติการแข่งขัน กฎระเบียบ และโครงสร้างพื้นฐาน ส่งอิทธิพลต่อนวัตกรรมซึ่งเป็นตัวแปรแฝงแบบสะท้อนจากนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมกระบวนการ และส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านนวัตกรรมไปยังการเติบโตของกิจการ โดยควบคุมอิทธิพลของอายุกิจการ ขนาดกิจการ และสาขาการผลิต ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย (2569)

จากกรอบแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H_1) ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อนวัตกรรมของกิจการ

สมมติฐานที่ 2 (H_2) ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของกิจการ

สมมติฐานที่ 3 (H_3) นวัตกรรมมีอิทธิพลทางบวกต่อการเติบโตของกิจการ

สมมติฐานที่ 4 (H_4) ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเติบโตของกิจการโดยส่งผ่านนวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิระดับกิจการจากการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกประเทศไทยรอบล่าสุด ซึ่งดำเนินการสำรวจตามแบบแผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลกของธนาคารโลก (World Bank Group, 2025) เก็บข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนเมษายน 2568 ถึงกุมภาพันธ์ 2569 ครอบคลุมกิจการ 6 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ อาหาร ผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ การผลิตอื่น ค้าปลีก โรงแรม และบริการอื่น จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 813 กิจการ เมื่อคัดกรองข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ในตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วยวิธีตัดรายกรณี (listwise deletion) แล้ว จึงคงเหลือกลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์จำนวน 558 กิจการ สาเหตุหลักของการสูญเสียกลุ่มตัวอย่างจาก 813 เหลือ 558 กิจการมาจากการไม่ตอบคำถามในชุดข้อมูลยอดขายย้อนหลัง 3 ปีซึ่งจำเป็นต่อการคำนวณตัวแปรการเติบโตของกิจการ และการไม่ตอบคำถามบางข้อในตัวชี้วัดของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ซึ่งเป็นรูปแบบการขาดหายของข้อมูลที่พบทั่วไปในการสำรวจวิสาหกิจเชิงพาณิชย์

2. ตัวแปรและการวัด

ตัวแปรตามคือการเติบโตของกิจการ วัดจากการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในรอบ 3 ปีในรูปผลต่างลอการิทึม ดังสมการที่ (1) ส่วนตัวแปรแฝงข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกำหนดเป็นตัวแปรแฝงแบบก่อตัว (formative construct) จากตัวชี้วัด 6 ตัว ตามหลักการสร้างดัชนีด้วยตัวชี้วัดแบบก่อตัวซึ่งตัวชี้วัดเป็นเหตุของตัวแปรแฝง มิใช่ภาพสะท้อน (Diamantopoulos & Winklhofer, 2001) ดังสมการที่ (2) ขณะที่นวัตกรรมเป็นตัวแปรแฝงแบบสะท้อนจากตัวชี้วัด 2 ตัว รายละเอียดตัวแปรทั้งหมดแสดงในตารางที่ 1

$$GROWTH_i = \ln(SALES_{i,t}) - \ln(SALES_{i,t-3}) \quad (1)$$

$$BEC_i = \sum_{k=1}^{6} w_k X_{ik} + \zeta_i \quad (2)$$

โดยที่ GROWTH คือ การเติบโตของกิจการ SALES คือ ยอดขาย ณ ปีปัจจุบัน (t) และเมื่อ 3 ปีก่อนหน้า ($t-3$) BEC คือ ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของกิจการ *i* ตัวที่ X คือ ตัวชี้วัดแบบก่อตัวตัวที่ k จำนวน 6 ตัว w คือ น้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (outer weight) และ ζ คือ ส่วนคลาดเคลื่อนของตัวแปรแฝง ค่าน้ำหนัก w ประมาณค่าจากขั้นตอนการวนซ้ำของอัลกอริทึม PLS ในโหมด B (Mode B) ซึ่งหาค่าน้ำหนักที่ทำให้ตัวแปรแฝงอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลลัพธ์ในแบบจำลองโครงสร้างได้ดีที่สุด ตามแนวทางของ Hair et al. (2022)

ตารางที่ 1 แสดงนิยามตัวแปรและแหล่งที่มาของข้อมูล

ประเภทการวัด	ประเภทการวัด	ประเภทการวัด	ประเภทการวัด
ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (BEC)	Formative (Mode B)	การแข่งขันนอกระบบ, แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น, ภาระเวลาด้านกฎระเบียบ, การตรวจสอบภาษี, ไฟฟ้าขัดข้อง, อินเทอร์เน็ตขัดข้อง	e11, e32, j2, j3, c6, c39
นวัตกรรม (Innovation)	Reflective (Mode A)	ผลิตภัณฑ์ใหม่, กระบวนการใหม่	h1, h5
การเติบโตของกิจการ (ตัวแปรตาม)	ตัวชี้วัดเดี่ยว	การเปลี่ยนแปลงยอดขายในรอบ 3 ปี (ผลต่างลอการิทึม)	d2, n3
อายุกิจการ (ควบคุม)	ตัวชี้วัดเดี่ยว	อายุกิจการ (ปี)	b5
ขนาดกิจการ (ควบคุม)	ตัวชี้วัดเดี่ยว	ลอการิทึมของจำนวนพนักงาน	b6
สาขาการผลิต (ควบคุม)	ตัวแปรหุ่นรายสาขา	อาหาร, โลหะประดิษฐ์, การผลิตอื่น, ค้าปลีก, โรงแรม (ฐาน: บริการอื่น)	a4a

ที่มา: ผู้วิจัย ประมวลจากแบบสอบถามการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลก

ตัวชี้วัดทั้งหกตัวของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในการศึกษานี้อ้างอิงแนวทางการวัดจากงานวิจัยที่ใช้ข้อมูลการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ การแข่งขันนอกระบบอ้างอิงจาก Avenyo, Konte, and Mohnen (2021) แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นอ้างอิงจาก Ayyagari et al. (2011) และ Porter (1990) ภาระเวลาด้านกฎระเบียบและการตรวจสอบภาษีอ้างอิงจาก Amin and Soh (2021) และ Kouamé and Tapsoba (2018) ไฟฟ้าขัดข้องอ้างอิงจาก Cole et al. (2018) และอินเทอร์เน็ตขัดข้องอ้างอิงจาก Paunov and Rollo (2015)

ในขั้นการพัฒนาแบบจำลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบตัวชี้วัดเพิ่มเติมสำหรับข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (อำนาจต่อรองราคา) และนวัตกรรม (การลงทุนวิจัยและพัฒนา) ด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากพบว่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำหรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงตัดออกจากแบบจำลองสุดท้ายเพื่อรักษาความตรงของการวัด

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้แบบจำลองสมการโครงสร้างกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (Partial Least Squares Structural Equation Modeling: PLS-SEM) ประมวลผลด้วยโปรแกรม R แพ็กเกจ seminr ด้วยเหตุผลสองประการ ประการแรก ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นตัวแปรแฝงแบบก่อตัว ซึ่ง PLS-SEM รองรับการวัดลักษณะนี้ได้เหมาะสมกว่าแบบจำลองสมการโครงสร้างฐานความแปรปรวนร่วม (CB-SEM) ประการที่สอง ตัวชี้วัดจำนวนมากมีลักษณะทวิภาคและไม่เป็นโค้งปกติ ซึ่ง PLS-SEM ไม่ต้องอาศัยข้อสมมติการแจกแจงแบบปกติ ทั้งสองเหตุผลนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขการเลือกใช้ PLS-SEM

ตามแนวคิดของ Hair etal. (2011) และ Hair et al. (2019) โดยแบบจำลองโครงสร้างประกอบด้วยสมการที่ (3) และ (4)

$$INNO_i = \gamma_0 + \gamma_1 BEC_i + \gamma_2 AGE_i + \gamma_3 SIZE_i + \sum_s \delta_s SECTOR_{is} + \varepsilon_i \quad (3)$$

$$GROWTH_i = \beta_0 + \beta_1 BEC_i + \beta_2 INNO_i + AGE_i + \beta_4 SIZE_i + \sum_s \theta_s SECTOR_{is} + u_i \quad (4)$$

โดยที่ INNO คือ นวัตกรรม AGE คือ อายุกิจการ SIZE คือ ขนาดกิจการ SECTOR คือ ตัวแปรหุ่นสาขาการผลิต s, γ, β, δ และ θ คือ สัมประสิทธิ์เส้นทาง ส่วน ε และ u คือ ส่วนคลาดเคลื่อน การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์เส้นทาง อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ใช้วิธี Bootstrapping จำนวน 5,000 รอบ เพื่อประมาณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามแนวทางของ Preacher and Hayes (2008) ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ยังได้รับการยืนยันความสอดคล้องข้ามโปรแกรมด้วยโปรแกรมอิสระอีก 2 โปรแกรม ซึ่งให้ค่าประมาณสอดคล้องกัน

4. การประเมินคุณภาพการวัด

สำหรับตัวแปรแฝงแบบก่อตัว ผู้วิจัยตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นระหว่างตัวชี้วัดด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยใช้เกณฑ์ต่ำกว่า 3.00 และตรวจสอบนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบภายนอกด้วยวิธี Bootstrapping ตามแนวทางของ Hair et al. (2022) ส่วนตัวแปรแฝงแบบสะท้อนนั้น ตรวจสอบค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) โดยใช้เกณฑ์มากกว่า 0.70 และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) โดยใช้เกณฑ์มากกว่า 0.50 (Fornell & Larcker, 1981) ความตรงเชิงจำแนกตรวจสอบด้วยอัตราส่วน Heterotrait-Monotrait (HTMT) โดยใช้เกณฑ์ต่ำกว่า 0.85 (Henseler et al., 2015) และตรวจสอบความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วม (common method bias) ด้วยการทดสอบปัจจัยเดียวของ Harman ตามข้อเสนอของ Podsakoff et al. (2003)

ผลการวิจัย

ส่วนนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ตามลำดับ เริ่มจากสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรและการทดสอบความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วม ตามด้วยผลการประเมินคุณภาพแบบจำลองการวัด ความสอดคล้องของแบบจำลองโดยรวม และปิดท้ายด้วยผลการทดสอบแบบจำลองโครงสร้างตามสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 ข้อ

1. สถิติเชิงพรรณนาและการทดสอบความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วม

กลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์ประกอบด้วยกิจการ 558 แห่ง กระจายใน 6 กลุ่มอุตสาหกรรม ครอบคลุมทั้งภาคการผลิตและภาคบริการ ก่อนการวิเคราะห์แบบจำลอง ผู้วิจัยตรวจสอบการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (N = 558)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การเติบโตของกิจการ (ผลต่างลอการิทึมยอดขาย 3 ปี)	0.082	0.415	-2.079	2.773
นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (0/1)	0.201	0.401	0	1
นวัตกรรมกระบวนการ (0/1)	0.090	0.286	0	1
การแข่งขันนอกระบบ (0/1)	0.276	0.447	0	1
แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น (1 = ลดลง, 2 = เท่าเดิม, 3 = เพิ่มขึ้น)	2.405	0.588	1	3
ภาระเวลาด้านกฎระเบียบ	2.907	14.082	0	100
การตรวจสอบภาษี (0/1)	0.091	0.288	0	1
ไฟฟ้าขัดข้อง (0/1)	0.152	0.360	0	1
อินเทอร์เน็ตขัดข้อง (0/1)	0.116	0.321	0	1
อายุกิจการ (ปี)	24.168	13.300	2	78
ขนาดกิจการ (ลอการิทึมจำนวนพนักงาน)	3.187	1.244	1.099	7.048

หมายเหตุ: คำนวณด้วยโปรแกรม R จากกลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์ (N = 558)

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 การเติบโตของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.082 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.415) สะท้อนว่าโดยเฉลี่ยแล้วกิจการในกลุ่มตัวอย่างมียอดขายเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา แม้การกระจายตัวของค่าดังกล่าวจะค่อนข้างกว้าง โดยมีค่าตั้งแต่ -2.079 ถึง 2.773 ในหน่วยผลต่างลอการิทึม สำหรับตัวชี้วัดของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.405 จากระดับ 1–3 บ่งชี้ว่ากิจการส่วนใหญ่รับรู้ว่าการแข่งขันในตลาดของตนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือคงเดิมมากกว่าจะลดลง ขณะที่ภาระเวลาด้านกฎระเบียบมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.907 ของเวลาผู้บริหารทั้งหมด แต่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงถึง 14.082 ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากิจการส่วนน้อยแบกรับภาระด้านนี้อย่างหนัก ขณะที่กิจการส่วนใหญ่แทบไม่ได้รับผลกระทบเลย

ในด้านตัวชี้วัดนวัตกรรม กิจการประมาณร้อยละ 20.1 มีการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ และร้อยละ 9.0 มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตใหม่ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สะท้อนว่านวัตกรรมกระบวนการเกิดขึ้นในสัดส่วนที่ต่ำกว่านวัตกรรมผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน สำหรับตัวแปรควบคุม กิจการในกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 24.2 ปี ช่วงตั้งแต่ 2 ถึง 78 ปี แสดงถึงความหลากหลายของวงจรชีวิตกิจการที่ครอบคลุมทั้งกิจการเกิดใหม่และกิจการที่ดำเนินธุรกิจมายาวนาน ส่วนขนาดกิจการซึ่งวัดจากลอการิทึมของจำนวนพนักงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.187

สำหรับการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วม ผลการทดสอบปัจจัยเดียวของ Harman ซึ่งคำนวณจากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัวในแบบจำลองสุดท้าย พบว่าปัจจัยเดียวที่ไม่หมุนแกนอธิบาย

ความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 18.2 ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างชัดเจน ข้อมูลชุดนี้จึงไม่มีปัญหาความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วมที่รุนแรง และสามารถดำเนินการประเมินแบบจำลองการวัดในขั้นถัดไปได้

2. ผลการประเมินแบบจำลองการวัด

การประเมินแบบจำลองการวัดมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันว่าตัวชี้วัดแต่ละตัวสะท้อนหรือก่อตัวเป็นตัวแปรแฝงได้อย่างเหมาะสม ตารางที่ 3 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าสถิติที ค่าพี และค่า VIF ของตัวชี้วัดทั้งหมดในแบบจำลอง

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินแบบจำลองการวัด

ตัวแปรแฝง	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก/Loading	t-value	p-value	VIF
BEC (formative)	การแข่งขันนอกระบบ	0.26	2.16	.050	1.11
	แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น	0.53	5.06	<.001	1.08
	ภาระเวลาด้านกฎระเบียบ	0.31	2.09	.051	1.09
	การตรวจสอบภาษี	0.18	1.25	.231	1.13
	ไฟฟ้าขัดข้อง	0.27	2.07	.046	1.24
	อินเทอร์เน็ตขัดข้อง	0.20	1.43	.174	1.34
นวัตกรรม (reflective)	ผลิตภัณฑ์ใหม่	0.81	—	<.001	—
	กระบวนการใหม่	0.76	—	<.001	—

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัยด้วยวิธี PLS-SEM (Bootstrapping 5,000 รอบ)

จากตารางที่ 3 ตัวชี้วัดแบบก่อตัวของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.08–1.34 ต่ำกว่าเกณฑ์ 3.00 ทุกตัว จึงไม่มีปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น น้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือแรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น (w = 0.53, p < .001) รองลงมาคือภาระเวลาด้านกฎระเบียบ (w = 0.31) ไฟฟ้าขัดข้อง (w = 0.27) และการแข่งขันนอกระบบ (w = 0.26) ส่วนการตรวจสอบภาษีและอินเทอร์เน็ตขัดข้องมีน้ำหนักไม่ถึงระดับนัยสำคัญตามแบบแผน แต่ยังคงไว้ในแบบจำลองด้วยเหตุผลทางทฤษฎีตามหลักการของการวัดแบบก่อตัว ซึ่งการตัดตัวชี้วัดออกจะเปลี่ยนความหมายเชิงเนื้อหาของตัวแปรแฝง (Diamantopoulos & Winklhofer, 2001) ด้านตัวชี้วัดแบบสะท้อนของนวัตกรรมมีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.81 และ 0.76 สูงกว่าเกณฑ์ 0.70 ทั้งสองตัว ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงความเชื่อมั่นและความตรงของตัวแปรแฝง

ตัวแปรแฝง	Cronbach's α	Composite Reliability (CR)	AVE
BEC (formative)	0.58	0.72	0.31
นวัตกรรม (reflective)	0.50	0.80	0.665

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 4 นวัตกรรมซึ่งเป็นตัวแปรแฝงแบบสะท้อนมีค่า CR เท่ากับ 0.80 สูงกว่าเกณฑ์ 0.70 และค่า AVE เท่ากับ 0.665 สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบและความตรงเชิงเสมือนทั้งสองประการ (Fornell & Larcker, 1981) ส่วนข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในฐานะตัวแปรแฝงแบบก่อตัว การประเมินความสมเหตุสมผลใช้ค่า VIF และนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบตามตารางที่ 3 แทนเกณฑ์ CR และ AVE ซึ่งไม่เหมาะสมกับการวัดแบบก่อตัว (Hair et al., 2019) สำหรับความตรงเชิงจำแนก ค่า HTMT ระหว่างข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับนวัตกรรมเท่ากับ 0.628 ต่ำกว่าเกณฑ์ 0.85 อย่างชัดเจน แสดงว่าตัวแปรแฝงทั้งสองแยกจากกันได้ในเชิงประจักษ์ (Henseler et al., 2015) เมื่อคุณภาพการวัดผ่านเกณฑ์ครบถ้วน ขั้นต่อไปจึงตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองโดยรวม

3. ความสอดคล้องของแบบจำลองโดยรวม

เพื่อยืนยันความเหมาะสมของโครงสร้างแบบจำลองในภาพรวม ผู้วิจัยประมาณค่าแบบจำลองเดียวกันซ้ำด้วยวิธีแบบจำลองสมการโครงสร้างฐานความแปรปรวนร่วม ซึ่งให้ค่าดัชนีความสอดคล้องดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลอง (CB-SEM)

ดัชนี	ค่าที่ได้	เกณฑ์ผ่าน	ผลการประเมิน
x^2 (df)	19.77 (14)	—	—
x^2 /df	1.41	< 3.00	ผ่าน
p-value	0.137	> 0.05	ผ่าน
CFI	0.969	> 0.90 (ดี > 0.95)	ผ่าน
TLI	0.934	> 0.90	ผ่าน
RMSEA	0.027	< 0.08 (ดี < 0.05)	ผ่าน
RMSEA 90% CI	[0.000, 0.053]	—	ผ่าน
SRMR	0.018	< 0.08	ผ่าน

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 5 แบบจำลองผ่านเกณฑ์ความสอดคล้องทุกดัชนี ค่าไคสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (x^2 (14) = 19.77, p = 0.137) ค่า CFI เท่ากับ 0.969 และ TLI เท่ากับ 0.934 สูงกว่าเกณฑ์ 0.90 ขณะที่ RMSEA เท่ากับ 0.027 และ SRMR เท่ากับ 0.018 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้อย่างชัดเจน จึง

ยืนยันได้ว่าโครงสร้างการวัดและโครงสร้างเชิงสาเหตุที่กำหนดไว้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นตัวแปรแฝงแบบก่อตัว การประมาณค่าด้วย CB-SEM จึงให้ค่าประมาณบางเส้นทางไม่เสถียร ผู้วิจัยจึงใช้ผล CB-SEM เพื่อยืนยันความสอดคล้องโดยรวมเท่านั้น กล่าวคือใช้ตรวจสอบเพียงว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ทั้งระบบสอดคล้องกับข้อมูลหรือไม่ ไม่ได้ใช้ตีความขนาดหรือทิศทางของอิทธิพลแต่ละเส้นทาง ซึ่งเป็นหน้าที่ของ PLS-SEM ตลอดทั้งบทความ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางหลักยังคงยึดตามผล PLS-SEM ซึ่งเหมาะสมกับการวัดแบบก่อตัวมากกว่า ดังรายงานในหัวข้อถัดไป

4. ผลการทดสอบแบบจำลองโครงสร้าง

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐานจาก PLS-SEM พร้อมการทดสอบนัยสำคัญด้วยวิธี Bootstrapping จำนวน 5,000 รอบ ผลการประมาณค่าแสดงในตารางที่ 6 และแผนภาพที่ 2

ตารางที่ 6 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Bootstrapping 5,000 รอบ, N = 558)

เส้นทาง	β (std.)	SE	t-value	p-value	95% CI	ผลการทดสอบ
BEC ⟶ นวัตกรรม	0.361	0.040	8.976	<.001	[0.297, 0.456]	สนับสนุน H_1***
อายุกิจการ ⟶ นวัตกรรม	-0.053	0.043	-1.256	.237	[-0.132, 0.032]	ไม่มีนัยสำคัญ
ขนาดกิจการ ⟶ นวัตกรรม	0.077	0.042	1.816	.069	[-0.008, 0.159]	มีนัยสำคัญที่ .10 †
โรงแรม ⟶ นวัตกรรม	0.024	0.052	0.450	.684	[-0.078, 0.123]	ไม่มีนัยสำคัญ
BEC ⟶ การเติบโต (ทางตรง)	0.099	0.052	1.891	.044	[0.002, 0.208]	สนับสนุน H_2*
นวัตกรรม ⟶ การเติบโต	0.078	0.041	1.908	.063	[-0.004, 0.155]	มีนัยสำคัญที่ .10 † (H_3 บางส่วน)
อายุกิจการ ⟶ การเติบโต	-0.017	0.045	-0.380	.698	[-0.105, 0.072]	ไม่มีนัยสำคัญ

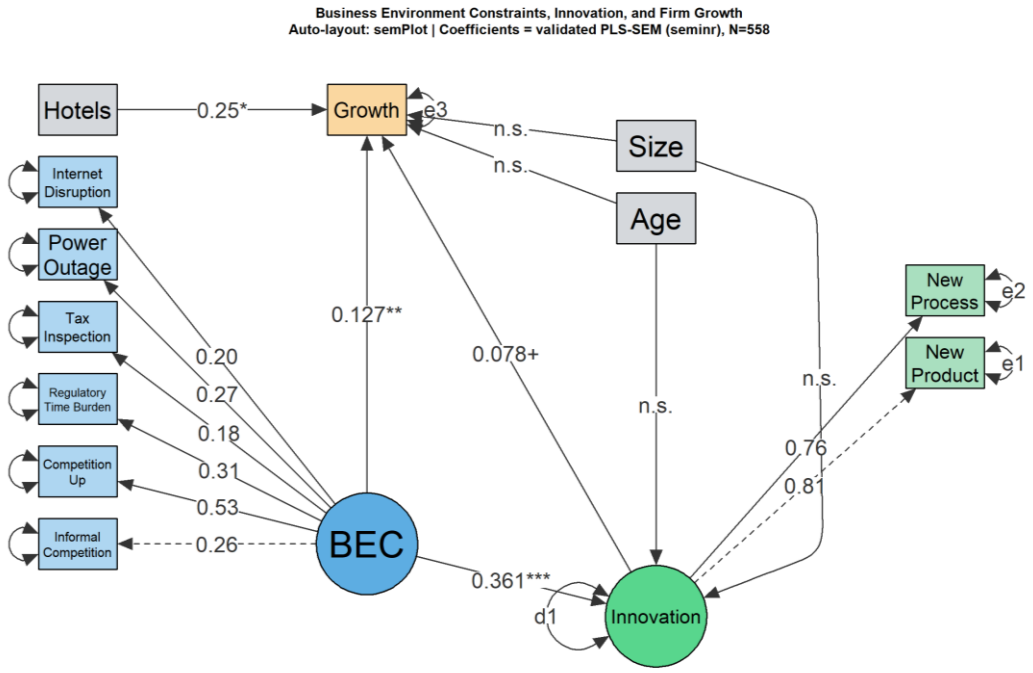
ตารางที่ 6 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Bootstrapping 5,000 รอบ, N = 558) (ต่อ)

เส้นทาง	β (std.)	SE	t-value	p-value	95% CI	ผลการทดสอบ
ขนาดกิจการ ⟶ การเติบโต	-0.053	0.040	-1.315	.184	[-0.132, 0.026]	ไม่มีนัยสำคัญ
โรงแรม ⟶ การเติบโต	0.248	0.051	4.821	<.001	[0.146, 0.349]	นัยสำคัญ***
BEC ⟶ การเติบโต (อิทธิพลรวม)	0.127	0.048	2.654	.004	[0.038, 0.227]	สนับสนุน H_4**

หมายเหตุ: *** p < .001, ** p < .01, * p < .05 ค่าประมาณทั้งหมดมาจากการประมวลผล PLS-SEM ครั้งเดียวกัน ตัวแปรหุ่นสาขาอาหาร โลหะประดิษฐ์ การผลิตอื่น และค้าปลีก ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งต่อนวัตกรรมและการเติบโต (p > .10 ทุกเส้นทาง) จึงไม่แสดงในตาราง † หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 แต่ไม่ถึงระดับ 0.05 ตามแบบแผนที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 6 ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = 0.361, t = 8.976, p < .001) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 และมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของกิจการ (β = 0.099, p = .044) โดยช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ไม่คร่อมศูนย์ [0.002, 0.208] จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ขณะที่นวัตกรรมมีอิทธิพลทางบวกต่อการเติบโตในทิศทางที่คาดไว้ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียงระดับ .10 มิใช่ระดับ .05 ตามแบบแผน (β = 0.078, p = .063) สำหรับสมมติฐานที่ 4 อิทธิพลรวมของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อการเติบโตเท่ากับ 0.127 (t = 2.654, p = .004, 95% CI [0.038, 0.227]) ซึ่งสูงกว่าอิทธิพลทางตรง แสดงว่านวัตกรรมทำหน้าที่ส่งผ่านบางส่วน โดยอิทธิพลทางอ้อม (0.361 × 0.078 ≈ 0.028) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 22 ของอิทธิพลรวม นอกจากนี้ ตัวแปรหุ่นสาขาโรงแรมยังมีอิทธิพลต่อการเติบโตสูงที่สุดในแบบจำลอง (β = 0.248, p < .001) ซึ่งสะท้อนการฟื้นตัวรายสาขาที่ไม่ทั่วถึงอย่างเด่นชัด

แผนภาพที่ 2 ผลการประมาณค่าแบบจำลองโครงสร้าง (PLS-SEM, N = 558)

(ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัยจากข้อมูลการสำรวจวิสาหกิจของธนาคารโลกประเทศไทย)

หมายเหตุ: Growth = การเติบโตของกิจการ, Innovation = นวัตกรรม, BEC = ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ, New Product/New Process = นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ใหม่/กระบวนการใหม่, Hotels = สาขาโรงแรม, Size = ขนาดกิจการ, Age = อายุกิจการ, Informal Competition = การแข่งขันนอกระบบ, Competition Up = แรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น, Regulatory Time Burden = ภาระเวลาด้านกฎระเบียบ, Tax Inspection = การตรวจสอบภาษี, Power Outage = ไฟฟ้าขัดข้อง, Internet Disruption = อินเทอร์เน็ตขัดข้อง)

สำหรับอำนาจการอธิบายของแบบจำลอง ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจของตัวแปรตามทั้งสอง

ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)

ตัวแปรตาม	R^2	Adjusted R^2
นวัตกรรม	0.14	0.13
การเติบโตของกิจการ	0.095–0.11	0.08–0.10

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 7 แบบจำลองอธิบายความแปรปรวนของนวัตกรรมได้ร้อยละ 14 และการเติบโตของกิจการได้ประมาณร้อยละ 10 ซึ่งจัดเป็นขนาดผลกระทบระดับเล็กถึงปานกลาง สอดคล้องกับลักษณะข้อมูลภาคตัดขวางระดับกิจการที่ความแปรปรวนของการเติบโตขึ้นอยู่กับปัจจัยเฉพาะกิจการจำนวนมาก ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดข้างต้นจะนำไปสู่การอภิปรายเชิงเปรียบเทียบกับวรรณกรรมในส่วนถัดไป

อภิปรายผล

1. อิทธิพลของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อนวัตกรรม

วัตถุประสงค์ข้อแรกของการศึกษาคือการวิเคราะห์อิทธิพลของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อนวัตกรรมของวิสาหกิจไทย ผลการวิจัยพบอิทธิพลทางบวกที่ชัดเจนและมีขนาดใหญ่ที่สุดในแบบจำลอง (β = 0.361, p < .001) บ่งชี้ว่ากิจการไทยที่เผชิญแรงกดดันจากการแข่งขัน ภาระกฎระเบียบ และความไม่แน่นอนของโครงสร้างพื้นฐานในระดับสูง มีแนวโน้มสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการมากกว่ากิจการที่อยู่ในสภาพแวดล้อมสบายกว่า กลไกที่อาจอธิบายปรากฏการณ์นี้ได้ดีคือแนวคิดนวัตกรรมเชิงความจำเป็น กล่าวคือข้อจำกัดผลักดันให้กิจการต้องแสวงหาทางออกใหม่เพื่อความอยู่รอด แทนที่จะสร้างนวัตกรรมจากทรัพยากรส่วนเกิน สอดคล้องกับแนวคิดของ Porter (1990) ที่มองว่าเงื่อนไขแวดล้อมที่กดดันเป็นแรงผลักหลักของนวัตกรรม และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหลักฐานข้ามประเทศของ Ayyagari et al. (2011) ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเผชิญการแข่งขันกับกิจกรรมนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบนี้ต่างจาก Gorodnichenko and Schnitzer (2013) ที่ชี้ว่าข้อจำกัดด้านการเงินเป็นอุปสรรคต่อนวัตกรรม (กล่าวคือ เมื่อกิจการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก ทรัพยากรที่จะลงทุนพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใหม่ก็ลดลงตามไปด้วย) ซึ่งความแตกต่างนี้อาจสะท้อนว่าตัวชี้วัดในการศึกษานี้เน้นแรงกดดันด้านการแข่งขันและกฎระเบียบมากกว่าข้อจำกัดด้านการเงินโดยตรง หลักฐานร่วมสมัยจากบริบทอื่นก็ชี้ไปทางเดียวกันว่าสภาพแวดล้อมทางธุรกิจกับนวัตกรรมมีความเชื่อมโยงกัน แม้จะผ่านกลไกคนละทิศทาง โดย Liang, Qiu, Zhuang, and Zhang (2025) พบว่าการยกระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในระดับเมืองของจีนส่งเสริมนวัตกรรมของกิจการอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ผ่านการลดความไม่แน่นอนและข้อจำกัดด้านเงินทุน ซึ่งเป็นกลไกตรงข้ามกับนวัตกรรมเชิงความจำเป็นที่พบในการศึกษานี้

2. อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมต่อการเติบโตของกิจการ

วัตถุประสงค์ข้อที่สองคือการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อการเติบโตของกิจการ ผลการวิจัยพบอิทธิพลทางตรงเชิงบวก (β = 0.099, p = .044) และอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.127 (p = .004) ซึ่งมีทิศทางตรงกันข้ามกับหลักฐานคลาสสิกของ Beck et al. (2005) และ Aterido et al. (2011) ที่พบว่าอุปสรรคทางธุรกิจลดทอนการเติบโต ความแตกต่างนี้อาจสะท้อนธรรมชาติของตัวชี้วัดที่ใช้ กล่าวคือองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุดของตัวแปรแฝงในการศึกษานี้คือแรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น (w = 0.53) ซึ่งมักเกิดขึ้นในตลาดที่อุปสงค์กำลังขยายตัว ข้อจำกัดที่วัดได้จึงอาจสะท้อนภาวะตลาดที่คึกคักควบคู่ไปกับแรงกดดัน มากกว่าจะเป็นอุปสรรคเชิงสถาบันล้วน นอกจากนี้ ค่าอิทธิพลที่พบยังมีขนาดเล็ก และช่วงความเชื่อมั่นด้านล่างใกล้ศูนย์ [0.002, 0.208] การตีความจึงควรเน้นนัยสำคัญทางสถิติมากกว่าขนาดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งบ่งชี้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อจำกัดกับการเติบโตในบริบทไทยหลังการแพร่ระบาดมีความซับซ้อนกว่าความสัมพันธ์เชิงลบทางเดียวที่วรรณกรรมดั้งเดิมเสนอไว้

3. บทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรมและการฟื้นตัวรายสาขา

วัตถุประสงค์ข้อที่สามคือการตรวจสอบบทบาทการส่งผ่านของนวัตกรรม ผลการวิจัยพบการส่งผ่านบางส่วน โดยอิทธิพลทางอ้อมผ่านนวัตกรรมคิดเป็นประมาณร้อยละ 22 ของอิทธิพลรวม ขณะที่เส้นทางจากนวัตกรรมไปยังการเติบโตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10 เท่านั้น มิใช่ระดับ .05 ตามแบบแผน (β = 0.078, p = .063) ขนาดอิทธิพลที่ไม่สูงนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Coad and Rao (2008) ที่ว่าผลตอบแทนของนวัตกรรมต่อการเติบโตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกระจุกตัวในกิจการที่เติบโตเร็ว รวมทั้งสอดคล้องกับ Goedhuys and Veugelers (2012) ที่พบว่าอิทธิพลของนวัตกรรมแปรผันตามประเภทและการผสมผสานของนวัตกรรม ในอีกด้านหนึ่ง อิทธิพลของสาขาโรงแรมต่อการเติบโต (β = 0.248, p < .001) ซึ่งเป็นค่าสูงสุดในแบบจำลอง อาจสะท้อนการฟื้นตัวรูปแบบตัววีของภาคการท่องเที่ยวไทยหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 สอดคล้องกับรายงานของ Bank of Thailand (2024) และ ASEAN (2022) ที่ระบุว่าธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวเป็นสาขาที่ฟื้นตัวโดดเด่นที่สุดในภูมิภาค ข้อค้นพบนี้จึงชี้ว่าปัจจัยเชิงสาขามีบทบาทต่อการเติบโตในช่วงเวลาศึกษาไม่น้อยไปกว่าปัจจัยเชิงพฤติกรรมของกิจการ

4. ความมั่นคงเชิงโครงสร้างของผลการวิเคราะห์

ก่อนสรุปผล ผู้วิจัยตรวจสอบความมั่นคงของข้อค้นพบหลักในหลายมิติ ประการแรก การทดสอบปัจจัยเดียวของ Harman พบว่าความแปรปรวนที่อธิบายโดยปัจจัยเดียวมีเพียงร้อยละ 18.2 ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 มาก แสดงว่าผลการวิจัยไม่ถูกครอบงำโดยความคลาดเคลื่อนจากวิธีการวัดร่วม (Podsakoff et al., 2003) ประการที่สอง ค่า HTMT เท่ากับ 0.628 ยืนยันความตรงเชิงจำแนกระหว่างตัวแปรแฝงได้ชัดเจน ประการที่สาม การประมาณค่าซ้ำด้วย CB-SEM ให้ดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ทุกตัว (CFI = 0.969, RMSEA = 0.027, SRMR = 0.018) แสดงว่าโครงสร้างแบบจำลองไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีประมาณค่าวิธีใดวิธีหนึ่ง และประการสุดท้าย ผลการประมาณค่ายังได้รับการยืนยันความสอดคล้องข้ามโปรแกรมอิสระ ประกอบกับช่วงความเชื่อมั่นจาก Bootstrapping 5,000 รอบของเส้นทางหลักไม่คร่อมศูนย์ หลักฐานเหล่านี้ร่วมกันบ่งชี้ว่าข้อค้นพบหลักของการศึกษามีความมั่นคงเพียงพอต่อการนำไปสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ นวัตกรรม และการเติบโตของกิจการ ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้างกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วนกับข้อมูลวิสาหกิจไทย 558 กิจการ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อแรกพบว่าข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อนวัตกรรมอย่างชัดเจน (β = 0.361, p < .001) โดยแรงกดดันการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุดของตัวแปรแฝง (w = 0.53) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง ข้อจำกัดดังกล่าวมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโต (β = 0.099, p = .044) และมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.127 (p = .004) และตามวัตถุประสงค์ข้อที่สาม นวัตกรรมทำหน้าที่ส่งผ่านบางส่วนคิดเป็นประมาณร้อยละ 22 ของอิทธิพลรวม โดยเส้นทางนวัตกรรมสู่การเติบโตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10 เท่านั้น (β = 0.078, p = .063)

นอกเหนือจากเส้นทางหลักตามสมมติฐาน ผลการวิจัยยังพบว่ากิจการสาขาโรงแรมเติบโตสูงกว่าสาขาอื่นอย่างมีนัยสำคัญ (β = 0.248, p < .001) สะท้อนการฟื้นตัวหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ไม่ทั่วถึงระหว่างสาขาการผลิต ขณะที่อายุและขนาดกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ แบบจำลองอธิบายความแปรปรวนของนวัตกรรมได้ร้อยละ 14 และการเติบโตได้ประมาณร้อยละ 10 ผลการวิจัยโดยรวมจึงสนับสนุนภาพของวิสาหกิจไทยที่ปรับตัวต่อแรงกดดันแวดล้อมด้วยนวัตกรรมเชิงความจำเป็น และชี้ว่านโยบายที่มุ่งยกระดับการเติบโตของกิจการควรพิจารณาทั้งมิติสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ขีดความสามารถด้านนวัตกรรม และความแตกต่างรายสาขาไปพร้อมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ประการแรก ภาครัฐควรลดภาระกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นอย่างเป็นระบบ เนื่องจากภาระเวลาด้านกฎระเบียบเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงเป็นอันดับสองของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในการศึกษานี้ (w = 0.31) และหลักฐานสากลยืนยันว่าการกำกับดูแลที่เข้มงวดเกินจำเป็นไม่ได้ยกระดับคุณภาพสินค้า หากแต่เพิ่มคอร์รัปชันและภาคนอกระบบ (Djankov et al., 2002) ขณะที่การปฏิรูปกฎระเบียบภาคเศรษฐกิจจริงกลับให้ผลตอบแทนด้านผลิตภาพระดับกิจการสูงที่สุดในบรรดาการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง (Kouamé & Tapsoba, 2018) แนวทางที่เป็นรูปธรรมคือการทบทวนกระบวนงานอนุญาตให้เหลือเท่าที่จำเป็น และขยายระบบบริการภาครัฐดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จเพื่อลดเวลาที่ผู้บริหารกิจการต้องใช้กับภาระด้านเอกสาร

ประการที่สอง หน่วยงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรออกแบบมาตรการสนับสนุนนวัตกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างของกิจการ เนื่องจากผลการวิจัยชี้ว่านวัตกรรมเป็นช่องทางส่งผ่านแรงกดดันแวดล้อมไปสู่การเติบโต แต่ขนาดอิทธิพลโดยเฉลี่ยยังไม่สูง สอดคล้องกับหลักฐานที่ว่าผลตอบแทนของนวัตกรรมกระจุกตัวในกิจการบางกลุ่มและไม่เท่ากันในแต่ละระดับการเติบโต (Coad & Rao, 2008; Erdogan, 2023) มาตรการจึงควรผสมผสานการอุดหนุนด้านนวัตกรรมกระบวนการสำหรับกิจการทั่วไป เข้ากับการสนับสนุนเชิงลึกด้านการตลาดและการเข้าถึงเงินทุนสำหรับกิจการที่มีศักยภาพเติบโตสูง เพื่อให้นวัตกรรมที่เกิดขึ้นแปลงเป็นยอดขายได้จริง

ประการที่สาม การฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤตควรออกแบบเป็นรายสาขามากกว่ามาตรการแบบเหมารวม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสาขาโรงแรมเติบโตสูงกว่าสาขาอื่นอย่างชัดเจนในช่วงเวลาศึกษา ขณะที่สาขาการผลิตหลายกลุ่มไม่แตกต่างจากฐาน สอดคล้องกับข้อสังเกตของ Bank of Thailand (2024) เรื่องการฟื้นตัวที่ไม่ทั่วถึง แนวทางเชิงนโยบายคือการเร่งยกระดับความสามารถด้านดิจิทัลและความพร้อมรับวิกฤตของวิสาหกิจในสาขาที่ฟื้นตัวช้า ควบคู่กับการลงทุนเสถียรภาพของโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของข้อจำกัดที่ศึกษา สอดคล้องกับข้อเสนอของ ASEAN (2022) ที่ระบุว่าวิสาหกิจที่ปรับตัวด้วยนวัตกรรมด้านกระบวนการและดิจิทัลมีอัตราการฟื้นตัวจากวิกฤตสูงกว่ากิจการอื่น

2. ข้อจำกัดของการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดอยู่สองประการ ประการแรก ข้อมูลเป็นแบบภาคตัดขวาง จึงไม่สามารถยืนยันทิศทางเชิงสาเหตุอย่างเข้มงวดได้ ความสัมพันธ์ที่พบควรตีความเป็นความเชื่อมโยงเชิงโครงสร้างภายใต้กรอบทฤษฎีมากกว่าความเป็นเหตุเป็นผลโดยสมบูรณ์ ประการที่สอง ตัวชี้วัดบางตัวของข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ได้แก่ การตรวจสอบภาษีและอินเทอร์เน็ตขัดข้อง มีน้ำหนักไม่ถึงระดับนัยสำคัญตามแบบแผน แม้จะคงไว้ด้วยเหตุผลทางทฤษฎีตามหลักการวัดแบบก่อตัวก็ตาม

สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยเสนอสามทิศทาง ทิศทางแรกคือการใช้ข้อมูลระยะยาวหรือข้อมูลแผงจากการสำรวจหลายรอบ เพื่อทดสอบพลวัตเชิงสาเหตุให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทิศทางที่สองคือการขยายตัวชี้วัดข้อจำกัดให้ครอบคลุมมิติการเงินและทักษะแรงงาน รวมถึงตัวชี้วัดเชิงวัตถุวิสัยมากขึ้น และทิศทางที่สามคือการวิเคราะห์ความแตกต่างของเส้นทางอิทธิพลระหว่างกลุ่มกิจการด้วยการถดถอยควอนไทล์หรือการวิเคราะห์กลุ่มพหุ เพื่อระบุกลุ่มที่นวัตกรรมให้ผลตอบแทนสูงสุด ทั้งนี้ ชุดข้อมูลสำรวจวิสาหกิจไทยรอบปี 2568-2569 ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีการติดตามกิจการบางส่วนที่เคยตอบแบบสำรวจรอบปี 2559 ไว้ด้วย (panel establishments) จึงเป็นโอกาสสำหรับการวิจัยในอนาคตที่จะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของกิจการกลุ่มเดียวกันก่อนและหลังวิกฤตโควิด-19 โดยตรงในลักษณะข้อมูลแผง ซึ่งจะช่วยยืนยันทิศทางเชิงสาเหตุได้ชัดเจนยิ่งกว่าการวิเคราะห์ภาคตัดขวางเพียงรอบเดียวดังเช่นการศึกษานี้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือเส้นทางนวัตกรรมเชิงความจำเป็นของวิสาหกิจไทยในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 กล่าวคือข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจซึ่งประกอบขึ้นจากแรงกดดันการแข่งขัน ภาระกฎระเบียบ และความไม่แน่นอนของโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ได้เป็นเพียงอุปสรรคที่ฉุดรั้งการเติบโตดังที่วรรณกรรมดั้งเดิมเสนอ หากแต่ทำหน้าที่เป็นแรงผลักให้กิจการสร้างนวัตกรรม และส่งผลต่อการเติบโตทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านนวัตกรรมในสัดส่วนประมาณหนึ่งในห้าของอิทธิพลรวม ภายใต้บริบทการฟื้นตัวรายสาขาที่ไม่ทั่วถึงซึ่งสาขาโรงแรมเติบโตโดดเด่นที่สุด

การเปิดเผยการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์

คณะผู้วิจัยใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ช่วยตรวจการใช้ภาษา การร้อยเรียงถ้อยคำในการนำเสนอเนื้อหาบางส่วนของบทความ ทั้งนี้เนื้อหาทางวิชาการ การคำนวณ การตีความผล และข้อสรุปทั้งหมดเป็นความรับผิดชอบของคณะผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

Amin, M., & Soh, Y. C. (2021). Does greater regulatory burden lead to more corruption? Evidence using firm-level survey data for developing countries. *The World Bank Economic Review*, *35*(3), 812–828. https://doi.org/10.1093/wber/lhaa007

ASEAN. (2022). *Enhancing the resilience of MSMEs to crises and disasters.* Jakarta: ASEAN Secretariat.

Aterido, R., Hallward-Driemeier, M., & Pagés, C. (2011). Big constraints to small firms' growth? Business environment and employment growth across firms. *Economic Development and Cultural Change*, *59*(3), 609–647. https://doi.org/10.1086/658349

Avenyo, E. K., Konte, M., & Mohnen, P. (2021). Product innovation and informal market competition in sub-Saharan Africa. *Journal of Evolutionary Economics*, *31*(2), 605–637. https://doi.org/10.1007/s00191-020-00688-2

Ayyagari, M., Demirgüç-Kunt, A., & Maksimovic, V. (2011). Firm innovation in emerging markets: The role of finance, governance, and competition. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, *46*(6), 1545–1580. https://doi.org/10.1017/S0022109011000378

Bank of Thailand. (2024). *Monetary policy report*. Bangkok: Bank of Thailand.

Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, *17*(1), 99–120. https://doi.org/10.1177/014920639101700108

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, *51*(6), 1173–1182. https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.6.1173

Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., & Maksimovic, V. (2005). Financial and legal constraints to growth: Does firm size matter? *Journal of Finance*, *60*(1), 137–177. https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2005.00727.x

Coad, A., & Rao, R. (2008). Innovation and firm growth in high-tech sectors: A quantile regression approach. *Research Policy*, *37*(4), 633–648. https://doi.org/10.1016/j.respol.2008.01.003

Cole, M. A., Elliott, R. J. R., Occhiali, G., & Strobl, E. (2018). Power outages and firm performance in Sub-Saharan Africa. *Journal of Development Economics*, *134*, 150–159. https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2018.05.003

Diamantopoulos, A., & Winklhofer, H. M. (2001). Index construction with formative indicators: An alternative to scale development. *Journal of Marketing Research*, *38*(2), 269–277. https://doi.org/10.1509/jmkr.38.2.269.18845

Djankov, S., La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., & Shleifer, A. (2002). The regulation of entry. *Quarterly Journal of Economics*, *117*(1), 1–37. https://doi.org/10.1162/003355302753399436

Erdogan, A. I. (2023). Drivers of SME growth: Quantile regression evidence from developing countries. *SAGE Open*, *13*(1), 1–14. https://doi.org/10.1177/21582440231163479

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, *18*(1), 39–50. https://doi.org/10.2307/3151312

Foss, N. J., Laursen, K., & Pedersen, T. (2011). Linking customer interaction and innovation: The mediating role of new organizational practices. *Organization Science*, *22*(4), 980–999. https://doi.org/10.1287/orsc.1100.0584

Goedhuys, M., & Veugelers, R. (2012). Innovation strategies, process and product innovations and growth: Firm-level evidence from Brazil. *Structural Change and Economic Dynamics*, *23*(4), 516–529. https://doi.org/10.1016/j.strueco.2011.01.004

Gorodnichenko, Y., & Schnitzer, M. (2013). Financial constraints and innovation: Why poor countries don't catch up. *Journal of the European Economic Association*, *11*(5), 1115–1152. https://doi.org/10.1111/jeea.12033

Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2022). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2011). PLS-SEM: Indeed a silver bullet. *Journal of Marketing Theory and Practice*, *19*(2), 139–152. https://doi.org/10.2753/MTP1069-6679190202

Hair, J. F., Risher, J. J., Sarstedt, M., & Ringle, C. M. (2019). When to use and how to report the results of PLS-SEM. *European Business Review*, *31*(1), 2–24. https://doi.org/10.1108/EBR-11-2018-0203

Hall, R. E., & Jones, C. I. (1999). Why do some countries produce so much more output per worker than others? *Quarterly Journal of Economics*, *114*(1), 83–116. https://doi.org/10.1162/003355399555954

Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the Academy of Marketing Science*, *43*(1), 115–135. https://doi.org/10.1007/s11747-014-0403-8

Hsieh, C.-T., & Klenow, P. J. (2009). Misallocation and manufacturing TFP in China and India. *Quarterly Journal of Economics*, *124*(4), 1403–1448. https://doi.org/10.1162/qjec.2009.124.4.1403

Klapper, L., Laeven, L., & Rajan, R. (2006). Entry regulation as a barrier to entrepreneurship. *Journal of Financial Economics*, *82*(3), 591–629. https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2005.09.006

Kouamé, W. A., & Tapsoba, S. J.-A. (2018). *Structural reforms and firms' productivity: Evidence from developing countries* (IMF Working Paper No. 18/63). Washington, DC: International Monetary Fund.

Liang, Z., Qiu, K., Zhuang, J., & Zhang, Q. (2025). Business environment optimization and corporate sustainable innovation: Evidence from China. *Finance Research Letters*, *71*, Article 106441. https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.106441

Oduro, S. (2019). Impact of innovation types on SMEs' performance in the Cape Coast Metropolis of Ghana. *Journal of Entrepreneurship and Innovation in Emerging Economies*, *5*(2), 110–127. https://doi.org/10.1177/2393957519857251

Paunov, C., & Rollo, V. (2015). Overcoming obstacles: The internet's contribution to firm development. *The World Bank Economic Review*, *29*(Suppl. 1), S192–S204. https://doi.org/10.1093/wber/lhv010

Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J.-Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, *88*(5), 879–903. https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.5.879

Porter, M. E. (1990). *The competitive advantage of nations*. New York, NY: Free Press.

Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2004). SPSS and SAS procedures for estimating indirect effects in simple mediation models. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, *36*(4), 717–731. https://doi.org/10.3758/BF03206553

Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, *40*(3), 879–891. https://doi.org/10.3758/BRM.40.3.879

Schumpeter, J. A. (1934). *The theory of economic development*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wernerfelt, B. (1984). A resource-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, *5*(2), 171–180. https://doi.org/10.1002/smj.4250050207

World Bank. (2022). *Country private sector diagnostic: Creating markets in Thailand — Rebooting productivity for resilient growth*. Washington, DC: World Bank Group.

World Bank Group. (2025). Thailand - World Bank Enterprise Survey (WBES) 2025 [Data set]. Ref. THA_2025_WBES_v01_M. https://www.enterprisesurveys.org/en/data

JBURUS วารสารบริหารธุรกิจ ราชมงคลสุวรรณภูมิ
JOURNAL of Business Administration
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2569)
Vol. 3 No. 2 (May - August 2026)

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

ชื่อบทความ (ภาษาไทย) *(20 pt)*

ชื่อบทความ (อังกฤษ) *(ตัวพิมพ์ใหญ่: 18 pt)*

ผู้ประพันธ์บรรณกิจให้ใส่ * หลังชื่อ

ชื่อ-นามสกุล[1],ชื่อ-นามสกุล[2],ผู้ชื่อ-นามสกุล[3] (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุล[1],ชื่อ-นามสกุล[2],ผู้ชื่อ-นามสกุล[3] (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1],หน่วยงานต้นสังกัด[2],หน่วยงานต้นสังกัด[3] (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1],หน่วยงานต้นสังกัด[2],หน่วยงานต้นสังกัด[3] (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: ระบุอีเมล์ของทุกคนที่อยู่ในบทความ (12 pt), เบอร์โทรศัพท์ (มือถือ) ระบุเฉพาะผู้ประพันธ์บรรณกิจ

Received เดือน วัน, ปี; **Revised** เดือน วัน, ปี; **Accepted** เดือน วัน, ปี

2.54 เซนติเมตร

2.54 เซนติเมตร

บทคัดย่อ *(250-300 คำ)* (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ.....วิธีที่ใช้ในการศึกษา (ถ้ามี)..... .....มีข้อค้นพบหรือข้อสรุปสำคัญที่เกิดจากการศึกษา..... .... ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16 .... ซึ่งจะเป็นประโยชน์/สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อ..... ....

(บทคัดย่อในบทความวิชาการ เป็นการสรุปประเด็นเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ เน้นประเด็นสำคัญของงานที่ต้องการนำเสนอจริง ๆ ควรเขียนให้สั้น กระชับ มีความยาวไม่เกิน *250-300* คำ โดยบทคัดย่ออาจจะประกอบด้วยเนื้อหาสามส่วน คือ เกริ่นนำถึงวัตถุประสงค์ สิ่งที่ทำ *(วิธีในการศึกษา)* สรุปผลสำคัญที่ได้ ซึ่งอ่านแล้วต้องเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน*)*

คำสำคัญ: ....., ..., ... (3-5 คำ)

Abstract *(250-300 words)* (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

.... ตัวธรรมดา TH SarabunPSK 16 ....

Keywords: ....., ..., ... (3-5 words)

บทนำ (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

<u>ย่อหน้าแรก</u> เขียนเชิงหลักการและเหตุผล (rationale) หรือความเป็นมาหรือภูมิหลัง (Background) หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน (justification) (หัวข้อนี้จะทำให้ผู้อ่านได้ทราบเป็นพื้นฐานไว้ก่อนว่าเรื่องที่เลือกมาเขียนมีความสำคัญหรือมีความเป็นมาอย่างไรเหตุผลใดผู้เขียนจึงเลือก

เรื่องดังกล่าวขึ้นมาเขียน ในการเขียนบทนำในย่อหน้าแรกซึ่งถือว่าเป็นการเปิดตัวบทความทางวิชาการและเป็นย่อหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน) .....
..... ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16 .....
.....

ย่อหน้าที่ 2, 3, ... อาจระบุวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเรื่องที่จะนำเสนอ หรือกำหนดคำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเห็นว่าควรระบุไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ตลอดทั้งประโยชน์ที่เกิดจากบทความนี้.....
.....

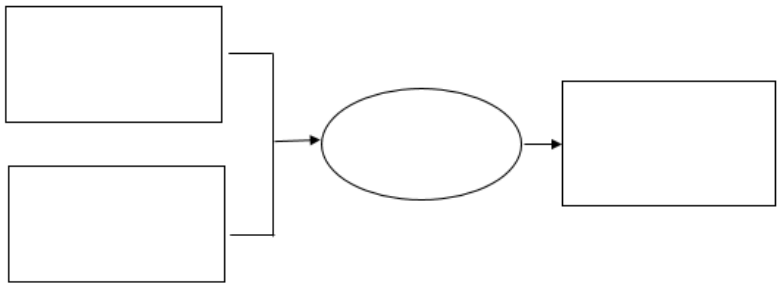
(เป็นการกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ *(review)* ไม่เกิน *2* หน้ากระดาษ และต้องมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลตามรูปแบบที่วารสารกำหนด)

เนื้อหา (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

1. เนื้อหาหัวข้อที่ 1 (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

1.1 **หัวข้อย่อยที่ 1** (ตัวหนา TH SarabunPSK 16)

..... ตัวธรรมดา TH SarabunPSK 16 .....
.....
.....(อ้างอิงที่มาของข้อมูล: ชื่อผู้แต่ง,XXX (ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)

แผนภาพที่ 1 แสดง.....
(ที่มา: ชื่อผู้แต่ง, xxxx *(ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)*)

ตัวหนา *TH SarabunPSK* 16

ตารางที่ 1 แสดง.....(ที่มา: ชื่อผู้แต่ง, xxxx *(ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)*)

หัวข้อที่ 1	**หัวข้อที่ 2**	**หัวข้อที่ 3**
.....	.....	.....
.....	ตัวธรรมดา TH SarabunPSK 16	.....
.....	.....	.....
โดยรวม	.....	

จากตารางที่ 1 (ตัวธรรมดา TH SarabunPSK 16) .....

.....

2. เนื้อหาหัวข้อที่ 2 (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

2.1 หัวข้อย่อยที่ 1 (ตัวหนา TH SarabunPSK 16)

.....

ตัวธรรมดา TH SarabunPSK 16

.....

.....(อ้างอิงที่มาของข้อมูล: ชื่อผู้แต่ง,XXX (ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)

ภาพที่ 1 แสดง.....

(ที่มา: ชื่อผู้แต่ง, xxxx *(ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)*)

.....

ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16

.....

.....(อ้างอิงที่มาของข้อมูล: ชื่อผู้แต่ง,XXX (ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)

2.2 หัวข้อย่อยที่ 2 (ตัวหนา TH SarabunPSK 16)

.....

ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16

.....

(สามารถเพิ่มหัวข้อที่ 3,.....และหัวข้อย่อย 3.1,..... ตามเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ)

สรุป (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

.....

.....

ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16

.....

.....

.....

.....สรุปในลักษณะที่เป็นการย่อ ประมาณ 4-5 บรรทัด โดยเลือกประเด็นสำคัญของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ซึ่งอาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป.....

องค์ความรู้ใหม่ (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลมาจากประเด็นที่ศึกษา การสังเคราะห์ออกมาในลักษณะ แผนภาพ แผนภูมิ หรือผังมโนทัศน์ พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (ตัวหนา TH SarabunPSK 18)

(APA 6th Edition)

ตัวธรรมดา *TH SarabunPSK* 16

TITTLE (English) *(UPPERCASE: 20 pt)*

Place an asterisk (*) after the corresponding author's name.

Author Name[1], Author Name[2] and, Author Name[3] (English) (14 pt)

Affiliation[1], Affiliation[2], Affiliation[3] (English) (14 pt)

*E-mail: Specify only for the corresponding author. (12 pt), Mobile Phone Number

Received MMMM DD, YYYY; **Revised** MMMM DD, YYYY; **Accepted** MMMM DD, YYYY

2.54 CM

Abstract *(250-300 words)* (*Bold,* TH SarabunPSK 18 *pt*)

....

....

..... Regular TH SarabunPSK 16 pt ....

....

Keywords: ....., ..., ... (3-5 words)

Introduction (*Bold,* TH SarabunPSK 18)

First paragraph: Write the rationale, background, or justification of the study. (This section provides readers with fundamental knowledge regarding the importance and background of the chosen topic, and the reasons why the author selected it. The first paragraph of the introduction serves as the opening of the academic article and should be engaging to attract the readers' interest)

3.51 cm

.... Regular, *TH SarabunPSK* 16

Second, third, ... paragraphs: May specify the objectives, scope of the presentation, or define terms and definitions that the author deems necessary for the readers' benefit, as well as the benefits derived from this article..... .....

....

(*This is an introductory review, not exceeding 2 pages, and must include citations formatted according to the journal's guidelines.*)

Content (*Literature Review, Methodology, Results, Discussion, Conclusion, New Knowledge, Limitations and Future Work (if any), Acknowledgements (if any)*) *(Bold, TH SarabunPSK 18 pt)*

1. Content of Section 1 (Bold, TH SarabunPSK 18 pt

1.1 Subtopic 1 (Bold, TH SarabunPSK 16 pt)

..... Regular, TH SarabunPSK 16 ....
....
.....(อ้างอิงที่มาของข้อมูล: ชื่อผู้แต่ง,XXX (ระบุปี พ.ศ./ค.ศ.)

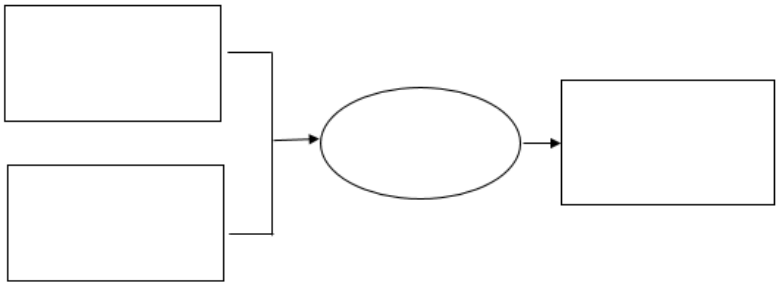

Figure 1 Shows.....
((Source: Author's Name, xxxx (specify B.E./A.D.)))

Bold, *TH SarabunPSK* 16

Table 1 Shows..... (Data source citation: Author's Name, XXX (specify B.E./A.D.))

Column 1	Column 2	Column 3
.....	.....	.....
.....	Regular, TH SarabunPSK 16	.....
.....	.....	.....
Total	.....	

From Table 1 (Regular, TH SarabunPSK 16 pt) .....
....

2. Content of Section 2 (Bold, TH SarabunPSK 18 pt

2.1 Subtopic 1 (Bold, TH SarabunPSK 16 pt)

..... Regular, TH SarabunPSK 16 ..... (Data source citation: Author's Name, XXX (specify B.E./A.D.))

Figure 2 Shows.....

((Source: Author's Name, xxxx (specify B.E./A.D.)))

..... Regular, *TH SarabunPSK* 16 ..... (Data source citation: Author's Name, XXX (specify B.E./A.D.))

2.2 Subtopic 2 (Bold, TH SarabunPSK 16 pt)

..... Regular, *TH SarabunPSK* 16 .....

.....

(Sections 3,... and subtopics 3.1,... can be added according to the content to be presented.)

Conclusion *(Bold, TH SarabunPSK 18pt)*

....

....

..... Regular *TH SarabunPSK* 16 .....

....

....

....

.....Summarize briefly in about 4-5 lines by selecting and concisely combining the key points of the article. This can be done by stating the results, explaining the importance of the aforementioned points, their practical applications, or future implications. Alternatively, it can conclude with a thought-provoking question or a closing point to encourage readers to further explore, research, or develop the topic.....

New Knowledge *(Bold, TH SarabunPSK 18 pt)*

Specify the new knowledge resulting from the studied issues, synthesized in the form of a diagram, chart, or concept map, accompanied by a concise and easy-to-understand description of the format/structure.....

....

..... Regular, *TH SarabunPSK* 16 .....

....

.....

References *(Bold, TH SarabunPSK 18 pt)*

(APA 6th Edition)

Important Notes

- **Alphabetical Order:** References should be arranged alphabetically by the last name of the first author (A–Z).
- **Indentation:** Use a hanging indent (the first line is flush left, and all subsequent lines are indented 0.5 inches).
- **Italics:** Journal titles, book titles, and thesis/dissertation titles must be italicized.
- **DOI:** If a DOI is available, it should always be used instead of a URL, formatted as https://doi.org/xxxxx.

- **n.d.:** Use "n.d." (no date) only when a clear publication year cannot be found in the source (always attempt to locate the year before resorting to n.d.).
- **Retrieved from:** Use this phrase for online information that is subject to change over time (e.g., general websites). It is not necessary for journal articles that already include a DOI.

Regular, *TH SarabunPSK* 16

Journal Article

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of article. *Title of Periodical, volume number*(issue number), pages. https://doi.org/xxxxx

Author, A. A. (n.d.). Title of article. *Title of Periodical, volume number*(issue number), pages. https://www.example.com

Online Journal / E-Journal

Author, A. A. (Year). Title of article. *Title of Journal, volume number*(issue number), pages. https://www.example.com

Thesis / Dissertation / Independent Study

Author, A. A. (Year). *Title of thesis* (Master's thesis / Doctoral dissertation / Independent study). Retrieved from Name of Database. (Accession or Order No. xxx)

Book

Author, A. A. (Year). *Title of work: Capital letter also for subtitle* (Edition number). Location: Publisher.

Website

Author, A. A. (Year). *Title of document*. Retrieved from https://www.example.com

News Article on Website

Author, A. A. (Year, Month Day). *Title of document*. Retrieved from https://www.example.com

Author, A. A. (n.d.). *Title of document*. Retrieved from https://www.example.com

EXAMPLE

Journal Article

Smith, J. A., & Johnson, M. L. (2023). The impact of social media on adolescent mental health: A systematic review. *Journal of Psychology and Behavioral Science, 45*(2), 112–128. https://doi.org/10.1037/pbs0000456

Brown, T. R. (n.d.). Exploring the role of mindfulness in workplace productivity. *International Journal of Organizational Behavior, 12*(4), 45–60. https://www.ijob.org/articles/mindfulness-workplace

Master's Thesis

Chen, L. (2022). *The effects of gamification on student engagement in online learning* (Master's thesis, Degree, University). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses Global. (Accession Order No. 29876543)

Independent Study

Patel, R. K. (2021). *Analysis of consumer behavior in e-commerce platforms* (Independent study, Degree, University). Retrieved from Chulalongkorn University Repository. https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/78901

Book

Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2019). *Organizational behavior* (18th ed.). New York, NY: Pearson Education.

Edited Book

Anderson, M. J. (Ed.). (2020). *Advances in cognitive psychology*. London, England: Academic Press.

Website

World Health Organization. (2023). *Mental health action plan 2023–2030*. Retrieved from https://www.who.int/publications/m/item/mental-health-action-plan-2023-2030

News Article on Website

Thompson, E. (2024, March 15). Climate change impacts on global agriculture. *Reuters*. Retrieved from https://www.reuters.com/business/environment/climate-change-agriculture-2024-03-15/

United Nations. (n.d.). *Sustainable development goals*. Retrieved from https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/

Thai Red Cross Society. (n.d.). *About us*. Retrieved from https://www.redcross.co.th/en/about-us/

B A & I T

Business Administration
And Information Technology

BA & IT

JBURUS วารสารบริหารธุรกิจ ราชมงคลสุวรรณภูมิ

JOURNAL of Business Administration

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi